

Septuaginta

Id est Vetus Testamentum graece iuxta LXX interpretes

edidit Alfred Rahlfs

Editio altera
quam recognovit et emendavit
Robert Hanhart

Complete Text without Apparatus

© 2006 Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart

All rights reserved

www.dbg.de

www.academic-bible.com

This resource contains the primary texts to the Septuaginta.

ΓΕΝΕΣΙΣ

1¹ Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. ² Ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος καὶ ἀκατασκεύαστος, καὶ σκότος ἐπάνω τῆς ἀβύσσου, καὶ πνεῦμα θεοῦ ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος. ³ καὶ εἶπεν ὁ θεὸς Γενηθήτω φῶς. καὶ ἐγένετο φῶς. ⁴ καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ὅτι καλόν. καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκοτοῦς. ⁵ καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ φῶς ἡμέραν καὶ τὸ σκοτὸς ἐκάλεσεν νύκτα. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί, ἡμέρα μία.

⁶ Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς Γενηθήτω στερέωμα ἐν μέσῳ τοῦ ὕδατος καὶ ἔστω διαχωρίζον ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὕδατος. καὶ ἐγένετο οὕτως. ⁷ καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα, καὶ διεχώρισεν ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος, ὃ ἦν ὑποκάτω τοῦ στερεώματος, καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπάνω τοῦ στερεώματος. ⁸ καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὸ στερέωμα οὐρανόν. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί, ἡμέρα δευτέρα.

⁹ Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς Συναχθήτω τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς συναγωγὴν μίαν, καὶ ὀφθῆτω ἡ ξηρά. καὶ ἐγένετο οὕτως. καὶ συνήχθη τὸ ὕδωρ τὸ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν, καὶ ὤφθη ἡ ξηρά. ¹⁰ καὶ ἐκάλεσεν ὁ θεὸς τὴν ξηρὰν γῆν καὶ τὰ συστήματα τῶν ὑδάτων ἐκάλεσεν θαλάσσας. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. — ¹¹ καὶ εἶπεν ὁ θεὸς Βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, σπείρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο οὕτως. ¹² καὶ ἐξήνεγκεν ἡ γῆ βοτάνην χόρτου, σπείρον σπέρμα κατὰ γένος καὶ καθ' ὁμοιότητα, καὶ ξύλον κάρπιμον ποιοῦν καρπὸν, οὗ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ κατὰ γένος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. ¹³ καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί, ἡμέρα τρίτη.

¹⁴ Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς Γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ εἰς φαῦσιν τῆς γῆς τοῦ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τῆς ἡμέρας καὶ ἀνὰ μέσον τῆς νυκτὸς καὶ ἔστωσαν εἰς σημεῖα καὶ εἰς καιροὺς καὶ εἰς ἡμέρας καὶ εἰς ἐνιαυτοὺς ¹⁵ καὶ ἔστωσαν εἰς φαῦσιν ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐγένετο οὕτως. ¹⁶ καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τοὺς δύο φωστῆρας τοὺς μεγάλους, τὸν φωστῆρα τὸν μέγαν εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας καὶ τὸν φωστῆρα τὸν ἐλάσσων εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτὸς, καὶ τοὺς ἀστέρας. ¹⁷ καὶ ἔθετο αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ ὥστε φαίνειν ἐπὶ τῆς γῆς ¹⁸ καὶ ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς καὶ διαχωρίζειν ἀνὰ μέσον τοῦ φωτὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σκοτοῦς. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλόν. ¹⁹ καὶ ἐγένετο ἑσπέρα καὶ ἐγένετο πρωί, ἡμέρα τετάρτη.

²⁰ Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς Ἐξαγαγέτω τὰ ὕδατα ἔρπετὰ ψυχῶν ζώων καὶ πετεινὰ πετόμενα ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐγένετο οὕτως. ²¹ καὶ ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰ κῆτη τὰ μεγάλα καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζῶων ἔρπετῶν, ἃ ἐξήγαγεν τὰ ὕδατα κατὰ γένη αὐτῶν, καὶ πᾶν πετεινὸν πτερωτὸν κατὰ γένος. καὶ εἶδεν ὁ θεὸς ὅτι καλά. ²² καὶ ἠυλόγησεν αὐτὰ ὁ θεὸς λέγων Αὐξάνεσθε καὶ

πληθύνεσθε και πληρώσατε τὰ ὕδατα ἐν ταῖς θαλάσσαις, και τὰ πετεινὰ πληθυνέσθωσαν ἐπὶ τῆς γῆς.
²³και ἐγένετο ἐσπέρα και ἐγένετο πρωί, ἡμέρα πέμπτη.

²⁴Και εἶπεν ὁ θεός Ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος, τετράποδα και ἐρπετὰ και θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος. και ἐγένετο οὕτως. ²⁵και ἐποίησεν ὁ θεός τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος και τὰ κτήνη κατὰ γένος και πάντα τὰ ἐρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν. και εἶδεν ὁ θεός ὅτι καλά. — ²⁶και εἶπεν ὁ θεός Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν και καθ' ὁμοίωσιν, και ἀρχέτωσαν τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης και τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ και τῶν κτηνῶν και πάσης τῆς γῆς και πάντων τῶν ἐρπετῶν τῶν ἐρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. ²⁷και ἐποίησεν ὁ θεός τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν, ἄρσεν και θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς. ²⁸και ἠύλόγησεν αὐτούς ὁ θεός λέγων Αὐξάνεσθε και πληθύνεσθε και πληρώσατε τὴν γῆν και κατακυριεύσατε αὐτῆς και ἄρχετε τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης και τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ και πάντων τῶν κτηνῶν και πάσης τῆς γῆς και πάντων τῶν ἐρπετῶν τῶν ἐρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς. ²⁹και εἶπεν ὁ θεός Ἴδου δέδωκα ὑμῖν πᾶν χόρτον σπόριμον σπεῖρον σπέρμα, ὃ ἐστὶν ἐπάνω πάσης τῆς γῆς, και πᾶν ξύλον, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ καρπὸν σπέρματος σπορίμου — ὑμῖν ἔσται εἰς βρῶσιν — ³⁰και πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς και πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ και παντὶ ἐρπετῷ τῷ ἔρποντι ἐπὶ τῆς γῆς, ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ ψυχὴν ζωῆς, πάντα χόρτον χλωρὸν εἰς βρῶσιν. και ἐγένετο οὕτως. ³¹και εἶδεν ὁ θεός τὰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, και ἰδοὺ καλά λίαν. και ἐγένετο ἐσπέρα και ἐγένετο πρωί, ἡμέρα ἕκτη.

2 ¹Και συνετελέσθησαν ὁ οὐρανὸς και ἡ γῆ και πᾶς ὁ κόσμος αὐτῶν. ²και συνετέλεσεν ὁ θεός ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἃ ἐποίησεν, και κατέπαυσεν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἐποίησεν. ³και ἠύλόγησεν ὁ θεός τὴν ἡμέραν τὴν ἐβδόμην και ἡγίασεν αὐτήν, ὅτι ἐν αὐτῇ κατέπαυσεν ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὧν ἤρξατο ὁ θεός ποιῆσαι.

⁴Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως οὐρανοῦ και γῆς, ὅτε ἐγένετο, ἧ ἡμέρα ἐποίησεν ὁ θεός τὸν οὐρανὸν και τὴν γῆν ⁵και πᾶν χλωρὸν ἀγροῦ πρὸ τοῦ γενέσθαι ἐπὶ τῆς γῆς και πάντα χόρτον ἀγροῦ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι· οὐ γὰρ ἔβρεξεν ὁ θεός ἐπὶ τὴν γῆν, και ἄνθρωπος οὐκ ἦν ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, ⁶πηγὴ δὲ ἀνέβαινεν ἐκ τῆς γῆς και ἐπότιζεν πᾶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς. ⁷και ἔπλασεν ὁ θεός τὸν ἄνθρωπον χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς και ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, και ἐγένετο ὁ ἄνθρωπος εἰς ψυχὴν ζῶσαν.

⁸Και ἐφύτευσεν κύριος ὁ θεός παράδεισον ἐν Ἐδεμ κατὰ ἀνατολὰς και ἔθετο ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασεν. ⁹και ἐξανέτειλεν ὁ θεός ἔτι ἐκ τῆς γῆς πᾶν ξύλον ὠραῖον εἰς ὄρασιν και καλὸν εἰς βρῶσιν και τὸ ξύλον τῆς ζωῆς ἐν μέσῳ τῷ παραδείσῳ και τὸ ξύλον τοῦ εἰδέναι γνωστὸν καλοῦ και πονηροῦ. ¹⁰ποταμὸς δὲ ἐκπορεύεται ἐξ Ἐδεμ ποτίζειν τὸν παράδεισον· ἐκεῖθεν ἀφορίζεται εἰς τέσσαρας ἀρχάς. ¹¹ὄνομα τῷ ἐνὶ Φισων· οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν Ευιλατ, ἐκεῖ οὗ ἐστὶν τὸ χρυσίον· ¹²τὸ δὲ χρυσίον τῆς γῆς ἐκείνης καλόν· και ἐκεῖ ἐστὶν ὁ ἄνθραξ και ὁ λίθος ὁ πράσινος. ¹³και ὄνομα τῷ

ποταμῶ τῷ δευτέρῳ Γηων· οὗτος ὁ κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν Αἰθιοπίας. ¹⁴καὶ ὁ ποταμὸς ὁ τρίτος Τίγρις· οὗτος ὁ πορευόμενος κατέναντι Ἀσσυρίων. ὁ δὲ ποταμὸς ὁ τέταρτος, οὗτος Εὐφράτης.

¹⁵Καὶ ἔλαβεν κύριος ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἔπλασεν, καὶ ἔθετο αὐτὸν ἐν τῷ παραδείσῳ ἐργάζεσθαι αὐτὸν καὶ φυλάσσειν. ¹⁶καὶ ἐνετείλατο κύριος ὁ θεὸς τῷ Ἀδαμ λέγων Ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φάγη, ¹⁷ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρόν, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ· ἢ δ' ἂν ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε.

¹⁸Καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεός Οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν. ¹⁹καὶ ἔπλασεν ὁ θεὸς ἔτι ἐκ τῆς γῆς πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἤγαγεν αὐτὰ πρὸς τὸν Ἀδαμ ἰδεῖν, τί καλέσει αὐτά, καὶ πᾶν, ὃ ἐὰν ἐκάλεσεν αὐτὸ Ἀδαμ ψυχὴν ζῶσαν, τοῦτο ὄνομα αὐτοῦ. ²⁰Καὶ ἐκάλεσεν Ἀδαμ ὀνόματα πᾶσιν τοῖς κτήνεσιν καὶ πᾶσι τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ, τῷ δὲ Ἀδαμ οὐχ εὐρέθη βοηθὸς ὅμοιος αὐτῷ. — ²¹καὶ ἐπέβαλεν ὁ θεὸς ἔκστασιν ἐπὶ τὸν Ἀδαμ, καὶ ὑπνωσεν· καὶ ἔλαβεν μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ καὶ ἀνεπλήρωσεν σάρκα ἀντ' αὐτῆς. ²²καὶ ὠκοδόμησεν κύριος ὁ θεὸς τὴν πλευράν, ἣν ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ Ἀδαμ, εἰς γυναῖκα καὶ ἤγαγεν αὐτὴν πρὸς τὸν Ἀδαμ. ²³καὶ εἶπεν Ἀδαμ Τοῦτο νῦν ὅστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου· αὕτη κληθήσεται γυνή, ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήμφθη αὕτη. ²⁴ἔνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. ²⁵καὶ ἦσαν οἱ δύο γυμνοί, ὃ τε Ἀδαμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἤσχύνοντο.

3 ¹Ὁ δὲ ὄφεις ἦν φρονιμώτατος πάντων τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὃν ἐποίησεν κύριος ὁ θεός· καὶ εἶπεν ὁ ὄφεις τῇ γυναικί Τί ὅτι εἶπεν ὁ θεός Οὐ μὴ φάγητε ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ; ²καὶ εἶπεν ἡ γυνὴ τῷ ὄφει Ἀπὸ καρποῦ ξύλου τοῦ παραδείσου φαγόμεθα, ³ἀπὸ δὲ καρποῦ τοῦ ξύλου, ὃ ἐστὶν ἐν μέσῳ τοῦ παραδείσου, εἶπεν ὁ θεός Οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲ μὴ ἄψησθε αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἀποθάνητε. ⁴καὶ εἶπεν ὁ ὄφεις τῇ γυναικί Οὐ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε· ⁵ἦδει γὰρ ὁ θεός ὅτι ἐν ἧ ἂν ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, διανοιχθήσονται ὑμῶν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἔσεσθε ὡς θεοὶ γινώσκοντες καλὸν καὶ πονηρόν. ⁶καὶ εἶδεν ἡ γυνὴ ὅτι καλὸν τὸ ξύλον εἰς βρώσιν καὶ ὅτι ἀρεστὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν καὶ ὠραῖόν ἐστὶν τοῦ κατανοῆσαι, καὶ λαβοῦσα τοῦ καρποῦ αὐτοῦ ἔφαγεν· καὶ ἔδωκεν καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς μετ' αὐτῆς, καὶ ἔφαγον. ⁷καὶ διανοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν δύο, καὶ ἔγνωσαν ὅτι γυμνοὶ ἦσαν, καὶ ἔρραψαν φύλλα συκῆς καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς περιζώματα.

⁸Καὶ ἤκουσαν τὴν φωνὴν κυρίου τοῦ θεοῦ περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ τὸ δειλινόν, καὶ ἐκρύβησαν ὃ τε Ἀδαμ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ἐν μέσῳ τοῦ ξύλου τοῦ παραδείσου. ⁹καὶ ἐκάλεσεν κύριος ὁ θεός τὸν Ἀδαμ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀδαμ, ποῦ εἶ; ¹⁰καὶ εἶπεν αὐτῷ Τὴν φωνὴν σου ἤκουσα περιπατοῦντος ἐν τῷ παραδείσῳ καὶ ἐφοβήθην, ὅτι γυμνός εἰμι, καὶ ἐκρύβην. ¹¹καὶ εἶπεν αὐτῷ Τίς ἀνήγγειλέν σοι ὅτι γυμνός εἶ; μὴ ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ, ἔφαγες; ¹²καὶ εἶπεν ὁ Ἀδαμ Ἡ γυνή, ἣν ἔδωκας μετ' ἐμοῦ, αὕτη

μοι ἔδωκεν ἀπὸ τοῦ ξύλου, καὶ ἔφαγον. ¹³καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῇ γυναικί· Τί τοῦτο ἐποίησας; καὶ εἶπεν ἡ γυνή· Ὁ ὄφεις ἠπάτησέν με, καὶ ἔφαγον. ¹⁴καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῷ ὄφει· Ὅτι ἐποίησας τοῦτο, ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων τῆς γῆς· ἐπὶ τῷ στήθει σου καὶ τῇ κοιλίᾳ πορεύσῃ καὶ γῆν φάγῃ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. ¹⁵καὶ ἔχθραν θήσω ἀνὰ μέσον σου καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γυναικὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς· αὐτὸς σου τηρήσει κεφαλὴν, καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν. ¹⁶καὶ τῇ γυναικί εἶπεν Πληθύνων πληθυνῶ τὰς λύπας σου καὶ τὸν στεναγμὸν σου, ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα· καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου, καὶ αὐτὸς σου κυριεύσει. ¹⁷τῷ δὲ Ἀδαμ εἶπεν· Ὅτι ἤκουσας τῆς φωνῆς τῆς γυναικὸς σου καὶ ἔφαγες ἀπὸ τοῦ ξύλου, οὗ ἐνετειλάμην σοι τούτου μόνου μὴ φαγεῖν ἀπ' αὐτοῦ, ἐπικατάρατος ἡ γῆ ἐν τοῖς ἔργοις σου· ἐν λύπαις φάγῃ αὐτὴν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου. ¹⁸ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀνατελεῖ σοι, καὶ φάγῃ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ. ¹⁹ἐν ἰδρώτι τοῦ προσώπου σου φάγῃ τὸν ἄρτον σου ἕως τοῦ ἀποστρέψαι σε εἰς τὴν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήμφθης· ὅτι γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύσῃ. — ²⁰καὶ ἐκάλεσεν Ἀδαμ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ζωή, ὅτι αὕτη μήτηρ πάντων τῶν ζώωντων.

²¹Καὶ ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς τῷ Ἀδαμ καὶ τῇ γυναικί αὐτοῦ χιτῶνας δερματίνους καὶ ἐνέδυσεν αὐτούς. — ²²καὶ εἶπεν ὁ θεὸς Ἰδοὺ Ἀδαμ γέγονεν ὡς εἷς ἐξ ἡμῶν τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρόν, καὶ νῦν μήποτε ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα καὶ λάβῃ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ φάγῃ καὶ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. ²³καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς ἐκ τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς ἐργάζεσθαι τὴν γῆν, ἐξ ἧς ἐλήμφθη. ²⁴καὶ ἐξέβαλεν τὸν Ἀδαμ καὶ κατώκισεν αὐτὸν ἀπέναντι τοῦ παραδείσου τῆς τρυφῆς καὶ ἔταξεν τὰ χερουβιμ καὶ τὴν φλογίνην ῥομφαίαν τὴν στρεφομένην φυλάσσειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς.

4 ¹Ἀδαμ δὲ ἔγνω Εὐαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τὸν Καιν καὶ εἶπεν Ἐκτησάμην ἄνθρωπον διὰ τοῦ θεοῦ. ²καὶ προσέθηκεν τεκεῖν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν Αβελ. καὶ ἐγένετο Αβελ ποιμὴν προβάτων, Καιν δὲ ἦν ἐργαζόμενος τὴν γῆν. ³καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας ἤνεγκεν Καιν ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς θυσίαν τῷ κυρίῳ, ⁴καὶ Αβελ ἤνεγκεν καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν πρωτοτόκων τῶν προβάτων αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῶν στεάτων αὐτῶν. καὶ ἐπεῖδεν ὁ θεὸς ἐπὶ Αβελ καὶ ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ, ⁵ἐπὶ δὲ Καιν καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις αὐτοῦ οὐ προσέσχεν. καὶ ἐλύπησεν τὸν Καιν λίαν, καὶ συνέπεσεν τῷ προσώπῳ. ⁶καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῷ Καιν· Ἴνα τί περίλυπος ἐγένου, καὶ ἵνα τί συνέπεσεν τὸ πρόσωπόν σου; ⁷οὐκ, ἐὰν ὀρθῶς προσενέγκῃς, ὀρθῶς δὲ μὴ διέλῃς, ἤμαρτες; ἡσύχασον· πρὸς σὲ ἡ ἀποστροφή αὐτοῦ, καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ. ⁸καὶ εἶπεν Καιν πρὸς Αβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· Διέλθωμεν εἰς τὸ πεδῖον. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐν τῷ πεδίῳ καὶ ἀνέστη Καιν ἐπὶ Αβελ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν. ⁹καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Καιν· Ποῦ ἐστιν Αβελ ὁ ἀδελφός σου; ὁ δὲ εἶπεν· Οὐ γινώσκω· μὴ φύλαξ τοῦ ἀδελφοῦ μου εἰμι ἐγώ; ¹⁰καὶ εἶπεν ὁ θεὸς· Τί ἐποίησας; φωνὴ αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ σου βοᾷ πρὸς με ἐκ τῆς γῆς. ¹¹καὶ νῦν ἐπικατάρατος σὺ ἀπὸ τῆς γῆς, ἡ ἔχανεν

τὸ στόμα αὐτῆς δέξασθαι τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ σου ἐκ τῆς χειρός σου· ¹²ὅτι ἐργᾶ τὴν γῆν, καὶ οὐ προσθήσει τὴν ἰσχὺν αὐτῆς δοῦναί σοι· στένων καὶ τρέμων ἔση ἐπὶ τῆς γῆς. ¹³καὶ εἶπεν Καιν πρὸς τὸν κύριον Μείζων ἢ αἰτία μου τοῦ ἀφεθῆναί με· ¹⁴εἰ ἐκβάλλεις με σήμερον ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσομαι, καὶ ἔσομαι στένων καὶ τρέμων ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἔσται πᾶς ὁ εὐρίσκων με ἀποκτενεῖ με. ¹⁵καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς Οὐχ οὕτως· πᾶς ὁ ἀποκτείνας Καιν ἐπτὰ ἐκδικούμενα παραλύσει. καὶ ἔθετο κύριος ὁ θεὸς σημεῖον τῷ Καιν τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτὸν πάντα τὸν εὐρίσκοντα αὐτόν. ¹⁶ἔξῃλθεν δὲ Καιν ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ καὶ ᾤκησεν ἐν γῆ Ναιδ κατέναντι Εδεμ.

¹⁷Καὶ ἔγνω Καιν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τὸν Ενωχ· καὶ ἦν οἰκοδομῶν πόλιν καὶ ἐπωνόμασεν τὴν πόλιν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ενωχ. ¹⁸ἐγενήθη δὲ τῷ Ενωχ Γαιδαδ, καὶ Γαιδαδ ἐγέννησεν τὸν Μαιηλ, καὶ Μαιηλ ἐγέννησεν τὸν Μαθουσαλα, καὶ Μαθουσαλα ἐγέννησεν τὸν Λαμεχ. ¹⁹καὶ ἔλαβεν ἑαυτῷ Λαμεχ δύο γυναῖκας, ὄνομα τῇ μιᾷ Ἀδα, καὶ ὄνομα τῇ δευτέρᾳ Σελλα. ²⁰καὶ ἔτεκεν Ἀδα τὸν Ἰωβελ· οὗτος ἦν ὁ πατὴρ οἰκούντων ἐν σκηναῖς κτηνοτρόφων. ²¹καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἰουβαλ· οὗτος ἦν ὁ καταδείξας ψαλτήριον καὶ κιθάραν. ²²Σελλα δὲ ἔτεκεν καὶ αὐτὴ τὸν Θοβελ, καὶ ἦν σφυροκόπος χαλκεὺς χαλκοῦ καὶ σιδήρου· ἀδελφὴ δὲ Θοβελ Νοεμα. ²³εἶπεν δὲ Λαμεχ ταῖς ἑαυτοῦ γυναίξιν

Ἀδα καὶ Σελλα, ἀκούσατέ μου τῆς φωνῆς,
γυναῖκες Λαμεχ, ἐνωτίσασθέ μου τοὺς λόγους,
ὅτι ἄνδρα ἀπέκτεινα εἰς τραῦμα ἐμοὶ
καὶ νεανίσκον εἰς μῶλωπα ἐμοί,
²⁴ὅτι ἐπτὰκις ἐκδεδίκηται ἐκ Καιν,
ἐκ δὲ Λαμεχ ἑβδομηκοντάκις ἐπτὰ.

²⁵Ἐγνω δὲ Ἀδαμ Εναν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σηθ λέγουσα Ἐξανέστησεν γάρ μοι ὁ θεὸς σπέρμα ἕτερον ἀντὶ Ἀβελ, ὃν ἀπέκτεινεν Καιν. ²⁶καὶ τῷ Σηθ ἐγένετο υἱός, ἐπωνόμασεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ενωσ· οὗτος ἤλπισεν ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ.

5 ¹Αὕτη ἡ βίβλος γενέσεως ἀνθρώπων· ἡ ἡμέρα ἐποίησεν ὁ θεὸς τὸν Ἀδαμ, κατ' εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν· ²ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς καὶ εὐλόγησεν αὐτούς. καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτῶν Ἀδαμ, ἡ ἡμέρα ἐποίησεν αὐτούς. ³ἔζησεν δὲ Ἀδαμ διακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σηθ. ⁴ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι Ἀδαμ μετὰ τὸ γεννησάμενον αὐτὸν τὸν Σηθ ἑπτακόσια ἔτη, καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ⁵καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ἀδαμ, ἃς ἔζησεν, ἑννακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

⁶Ἐζήσεν δὲ Σηθ διακόσια καὶ πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Ενωσ. ⁷καὶ ἔζησεν Σηθ μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν Ενωσ ἑπτακόσια καὶ ἑπτὰ ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ⁸καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Σηθ ἑννακόσια καὶ δώδεκα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

⁹Καὶ ἔζησεν Ενωσ ἑκατὸν ἐνενηήκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Καιναν. ¹⁰καὶ ἔζησεν Ενωσ μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν Καιναν ἑπτακόσια καὶ δέκα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ¹¹καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ενωσ ἑννακόσια καὶ πέντε ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

¹²Καὶ ἔζησεν Καιναν ἑκατὸν ἐβδομήκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Μαλελεηλ. ¹³καὶ ἔζησεν Καιναν μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν Μαλελεηλ ἑπτακόσια καὶ τεσσαράκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ¹⁴καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Καιναν ἑννακόσια καὶ δέκα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

¹⁵Καὶ ἔζησεν Μαλελεηλ ἑκατὸν καὶ ἐξήκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Ιαρεδ. ¹⁶καὶ ἔζησεν Μαλελεηλ μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν Ιαρεδ ἑπτακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ¹⁷καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Μαλελεηλ ὀκτακόσια καὶ ἐνενηήκοντα πέντε ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

¹⁸Καὶ ἔζησεν Ιαρεδ ἑκατὸν καὶ ἐξήκοντα δύο ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Ενωχ. ¹⁹καὶ ἔζησεν Ιαρεδ μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν Ενωχ ὀκτακόσια ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ²⁰καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ιαρεδ ἑννακόσια καὶ ἐξήκοντα δύο ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

²¹Καὶ ἔζησεν Ενωχ ἑκατὸν καὶ ἐξήκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Μαθουσαλα. ²²εὐηρέστησεν δὲ Ενωχ τῷ θεῷ μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν Μαθουσαλα διακόσια ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ²³καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Ενωχ τριακόσια ἐξήκοντα πέντε ἔτη. ²⁴καὶ εὐηρέστησεν Ενωχ τῷ θεῷ καὶ οὐχ ἠύρισκετο, ὅτι μετέθηκεν αὐτὸν ὁ θεός.

²⁵Καὶ ἔζησεν Μαθουσαλα ἑκατὸν καὶ ἐξήκοντα ἑπτὰ ἔτη καὶ ἐγέννησεν τὸν Λαμεχ. ²⁶καὶ ἔζησεν Μαθουσαλα μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν Λαμεχ ὀκτακόσια δύο ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ²⁷καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Μαθουσαλα, ἃς ἔζησεν, ἑννακόσια καὶ ἐξήκοντα ἑννέα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

²⁸Καὶ ἔζησεν Λαμεχ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ὀκτῶ ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱὸν ²⁹καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Νωε λέγων Οὗτος διαναπαύσει ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἔργων ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῶν λυπῶν τῶν χειρῶν ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῆς γῆς, ἧς κατηράσατο κύριος ὁ θεός. ³⁰καὶ ἔζησεν Λαμεχ μετὰ τὸ γεννηῆσαι αὐτὸν τὸν Νωε πεντακόσια καὶ ἐξήκοντα πέντε ἔτη καὶ ἐγέννησεν υἱοὺς καὶ θυγατέρας. ³¹καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Λαμεχ ἑπτακόσια καὶ πενήκοντα τρία ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

³²Καὶ ἦν Νωε ἐτῶν πεντακοσίων καὶ ἐγέννησεν Νωε τρεῖς υἱοὺς, τὸν Σημ, τὸν Χαμ, τὸν Ιαφεθ.

6 ¹Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἤρξαντο οἱ ἄνθρωποι πολλοὶ γίνεσθαι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ θυγατέρες ἐγενήθησαν αὐτοῖς. ²ιδόντες δὲ οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων ὅτι καλαὶ εἰσιν, ἔλαβον ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπὸ πασῶν, ὧν ἐξελέξαντο. ³καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεός Οὐ μὴ καταμείνη τὸ πνεῦμά μου ἐν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις εἰς τὸν αἰῶνα διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς σάρκας, ἔσονται δὲ αἱ ἡμέραι αὐτῶν

ἐκατὸν εἴκοσι ἔτη. ⁴οἱ δὲ γίγαντες ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ μετ' ἐκεῖνο, ὡς ἂν εἰσεπορεύοντο οἱ υἱοὶ τοῦ θεοῦ πρὸς τὰς θυγατέρας τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐγεννώσαν ἑαυτοῖς· ἐκεῖνοι ἦσαν οἱ γίγαντες οἱ ἀπ' αἰῶνος, οἱ ἄνθρωποι οἱ ὀνομαστοί.

⁵Ἰδὼν δὲ κύριος ὁ θεὸς ὅτι ἐπληθύνθησαν αἱ κακίαι τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ πάσας τὰς ἡμέρας, ⁶καὶ ἐνεθυμήθη ὁ θεὸς ὅτι ἐποίησεν τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ διενόηθη. ⁷καὶ εἶπεν ὁ θεὸς Ἄπαλείψω τὸν ἄνθρωπον, ὃν ἐποίησα, ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ ἀπὸ ἐρπετῶν ἕως τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι ἐθυμώθη ὅτι ἐποίησα αὐτούς. ⁸Νωε δὲ εὔρεν χάριν ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ.

⁹Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Νωε· Νωε ἄνθρωπος δίκαιος, τέλειος ὢν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ· τῷ θεῷ εὐηρέστησεν Νωε. ¹⁰ἐγέννησεν δὲ Νωε τρεῖς υἱούς, τὸν Σημ, τὸν Χαμ, τὸν Ιαφεθ. ¹¹ἐφθάρη δὲ ἡ γῆ ἐναντίον τοῦ θεοῦ, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας. ¹²καὶ εἶδεν κύριος ὁ θεὸς τὴν γῆν, καὶ ἦν καταφθαρμένη, ὅτι κατέφθειρεν πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. ¹³καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Νωε Καίρὸς παντὸς ἀνθρώπου ἦκει ἐναντίον μου, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ ἀδικίας ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ καταφθεῖρω αὐτούς καὶ τὴν γῆν. ¹⁴ποιήσον οὖν σεαυτῷ κιβωτὸν ἐκ ξύλων τετραγώνων· νοσσιὰς ποιήσεις τὴν κιβωτὸν καὶ ἀσφαλτώσεις αὐτὴν ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν τῇ ἀσφάλτῳ. ¹⁵καὶ οὕτως ποιήσεις τὴν κιβωτὸν· τριακοσίων πῆχεων τὸ μῆκος τῆς κιβωτοῦ καὶ πεντήκοντα πῆχεων τὸ πλάτος καὶ τριάκοντα πῆχεων τὸ ὕψος αὐτῆς· ¹⁶ἐπισυνάγων ποιήσεις τὴν κιβωτὸν καὶ εἰς πῆχυν συντελέσεις αὐτὴν ἄνωθεν· τὴν δὲ θύραν τῆς κιβωτοῦ ποιήσεις ἐκ πλαγίων· κατάγια, διώροφα καὶ τριώροφα ποιήσεις αὐτήν. ¹⁷ἐγὼ δὲ ἰδοὺ ἐπάγω τὸν κατακλυσμὸν ὕδωρ ἐπὶ τὴν γῆν καταφθεῖραι πᾶσαν σάρκα, ἐν ἧ ἔστιν πνεῦμα ζωῆς, ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ὅσα ἐὰν ἦ ἐπὶ τῆς γῆς, τελευτήσει. ¹⁸καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς σέ· εἰσελεύση δὲ εἰς τὴν κιβωτόν, σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ ἡ γυνὴ σου καὶ αἱ γυναικες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ. ¹⁹καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἐρπετῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων καὶ ἀπὸ πάσης σαρκός, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσάξεις εἰς τὴν κιβωτόν, ἵνα τρέφῃς μετὰ σεαυτοῦ· ἄρσεν καὶ θῆλυ ἔσονται. ²⁰ἀπὸ πάντων τῶν ὀρνέων τῶν πετεινῶν κατὰ γένος καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν κατὰ γένος καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἐρπετῶν τῶν ἐρπόντων ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν, δύο δύο ἀπὸ πάντων εἰσελεύσονται πρὸς σέ τρέφεσθαι μετὰ σοῦ, ἄρσεν καὶ θῆλυ. ²¹σὺ δὲ λήμψῃ σεαυτῷ ἀπὸ πάντων τῶν βρωμάτων, ἃ ἔδεσθε, καὶ συνάξεις πρὸς σεαυτόν, καὶ ἔσται σοὶ καὶ ἐκείνοις φαγεῖν. ²²καὶ ἐποίησεν Νωε πάντα, ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ θεός, οὕτως ἐποίησεν.

⁷ ¹Καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς πρὸς Νωε Εἰσελθε σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου εἰς τὴν κιβωτόν, ὅτι σὲ εἶδον δίκαιον ἐναντίον μου ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ. ²ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν εἰσάγαγε πρὸς σέ ἑπτὰ ἑπτὰ, ἄρσεν καὶ θῆλυ, ἀπὸ δὲ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο, ἄρσεν καὶ θῆλυ, ³καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ τῶν καθαρῶν ἑπτὰ ἑπτὰ, ἄρσεν καὶ θῆλυ, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τῶν μὴ καθαρῶν δύο δύο, ἄρσεν καὶ θῆλυ, διαθρέψαι σπέρμα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ⁴ἔτι γὰρ ἡμερῶν ἑπτὰ ἐγὼ

ἐπάγω ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας καὶ ἐξαλείψω πᾶσαν τὴν ἐξανάστασιν, ἣν ἐποίησα, ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. ⁵καὶ ἐποίησεν Νωε πάντα, ὅσα ἐνετείλατο αὐτῷ κύριος ὁ θεός.

⁶Νωε δὲ ἦν ἐτῶν ἑξακοσίων, καὶ ὁ κατακλυσμὸς ἐγένετο ὕδατος ἐπὶ τῆς γῆς. ⁷εἰσῆλθεν δὲ Νωε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτὸν διὰ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ. ⁸καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀπὸ τῶν κτηνῶν τῶν μὴ καθαρῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἑρπετῶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ⁹δύο δύο εἰσῆλθον πρὸς Νωε εἰς τὴν κιβωτόν, ἄρσεν καὶ θῆλυ, καθὰ ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ θεός. ¹⁰καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας καὶ τὸ ὕδωρ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς. ¹¹ἐν τῷ ἑξακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Νωε, τοῦ δευτέρου μηνός, ἐβδόμη καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός, τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ ἐρράγησαν πᾶσαι αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ ἠνεώχθησαν, ¹²καὶ ἐγένετο ὁ ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας. ¹³ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ εἰσῆλθεν Νωε, Σημ, Χαμ, Ιαφεθ, υἱοὶ Νωε, καὶ ἡ γυνὴ Νωε καὶ αἱ τρεῖς γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν κιβωτόν. ¹⁴καὶ πάντα τὰ θηρία κατὰ γένος καὶ πάντα τὰ κτήνη κατὰ γένος καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος καὶ πᾶν πετεινὸν κατὰ γένος ¹⁵εἰσῆλθον πρὸς Νωε εἰς τὴν κιβωτόν, δύο δύο ἀπὸ πάσης σαρκός, ἐν ᾧ ἐστὶν πνεῦμα ζωῆς. ¹⁶καὶ τὰ εἰσπορευόμενα ἄρσεν καὶ θῆλυ ἀπὸ πάσης σαρκὸς εἰσῆλθεν, καθὰ ἐνετείλατο ὁ θεὸς τῷ Νωε. καὶ ἔκλεισεν κύριος ὁ θεὸς ἔξωθεν αὐτοῦ τὴν κιβωτόν.

¹⁷Καὶ ἐγένετο ὁ κατακλυσμὸς τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπληθύνθη τὸ ὕδωρ καὶ ἐπῆρεν τὴν κιβωτόν, καὶ ὑψώθη ἀπὸ τῆς γῆς. ¹⁸καὶ ἐπεκράτει τὸ ὕδωρ καὶ ἐπληθύνετο σφόδρα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐπεφέρετο ἡ κιβωτὸς ἐπάνω τοῦ ὕδατος. ¹⁹τὸ δὲ ὕδωρ ἐπεκράτει σφόδρα σφοδρῶς ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπεκάλυψεν πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλά, ἃ ἦν ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ. ²⁰δέκα πέντε πῆχεις ἐπάνω ὑψώθη τὸ ὕδωρ καὶ ἐπεκάλυψεν πάντα τὰ ὄρη τὰ ὑψηλά. ²¹καὶ ἀπέθανεν πᾶσα σὰρξ κινουμένη ἐπὶ τῆς γῆς τῶν πετεινῶν καὶ τῶν κτηνῶν καὶ τῶν θηρίων καὶ πᾶν ἑρπετὸν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶς ἄνθρωπος. ²²καὶ πάντα, ὅσα ἔχει πνοὴν ζωῆς, καὶ πᾶς, ὃς ἦν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ἀπέθανεν. ²³καὶ ἐξήλειψεν πᾶν τὸ ἀνάστημα, ὃ ἦν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς, ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους καὶ ἑρπετῶν καὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐξηλείφθησαν ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ κατελείφθη μόνος Νωε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ. ²⁴καὶ ὑψώθη τὸ ὕδωρ ἐπὶ τῆς γῆς ἡμέρας ἑκατὸν πεντήκοντα.

8 ¹Καὶ ἐμνήσθη ὁ θεὸς τοῦ Νωε καὶ πάντων τῶν θηρίων καὶ πάντων τῶν κτηνῶν καὶ πάντων τῶν πετεινῶν καὶ πάντων τῶν ἑρπετῶν, ὅσα ἦν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ κιβωτῷ, καὶ ἐπήγαγεν ὁ θεὸς πνεῦμα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐκόπασεν τὸ ὕδωρ, ²καὶ ἐπεκαλύφθησαν αἱ πηγαὶ τῆς ἀβύσσου καὶ οἱ καταρράκται τοῦ οὐρανοῦ, καὶ συνεσχέθη ὁ ὑετὸς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ. ³καὶ ἐνεδίδου τὸ ὕδωρ πορευόμενον ἀπὸ τῆς γῆς, ἐνεδίδου καὶ ἤλαττονοῦτο τὸ ὕδωρ μετὰ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας. ⁴καὶ ἐκάθισεν ἡ κιβωτὸς ἐν μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ, ἐβδόμη καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός, ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ Αραρατ. ⁵τὸ δὲ ὕδωρ

πορευόμενον ἡλαττονοῦτο ἕως τοῦ δεκάτου μηνός· ἐν δὲ τῷ ἐνδεκάτῳ μηνί, τῇ πρώτῃ τοῦ μηνός, ὤφθησαν αἱ κεφαλαὶ τῶν ὀρέων. — ⁶καὶ ἐγένετο μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας ἠνέφξεν Νωε τὴν θυρίδα τῆς κιβωτοῦ, ἣν ἐποίησεν, ⁷καὶ ἀπέστειλεν τὸν κόρακα τοῦ ἰδεῖν εἰ κεκόπακεν τὸ ὕδωρ· καὶ ἐξελθὼν οὐχ ὑπέστρεψεν ἕως τοῦ ξηρανθῆναι τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς. ⁸καὶ ἀπέστειλεν τὴν περιστερὰν ὀπίσω αὐτοῦ ἰδεῖν εἰ κεκόπακεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς· ⁹καὶ οὐχ εὐροῦσα ἡ περιστερὰ ἀνάπαυσιν τοῖς ποσὶν αὐτῆς ὑπέστρεψεν πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν κιβωτόν, ὅτι ὕδωρ ἦν ἐπὶ παντὶ προσώπῳ πάσης τῆς γῆς, καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ εἰσήγαγεν αὐτὴν πρὸς ἑαυτὸν εἰς τὴν κιβωτόν. ¹⁰καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἡμέρας ἑπτὰ ἐτέρας πάλιν ἐξαπέστειλεν τὴν περιστερὰν ἐκ τῆς κιβωτοῦ· ¹¹καὶ ἀνέστρεψεν πρὸς αὐτὸν ἡ περιστερὰ τὸ πρὸς ἐσπέραν καὶ εἶχεν φύλλον ἐλαίας κάρφος ἐν τῷ στόματι αὐτῆς, καὶ ἔγνω Νωε ὅτι κεκόπακεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς. ¹²καὶ ἐπισχὼν ἔτι ἡμέρας ἑπτὰ ἐτέρας πάλιν ἐξαπέστειλεν τὴν περιστερὰν, καὶ οὐ προσέθετο τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς αὐτὸν ἔτι. — ¹³καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐνὶ καὶ ἐξακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Νωε, τοῦ πρώτου μηνός, μιᾷ τοῦ μηνός, ἐξέλιπεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς γῆς· καὶ ἀπεκάλυψεν Νωε τὴν στέγην τῆς κιβωτοῦ, ἣν ἐποίησεν, καὶ εἶδεν ὅτι ἐξέλιπεν τὸ ὕδωρ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. ¹⁴ἐν δὲ τῷ μηνί τῷ δευτέρῳ, ἐβδόμῃ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνός, ἐξηράνθη ἡ γῆ.

¹⁵Καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς τῷ Νωε λέγων ¹⁶Ἐξελθε ἐκ τῆς κιβωτοῦ, σὺ καὶ ἡ γυνὴ σου καὶ οἱ υἱοὶ σου καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου μετὰ σοῦ ¹⁷καὶ πάντα τὰ θηρία, ὅσα ἐστὶν μετὰ σοῦ, καὶ πᾶσα σὰρξ ἀπὸ πετεινῶν ἕως κτηνῶν, καὶ πᾶν ἔρπετόν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἐξάγαγε μετὰ σεαυτοῦ· καὶ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁸καὶ ἐξῆλθεν Νωε καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, ¹⁹καὶ πάντα τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη καὶ πᾶν πετεινὸν καὶ πᾶν ἔρπετόν κινούμενον ἐπὶ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν ἐξῆλθον ἐκ τῆς κιβωτοῦ. ²⁰καὶ ὠκοδόμησεν Νωε θυσιαστήριον τῷ θεῷ καὶ ἔλαβεν ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν καὶ ἀνήνεγκεν ὀλοκαρπώσεις ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. ²¹καὶ ὠσφράνθη κύριος ὁ θεὸς ὄσμην εὐωδίας, καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς διανοηθεὶς Οὐ προσθήσω ἔτι τοῦ καταράσασθαι τὴν γῆν διὰ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, ὅτι ἔγκειται ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος· οὐ προσθήσω οὖν ἔτι πατάξαι πᾶσαν σάρκα ζῶσαν, καθὼς ἐποίησα. ²²πάσας τὰς ἡμέρας τῆς γῆς σπέρμα καὶ θερισμός, ψῦχος καὶ καῦμα, θέρος καὶ ἔαρ ἡμέραν καὶ νύκτα οὐ καταπαύσουσιν.

9 ¹Καὶ ἠύλογησεν ὁ θεὸς τὸν Νωε καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς. ²καὶ ὁ τρόμος ὑμῶν καὶ ὁ φόβος ἔσται ἐπὶ πᾶσιν τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης· ὑπὸ χεῖρας ὑμῶν δέδωκα. ³καὶ πᾶν ἔρπετόν, ὃ ἐστὶν ζῶν, ὑμῶν ἔσται εἰς βρώσιν· ὡς λάχανα χόρτου δέδωκα ὑμῶν τὰ πάντα. ⁴πλὴν κρέας ἐν αἵματι ψυχῆς οὐ φάγεσθε· ⁵καὶ γὰρ τὸ ὑμέτερον αἷμα τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἐκζητήσω, ἐκ χειρὸς πάντων τῶν θηρίων ἐκζητήσω αὐτὸ καὶ ἐκ χειρὸς ἀνθρώπου ἀδελφοῦ ἐκζητήσω τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου. ⁶

ἐκχέων αἷμα ἀνθρώπου ἀντὶ τοῦ αἵματος αὐτοῦ ἐκχυθήσεται, ὅτι ἐν εἰκόνι θεοῦ ἐποίησα τὸν ἄνθρωπον. ⁷ὑμεῖς δὲ αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ πληθύνεσθε ἐπ' αὐτῆς.

⁸Καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ Νωε καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ λέγων ⁹Εγὼ ἰδοὺ ἀνίστημι τὴν διαθήκην μου ὑμῖν καὶ τῷ σπέρματι ὑμῶν μεθ' ὑμᾶς ¹⁰καὶ πάσῃ ψυχῇ τῇ ζώσῃ μεθ' ὑμῶν ἀπὸ ὀρνέων καὶ ἀπὸ κτηνῶν καὶ πᾶσι τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, ὅσα μεθ' ὑμῶν, ἀπὸ πάντων τῶν ἐξεληθόντων ἐκ τῆς κιβωτοῦ. ¹¹καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἀποθανεῖται πᾶσα σὰρξ ἔτι ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ κατακλυσμοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ἔτι κατακλυσμὸς ὕδατος τοῦ καταφθεῖραι πᾶσαν τὴν γῆν. — ¹²καὶ εἶπεν κύριος ὁ θεὸς πρὸς Νωε Τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ὃ ἐγὼ δίδωμι ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης, ἣ ἐστὶν μεθ' ὑμῶν, εἰς γενεὰς αἰώνιους· ¹³τὸ τόξον μου τίθημι ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἔσται εἰς σημεῖον διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ τῆς γῆς. ¹⁴καὶ ἔσται ἐν τῷ συννεφεῖν με νεφέλας ἐπὶ τὴν γῆν ὀφθήσεται τὸ τόξον μου ἐν τῇ νεφέλῃ, ¹⁵καὶ μνησθήσομαι τῆς διαθήκης μου, ἣ ἐστὶν ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί, καὶ οὐκ ἔσται ἔτι τὸ ὕδωρ εἰς κατακλυσμὸν ὥστε ἐξαλεῖψαι πᾶσαν σάρκα. ¹⁶καὶ ἔσται τὸ τόξον μου ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ὄψομαι τοῦ μνησθῆναι διαθήκην αἰώνιον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον πάσης ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί, ἣ ἐστὶν ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁷καὶ εἶπεν ὁ θεὸς τῷ Νωε Τοῦτο τὸ σημεῖον τῆς διαθήκης, ἧς διεθέμην ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον πάσης σαρκός, ἣ ἐστὶν ἐπὶ τῆς γῆς.

¹⁸Ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ Νωε οἱ ἐξεληθόντες ἐκ τῆς κιβωτοῦ Σημ, Χαμ, Ιαφεθ· Χαμ ἦν πατὴρ Χανααν. ¹⁹τρεῖς οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ Νωε· ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

²⁰Καὶ ἤρξατο Νωε ἄνθρωπος γεωργὸς γῆς καὶ ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα. ²¹καὶ ἔπιεν ἐκ τοῦ οἴνου καὶ ἐμεθύσθη καὶ ἐγυμνώθη ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. ²²καὶ εἶδεν Χαμ ὁ πατὴρ Χανααν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐξεληθὼν ἀνήγγειλεν τοῖς δυσὶν ἀδελφοῖς αὐτοῦ ἔξω. ²³καὶ λαβόντες Σημ καὶ Ιαφεθ τὸ ἱμάτιον ἐπέθεντο ἐπὶ τὰ δύο νῶτα αὐτῶν καὶ ἐπορεύθησαν ὀπισθοφανῶς καὶ συνεκάλυψαν τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὀπισθοφανές, καὶ τὴν γύμνωσιν τοῦ πατρὸς αὐτῶν οὐκ εἶδον. ²⁴ἐξένηψεν δὲ Νωε ἀπὸ τοῦ οἴνου καὶ ἔγνω ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος, ²⁵καὶ εἶπεν Ἐπικατάρατος Χανααν·

παῖς οἰκέτης ἔσται τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

²⁶καὶ εἶπεν

Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Σημ,
καὶ ἔσται Χανααν παῖς αὐτοῦ.

²⁷πλατύναι ὁ θεὸς τῷ Ιαφεθ
καὶ κατοικησάτω ἐν τοῖς οἴκοις τοῦ Σημ,
καὶ γενηθήτω Χανααν παῖς αὐτῶν.

²⁸Ἐζήσεν δὲ Νωε μετὰ τὸν κατακλυσμὸν τριακόσια πενήκοντα ἔτη. ²⁹καὶ ἐγένοντο πᾶσαι αἱ ἡμέραι Νωε ἑννακόσια πενήκοντα ἔτη, καὶ ἀπέθανεν.

10 ¹Αὐται δὲ αἱ γενέσεις τῶν υἱῶν Νωε, Σημ, Χαμ, Ιαφεθ, καὶ ἐγενήθησαν αὐτοῖς υἱοὶ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν.

²Υἱοὶ Ιαφεθ· Γαμερ καὶ Μαγωγ καὶ Μαδαι καὶ Ιωυαν καὶ Ελισα καὶ Θοβελ καὶ Μοσοχ καὶ Θιρας. ³καὶ υἱοὶ Γαμερ· Ασχαναζ καὶ Ριφαθ καὶ Θοργαμα. ⁴καὶ υἱοὶ Ιωυαν· Ελισα καὶ Θαρσις, Κίτιοι, Ῥόδιοι. ⁵ἐκ τούτων ἀφωρίσθησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐν τῇ γῆ αὐτῶν, ἕκαστος κατὰ γλῶσσαν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν.

⁶Υἱοὶ δὲ Χαμ· Χους καὶ Μεσραιμ, Φουδ καὶ Χανααν. ⁷υἱοὶ δὲ Χους· Σαβα καὶ Ευιλα καὶ Σαβαθα καὶ Ρεγμα καὶ Σαβακαθα. υἱοὶ δὲ Ρεγμα· Σαβα καὶ Δαδαν. ⁸Χους δὲ ἐγέννησεν τὸν Νεβρωδ. οὗτος ἤρξατο εἶναι γίγας ἐπὶ τῆς γῆς. ⁹οὗτος ἦν γίγας κυνηγὸς ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ· διὰ τοῦτο ἐροῦσιν Ὅς Νεβρωδ γίγας κυνηγὸς ἐναντίον κυρίου. ¹⁰καὶ ἐγένετο ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ Βαβυλῶν καὶ Ορεχ καὶ Αρχαδ καὶ Χαλαννη ἐν τῇ γῆ Σεννααρ. ¹¹ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης ἐξῆλθεν Ασσυρ καὶ ὠκοδόμησεν τὴν Νινευη καὶ τὴν Ρωβωθ πόλιν καὶ τὴν Χαλαχ ¹²καὶ τὴν Δασεμ ἀνὰ μέσον Νινευη καὶ ἀνὰ μέσον Χαλαχ· αὕτη ἡ πόλις ἡ μεγάλη. — ¹³καὶ Μεσραιμ ἐγέννησεν τοὺς Λουδιμ καὶ τοὺς Ενεμετιμ καὶ τοὺς Λαβιμ καὶ τοὺς Νεφθαλιμ ¹⁴καὶ τοὺς Πατροσωνιμ καὶ τοὺς Χασλωνιμ, ὅθεν ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν Φυλιστιμ, καὶ τοὺς Καφθοριμ. — ¹⁵Χανααν δὲ ἐγέννησεν τὸν Σιδῶνα πρωτότοκον καὶ τὸν Χετταῖον ¹⁶καὶ τὸν Ιεβουσαῖον καὶ τὸν Αμορραῖον καὶ τὸν Γεργεσαῖον ¹⁷καὶ τὸν Ευαῖον καὶ τὸν Αρουκαῖον καὶ τὸν Ασενναῖον ¹⁸καὶ τὸν Ἀράδιον καὶ τὸν Σαμαραῖον καὶ τὸν Αμαθι. καὶ μετὰ τοῦτο διεσπάρησαν αἱ φυλαὶ τῶν Χαναναίων, ¹⁹καὶ ἐγένοντο τὰ ὄρια τῶν Χαναναίων ἀπὸ Σιδῶνος ἕως ἐλθεῖν εἰς Γεραρα καὶ Γάζαν, ἕως ἐλθεῖν Σοδομων καὶ Γομορρας, Αδαμα καὶ Σεβωιμ, ἕως Λασα. — ²⁰οὗτοι υἱοὶ Χαμ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν κατὰ γλώσσας αὐτῶν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν.

²¹Καὶ τῷ Σημ ἐγενήθη καὶ αὐτῷ, πατρὶ πάντων τῶν υἱῶν Εβερ, ἀδελφῷ Ιαφεθ τοῦ μείζονος. ²²υἱοὶ Σημ· Αιλαμ καὶ Ασσυρ καὶ Αρφαξαδ καὶ Λουδ καὶ Αραμ καὶ Καιναν. ²³καὶ υἱοὶ Αραμ· Ως καὶ Ουλ καὶ Γαθερ καὶ Μοσοχ. ²⁴καὶ Αρφαξαδ ἐγέννησεν τὸν Καιναν, καὶ Καιναν ἐγέννησεν τὸν Σαλα, Σαλα δὲ ἐγέννησεν τὸν Εβερ. ²⁵καὶ τῷ Εβερ ἐγενήθησαν δύο υἱοί· ὄνομα τῷ ἐνὶ Φαλεκ, ὅτι ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ διεμερίσθη ἡ γῆ, καὶ ὄνομα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ιεκταν. ²⁶Ιεκταν δὲ ἐγέννησεν τὸν Ελμωδαδ καὶ τὸν Σαλεφ καὶ Ασαρμωθ καὶ Ιαραχ ²⁷καὶ Οδορρα καὶ Αιζηλ καὶ Δεκλα ²⁸καὶ Αβιμεηλ καὶ Σαβευ ²⁹καὶ Ουφιρ καὶ Ευιλα καὶ Ιωβαβ. πάντες οὗτοι υἱοὶ Ιεκταν. ³⁰καὶ ἐγένετο ἡ κατοίκησις αὐτῶν ἀπὸ Μασση ἕως ἐλθεῖν εἰς Σωφηρα, ὄρος ἀνατολῶν. ³¹οὗτοι υἱοὶ Σημ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν κατὰ γλώσσας αὐτῶν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν.

³²Αὐται αἱ φυλαὶ υἱῶν Νωε κατὰ γενέσεις αὐτῶν κατὰ τὰ ἔθνη αὐτῶν· ἀπὸ τούτων διεσπάρησαν νῆσοι τῶν ἐθνῶν ἐπὶ τῆς γῆς μετὰ τὸν κατακλυσμὸν.

11 ¹Καὶ ἦν πᾶσα ἡ γῆ χεῖλος ἓν, καὶ φωνὴ μία πᾶσιν. ²καὶ ἐγένετο ἐν τῷ κινήσαι αὐτοὺς ἀπὸ ἀνατολῶν εὗρον πεδῖον ἐν γῆ Σεννααρ καὶ κατῴκησαν ἐκεῖ. ³καὶ εἶπεν ἄνθρωπος τῷ πλησίον Δεῦτε

πλινθεύσωμεν πλίνθους και ὀπτήσωμεν αὐτὰς πυρί. και ἐγένετο αὐτοῖς ἡ πλίνθος εἰς λίθον, και ἄσφαλτος ἦν αὐτοῖς ὁ πηλός. ⁴και εἶπαν Δεῦτε οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πόλιν και πύργον, οὗ ἡ κεφαλὴ ἔσται ἕως τοῦ οὐρανοῦ, και ποιήσωμεν ἑαυτοῖς ὄνομα πρὸ τοῦ διασπαρῆναι ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς. ⁵και κατέβη κύριος ἰδεῖν τὴν πόλιν και τὸν πύργον, ὃν ὠκοδόμησαν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων. ⁶και εἶπεν κύριος Ἰδοὺ γένος ἓν και χεῖλος ἓν πάντων, και τοῦτο ἤρξαντο ποιῆσαι, και νῦν οὐκ ἐκλείψει ἐξ αὐτῶν πάντα, ὅσα ἂν ἐπιθῶνται ποιεῖν. ⁷δεῦτε και καταβάντες συγχέωμεν ἐκεῖ αὐτῶν τὴν γλῶσσαν, ἵνα μὴ ἀκούσωσιν ἕκαστος τὴν φωνὴν τοῦ πλησίον. ⁸και διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκεῖθεν ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, και ἐπαύσαντο οἰκοδομοῦντες τὴν πόλιν και τὸν πύργον. ⁹διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτῆς Σύγχυσις, ὅτι ἐκεῖ συνέχεεν κύριος τὰ χεῖλη πάσης τῆς γῆς, και ἐκεῖθεν διέσπειρεν αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς.

¹⁰Και αὐταὶ αἱ γενέσεις Σημ· Σημ υἱὸς ἑκατὸν ἐτῶν, ὅτε ἐγέννησεν τὸν Αρφαξάδ, δευτέρου ἔτους μετὰ τὸν κατακλυσμὸν. ¹¹και ἔζησεν Σημ μετὰ τὸ γεννηθῆσαι αὐτὸν τὸν Αρφαξάδ πεντακόσια ἔτη και ἐγέννησεν υἱοὺς και θυγατέρας και ἀπέθανεν.

¹²Και ἔζησεν Αρφαξάδ ἑκατὸν τριάκοντα πέντε ἔτη και ἐγέννησεν τὸν Καιναν. ¹³και ἔζησεν Αρφαξάδ μετὰ τὸ γεννηθῆσαι αὐτὸν τὸν Καιναν ἔτη τετρακόσια τριάκοντα και ἐγέννησεν υἱοὺς και θυγατέρας και ἀπέθανεν.

Και ἔζησεν Καιναν ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη και ἐγέννησεν τὸν Σαλα. και ἔζησεν Καιναν μετὰ τὸ γεννηθῆσαι αὐτὸν τὸν Σαλα ἔτη τριακόσια τριάκοντα και ἐγέννησεν υἱοὺς και θυγατέρας και ἀπέθανεν.

¹⁴Και ἔζησεν Σαλα ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη και ἐγέννησεν τὸν Εβερ. ¹⁵και ἔζησεν Σαλα μετὰ τὸ γεννηθῆσαι αὐτὸν τὸν Εβερ τριακόσια τριάκοντα ἔτη και ἐγέννησεν υἱοὺς και θυγατέρας και ἀπέθανεν.

¹⁶Και ἔζησεν Εβερ ἑκατὸν τριάκοντα τέσσαρα ἔτη και ἐγέννησεν τὸν Φαλεκ. ¹⁷και ἔζησεν Εβερ μετὰ τὸ γεννηθῆσαι αὐτὸν τὸν Φαλεκ ἔτη τριακόσια ἐβδομήκοντα και ἐγέννησεν υἱοὺς και θυγατέρας και ἀπέθανεν.

¹⁸Και ἔζησεν Φαλεκ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη και ἐγέννησεν τὸν Ραγου. ¹⁹και ἔζησεν Φαλεκ μετὰ τὸ γεννηθῆσαι αὐτὸν τὸν Ραγου διακόσια ἑννέα ἔτη και ἐγέννησεν υἱοὺς και θυγατέρας και ἀπέθανεν.

²⁰Και ἔζησεν Ραγου ἑκατὸν τριάκοντα δύο ἔτη και ἐγέννησεν τὸν Σερουχ. ²¹και ἔζησεν Ραγου μετὰ τὸ γεννηθῆσαι αὐτὸν τὸν Σερουχ διακόσια ἑπτὰ ἔτη και ἐγέννησεν υἱοὺς και θυγατέρας και ἀπέθανεν.

²²Και ἔζησεν Σερουχ ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη και ἐγέννησεν τὸν Ναχωρ. ²³και ἔζησεν Σερουχ μετὰ τὸ γεννηθῆσαι αὐτὸν τὸν Ναχωρ ἔτη διακόσια και ἐγέννησεν υἱοὺς και θυγατέρας και ἀπέθανεν.

²⁴Και ἔζησεν Ναχωρ ἔτη ἐβδομήκοντα ἑννέα και ἐγέννησεν τὸν Θαρα. ²⁵και ἔζησεν Ναχωρ μετὰ τὸ γεννηθῆσαι αὐτὸν τὸν Θαρα ἔτη ἑκατὸν εἴκοσι ἑννέα και ἐγέννησεν υἱοὺς και θυγατέρας και ἀπέθανεν.

²⁶Και ἔζησεν Θαρα ἐβδομήκοντα ἔτη και ἐγέννησεν τὸν Αβραμ και τὸν Ναχωρ και τὸν Αρραν.

²⁷Αὐται δὲ αἱ γενέσεις Θαρα· Θαρα ἐγέννησεν τὸν Αβραμ καὶ τὸν Ναχωρ καὶ τὸν Αρραν, καὶ Αρραν ἐγέννησεν τὸν Λωτ. ²⁸καὶ ἀπέθανεν Αρραν ἐνώπιον Θαρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῇ γῆ, ἣ ἐγενήθη, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Χαλδαίων. ²⁹καὶ ἔλαβον Αβραμ καὶ Ναχωρ ἑαυτοῖς γυναῖκας· ὄνομα τῇ γυναικὶ Αβραμ Σαρα, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ Ναχωρ Μελχα θυγάτηρ Αρραν, πατὴρ Μελχα καὶ πατὴρ Ιεσχα. ³⁰καὶ ἦν Σαρα στεῖρα καὶ οὐκ ἔτεκνοποίει. ³¹καὶ ἔλαβεν Θαρα τὸν Αβραμ υἱὸν αὐτοῦ καὶ τὸν Λωτ υἱὸν Αρραν υἱὸν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ τὴν Σαραν τὴν νύμφην αὐτοῦ γυναῖκα Αβραμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας τῶν Χαλδαίων πορευθῆναι εἰς τὴν γῆν Χανααν καὶ ἦλθεν ἕως Χαρραν καὶ κατώκησεν ἐκεῖ. ³²καὶ ἐγένοντο αἱ ἡμέραι Θαρα ἐν Χαρραν διακόσια πέντε ἔτη, καὶ ἀπέθανεν Θαρα ἐν Χαρραν.

12 ¹Καὶ εἶπεν κύριος τῷ Αβραμ ᾿Εξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς σου εἰς τὴν γῆν, ἣν ἄν σοι δείξω. ²καὶ ποιήσω σε εἰς ἔθνος μέγα καὶ εὐλογήσω σε καὶ μεγαλυνῶ τὸ ὄνομά σου, καὶ ἔσῃ εὐλογητός. ³καὶ εὐλογήσω τοὺς εὐλογοῦντάς σε, καὶ τοὺς καταρωμένους σε καταράσομαι· καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. ⁴καὶ ἐπορεύθη Αβραμ, καθάπερ ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος, καὶ ὤχετο μετ’ αὐτοῦ Λωτ· Αβραμ δὲ ἦν ἐτῶν ἑβδομήκοντα πέντε, ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ Χαρραν. ⁵καὶ ἔλαβεν Αβραμ τὴν Σαραν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὸν Λωτ υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, ὅσα ἐκτήσαντο, καὶ πᾶσαν ψυχὴν, ἣν ἐκτήσαντο ἐν Χαρραν, καὶ ἐξήλθον πορευθῆναι εἰς γῆν Χανααν καὶ ἦλθον εἰς γῆν Χανααν. — ⁶καὶ διώδευσεν Αβραμ τὴν γῆν εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς ἕως τοῦ τόπου Συχεμ ἐπὶ τὴν δρῦν τὴν ὑψηλὴν· οἱ δὲ Χαναναῖοι τότε κατώκουν τὴν γῆν. ⁷καὶ ὤφθη κύριος τῷ Αβραμ καὶ εἶπεν αὐτῷ Τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην. καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ Αβραμ θυσιαστήριον κυρίῳ τῷ ὀφθέντι αὐτῷ. ⁸καὶ ἀπέστη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ὄρος κατ’ ἀνατολὰς Βαιθηλ καὶ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, Βαιθηλ κατὰ θάλασσαν καὶ Ἀγγαί κατ’ ἀνατολὰς· καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ κυρίῳ καὶ ἐπεκαλέσατο ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου. ⁹καὶ ἀπῆρεν Αβραμ καὶ πορευθεὶς ἐστρατοπέδευσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

¹⁰Καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ κατέβη Αβραμ εἰς Αἴγυπτον παροικῆσαι ἐκεῖ, ὅτι ἐνίσχυσεν ὁ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς. ¹¹ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν Αβραμ εἰσελθεῖν εἰς Αἴγυπτον, εἶπεν Αβραμ Σαρα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Γινώσκω ἐγὼ ὅτι γυνὴ εὐπρόσωπος εἶ. ¹²ἔσται οὖν ὡς ἂν ἴδωσίν σε οἱ Αἰγύπτιοι, ἐροῦσιν ὅτι Γυνὴ αὐτοῦ αὕτη, καὶ ἀποκτενοῦσίν με, σὲ δὲ περιποιήσονται. ¹³εἰπὸν οὖν ὅτι Ἄδελφὴ αὐτοῦ εἰμι, ὅπως ἂν εὖ μοι γένηται διὰ σέ, καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ μου ἕνεκεν σοῦ. ¹⁴ἐγένετο δὲ ἡνίκα εἰσῆλθεν Αβραμ εἰς Αἴγυπτον, ἰδόντες οἱ Αἰγύπτιοι τὴν γυναῖκα ὅτι καλὴ ἦν σφόδρα, ¹⁵καὶ εἶδον αὐτὴν οἱ ἄρχοντες Φαραω καὶ ἐπήνεσαν αὐτὴν πρὸς Φαραω καὶ εἰσήγαγον αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον Φαραω. ¹⁶καὶ τῷ Αβραμ εὖ ἐχρήσαντο δι’ αὐτὴν, καὶ ἐγένοντο αὐτῷ πρόβατα καὶ μόσχοι καὶ ὄνοι, παῖδες καὶ παιδίσκαι, ἡμίονοι καὶ κάμηλοι. ¹⁷καὶ ἤτασεν ὁ θεὸς τὸν Φαραω ἑτασμοῖς μεγάλοις καὶ πονηροῖς καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ περὶ Σαρᾶς τῆς γυναικὸς Αβραμ. ¹⁸καλέσας δὲ Φαραω τὸν Αβραμ εἶπεν Τί τοῦτο ἐποίησάς μοι, ὅτι οὐκ ἀπήγγειλάς μοι ὅτι γυνὴ σου ἐστίν; ¹⁹ἴνα τί εἶπας ὅτι Ἄδελφὴ

μού ἐστιν; καὶ ἔλαβον αὐτὴν ἐμαυτῷ εἰς γυναῖκα. καὶ νῦν ἰδοὺ ἡ γυνὴ σου ἐναντίον σου· λαβὼν ἀπότρεχε. ²⁰καὶ ἐνετείλατο Φαραω ἀνδράσιν περὶ Ἀβραμ συμπροπέμψαι αὐτὸν καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ πάντα, ὅσα ἦν αὐτῷ, καὶ Λωτ μετ' αὐτοῦ.

13 ¹Ἀνέβη δὲ Ἀβραμ ἐξ Αἰγύπτου, αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ καὶ Λωτ μετ' αὐτοῦ, εἰς τὴν ἔρημον. ²Ἀβραμ δὲ ἦν πλούσιος σφόδρα κτήνεσιν καὶ ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ. ³καὶ ἐπορεύθη ὅθεν ἦλθεν, εἰς τὴν ἔρημον ἕως Βαιθηλ, ἕως τοῦ τόπου, οὗ ἦν ἡ σκηνὴ αὐτοῦ τὸ πρότερον, ἀνὰ μέσον Βαιθηλ καὶ ἀνὰ μέσον Αγγαι, ⁴εἰς τὸν τόπον τοῦ θυσιαστηρίου, οὗ ἐποίησεν ἐκεῖ τὴν ἀρχήν· καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ Ἀβραμ τὸ ὄνομα κυρίου. ⁵καὶ Λωτ τῷ συμπορευομένῳ μετὰ Ἀβραμ ἦν πρόβατα καὶ βόες καὶ σκηναί. ⁶καὶ οὐκ ἐχώρει αὐτοὺς ἡ γῆ κατοικεῖν ἅμα, ὅτι ἦν τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν πολλά, καὶ οὐκ ἐδύναντο κατοικεῖν ἅμα. ⁷καὶ ἐγένετο μάχη ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ Ἀβραμ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων τῶν κτηνῶν τοῦ Λωτ· οἱ δὲ Χαναναῖοι καὶ οἱ Φερεζαῖοι τότε κατώκουν τὴν γῆν. ⁸εἶπεν δὲ Ἀβραμ τῷ Λωτ Μὴ ἔστω μάχη ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων μου καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ποιμένων σου. ὅτι ἄνθρωποι ἀδελφοὶ ἡμεῖς ἐσμεν. ⁹οὐκ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐναντίον σου ἐστίν; διαχωρίσθητι ἀπ' ἐμοῦ· εἰ σὺ εἰς ἀριστερά, ἐγὼ εἰς δεξιὰ· εἰ δὲ σὺ εἰς δεξιὰ, ἐγὼ εἰς ἀριστερά. ¹⁰καὶ ἐπάρας Λωτ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἶδεν πᾶσαν τὴν περιχώρον τοῦ Ἰορδάνου ὅτι πᾶσα ἦν ποτιζομένη — πρὸ τοῦ καταστρέψαι τὸν θεὸν Σοδομα καὶ Γομορρα — ὡς ὁ παράδεισος τοῦ θεοῦ καὶ ὡς ἡ γῆ Αἰγύπτου ἕως ἐλθεῖν εἰς Ζογορα. ¹¹καὶ ἐξελέξατο ἑαυτῷ Λωτ πᾶσαν τὴν περιχώρον τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἀπῆρεν Λωτ ἀπὸ ἀνατολῶν, καὶ διεχωρίσθησαν ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ¹²Ἀβραμ δὲ κατώκησεν ἐν γῆ Χανααν, Λωτ δὲ κατώκησεν ἐν πόλει τῶν περιχώρων καὶ ἐσκήνωσεν ἐν Σοδομοῖς. ¹³οἱ δὲ ἄνθρωποι οἱ ἐν Σοδομοῖς πονηροὶ καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐναντίον τοῦ θεοῦ σφόδρα.

¹⁴Ὁ δὲ θεὸς εἶπεν τῷ Ἀβραμ μετὰ τὸ διαχωρισθῆναι τὸν Λωτ ἀπ' αὐτοῦ Ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἰδὲ ἀπὸ τοῦ τόπου, οὗ νῦν σὺ εἶ, πρὸς βορρᾶν καὶ λίβα καὶ ἀνατολὰς καὶ θάλασσαν· ¹⁵ὅτι πᾶσαν τὴν γῆν, ἣν σὺ ὄρᾳς, σοὶ δώσω αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματί σου ἕως τοῦ αἰῶνος. ¹⁶καὶ ποιήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς γῆς· εἰ δύνатаί τις ἐξαριθμῆσαι τὴν ἄμμον τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα σου ἐξαριθμηθήσεται. ¹⁷ἀναστὰς διόδυσσον τὴν γῆν εἰς τε τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ εἰς τὸ πλάτος, ὅτι σοὶ δώσω αὐτήν. ¹⁸καὶ ἀποσκηνώσας Ἀβραμ ἐλθὼν κατώκησεν παρὰ τὴν δρυὸν τὴν Μαιμβρη, ἣ ἦν ἐν Χεβρων, καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον κυρίῳ.

14 ¹Ἐγένετο δὲ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῇ Ἀμαρφαλ βασιλέως Σεννααρ, Ἀριωχ βασιλεὺς Ἐλλασαρ καὶ Χοδολλογομορ βασιλεὺς Αἰλαμ καὶ Θαργαλ βασιλεὺς ἐθνῶν ²ἐποίησαν πόλεμον μετὰ Βαλλα βασιλέως Σοδομων καὶ μετὰ Βαρσα βασιλέως Γομορρας καὶ Σεννααρ βασιλέως Ἀδαμα καὶ Συμοβορ βασιλέως Σεβωιμ καὶ βασιλέως Βαλακ (αὕτη ἐστὶν Σηγωρ). ³πάντες οὗτοι συνεφώνησαν ἐπὶ τὴν φάραγγα τὴν ἄλυκην (αὕτη ἡ θάλασσα τῶν ἁλῶν). ⁴δώδεκα ἔτη ἐδούλευον τῷ Χοδολλογομορ, τῷ δὲ τρισκαιδεκάτῳ ἔτει ἀπέστησαν. ⁵ἐν δὲ τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ ἔτει ἦλθεν Χοδολλογομορ καὶ οἱ

βασιλείς οί μετ' αὐτοῦ καὶ κατέκοψαν τοὺς γίγαντας τοὺς ἐν Ασταρωθ Καρναιν καὶ ἔθνη ἰσχυρὰ ἅμα αὐτοῖς καὶ τοὺς Ομμαίους τοὺς ἐν Σαυη τῆ πόλει ⁶καὶ τοὺς Χορραίους τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσιν Σηιρ ἕως τῆς τερεμίνθου τῆς Φαραν, ἣ ἐστὶν ἐν τῆ ἐρήμῳ. ⁷καὶ ἀναστρέψαντες ἦλθοσαν ἐπὶ τὴν πηγὴν τῆς κρίσεως (αὕτη ἐστὶν Καδης) καὶ κατέκοψαν πάντας τοὺς ἄρχοντας Αμαληκ καὶ τοὺς Αμορραίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Ασασανθαμαρ. ⁸ἐξῆλθεν δὲ βασιλεὺς Σοδομων καὶ βασιλεὺς Γομορρας καὶ βασιλεὺς Αδαμα καὶ βασιλεὺς Σεβωιμ καὶ βασιλεὺς Βαλακ (αὕτη ἐστὶν Σηγωρ) καὶ παρετάξαντο αὐτοῖς εἰς πόλεμον ἐν τῆ κοιλάδι τῆ ἄλυκῆ, ⁹πρὸς Χοδολλογομορ βασιλέα Αιλαμ καὶ Θαργαλ βασιλέα ἐθνῶν καὶ Αμαρφαλ βασιλέα Σεννααρ καὶ Αριωχ βασιλέα Ελλαसार, οἱ τέσσαρες βασιλεῖς πρὸς τοὺς πέντε. ¹⁰ἡ δὲ κοιλάς ἡ ἄλυκῆ φρέατα φρέατα ἀσφάλτου· ἔφυγεν δὲ βασιλεὺς Σοδομων καὶ βασιλεὺς Γομορρας καὶ ἐνέπεσαν ἐκεῖ, οἱ δὲ καταλειφθέντες εἰς τὴν ὄρεινὴν ἔφυγον. ¹¹ἔλαβον δὲ τὴν ἵππον πᾶσαν τὴν Σοδομων καὶ Γομορρας καὶ πάντα τὰ βρώματα αὐτῶν καὶ ἀπῆλθον. ¹²ἔλαβον δὲ καὶ τὸν Λωτ υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ Αβραμ καὶ τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ καὶ ἀπόχοντο· ἦν γὰρ κατοικῶν ἐν Σοδομοις.

¹³Παραγενόμενος δὲ τῶν ἀνασωθέντων τις ἀπήγγειλεν Αβραμ τῷ περάτῃ· αὐτὸς δὲ κατόκει πρὸς τῆ δρυὶ τῆ Μαμβρη ὁ Αμορις τοῦ ἀδελφοῦ Εσχωλ καὶ ἀδελφοῦ Αυναν, οἱ ἦσαν συνωμόται τοῦ Αβραμ. ¹⁴ἀκούσας δὲ Αβραμ ὅτι ἠχμαλώτεται Λωτ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἠρίθμησεν τοὺς ἰδίους οἰκογενεῖς αὐτοῦ, τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτώ, καὶ κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν ἕως Δαν. ¹⁵καὶ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν νύκτα, αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς καὶ ἐδίωξεν αὐτοὺς ἕως Χωβα, ἣ ἐστὶν ἐν ἀριστερᾷ Δαμασκοῦ. ¹⁶καὶ ἀπέστρεψεν πᾶσαν τὴν ἵππον Σοδομων, καὶ Λωτ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀπέστρεψεν καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὸν λαόν.

¹⁷Ἐξῆλθεν δὲ βασιλεὺς Σοδομων εἰς συνάντησιν αὐτῷ — μετὰ τὸ ἀναστρέψαι αὐτὸν ἀπὸ τῆς κοπῆς τοῦ Χοδολλογομορ καὶ τῶν βασιλέων τῶν μετ' αὐτοῦ — εἰς τὴν κοιλάδα τὴν Σαυη (τοῦτο ἦν τὸ πεδῖον βασιλέως). ¹⁸καὶ Μελχισεδεκ βασιλεὺς Σαλημ ἐξήνεγκεν ἄρτους καὶ οἶνον· ἦν δὲ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου. ¹⁹καὶ ἠλόγησεν τὸν Αβραμ καὶ εἶπεν Εὐλογημένος Αβραμ τῷ θεῷ τῷ ὑψίστῳ, ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ²⁰καὶ εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὁ ὑψιστος, ὃς παρέδωκεν τοὺς ἐχθρούς σου ὑποχειρίους σοι. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δεκάτην ἀπὸ πάντων. ²¹εἶπεν δὲ βασιλεὺς Σοδομων πρὸς Αβραμ Δός μοι τοὺς ἄνδρας, τὴν δὲ ἵππον λαβὲ σεαυτῷ ²²εἶπεν δὲ Αβραμ πρὸς βασιλέα Σοδομων Ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου πρὸς τὸν θεὸν τὸν ὑψιστον, ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ²³εἰ ἀπὸ σπαρτίου ἕως σφαιρωτῆρος ὑποδήματος λήμψομαι ἀπὸ πάντων τῶν σῶν, ἵνα μὴ εἴπῃς ὅτι Ἐγὼ ἐπλούτισα τὸν Αβραμ. ²⁴πλὴν ὧν ἔφαγον οἱ νεανίσκοι καὶ τῆς μερίδος τῶν ἀνδρῶν τῶν συμπορευθέντων μετ' ἐμοῦ, Εσχωλ, Αυναν, Μαμβρη, οὗτοι λήμψονται μερίδα.

15 ¹Μετὰ δὲ τὰ ῥήματα ταῦτα ἐγενήθη ῥῆμα κυρίου πρὸς Αβραμ ἐν ὄραματι λέγων Μὴ φοβοῦ, Αβραμ· ἐγὼ ὑπερασπίζω σου· ὁ μισθός σου πολὺς ἔσται σφόδρα. ²λέγει δὲ Αβραμ Δέσποτα, τί μοι δώσεις; ἐγὼ δὲ ἀπολύομαι ἄτεκνος· ὁ δὲ υἱὸς Μασεκ τῆς οἰκογενοῦς μου, οὗτος Δαμασκὸς Ελιεζερ.

³καὶ εἶπεν Ἀβραμ Ἐπειδὴ ἐμοὶ οὐκ ἔδωκας σπέρμα, ὁ δὲ οἰκογενὴς μου κληρονομήσει με. ⁴καὶ εὐθύς φωνὴ κυρίου ἐγένετο πρὸς αὐτὸν λέγων Οὐ κληρονομήσει σε οὗτος, ἀλλ' ὃς ἐξελεύσεται ἐκ σοῦ, οὗτος κληρονομήσει σε. ⁵ἔξήγαγεν δὲ αὐτὸν ἔξω καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀνάβλεψον δὴ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀρίθμησον τοὺς ἀστέρας, εἰ δυνήσῃ ἐξαριθμῆσαι αὐτούς. καὶ εἶπεν Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα σου. ⁶καὶ ἐπίστευσεν Ἀβραμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. ⁷εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν Ἐγὼ ὁ θεὸς ὁ ἐξαγαγὼν σε ἐκ χώρας Χαλδαίων ὥστε δοῦναί σοι τὴν γῆν ταύτην κληρονομήσαι. ⁸εἶπεν δὲ Δέσποτα κύριε, κατὰ τί γνώσομαι ὅτι κληρονομήσω αὐτήν; ⁹εἶπεν δὲ αὐτῷ Λαβέ μοι δάμαλιν τριετίζουσαν καὶ αἶγα τριετίζουσαν καὶ κριὸν τριετίζοντα καὶ τρυγὸνα καὶ περιστερὰν. ¹⁰ἔλαβεν δὲ αὐτῷ πάντα ταῦτα καὶ διεῖλεν αὐτὰ μέσα καὶ ἔθηκεν αὐτὰ ἀντιπρόσωπα ἀλλήλοις, τὰ δὲ ὄρνεα οὐ διεῖλεν. ¹¹κατέβη δὲ ὄρνεα ἐπὶ τὰ σώματα, τὰ διχοτομήματα αὐτῶν, καὶ συνεκάθισεν αὐτοῖς Ἀβραμ. ¹²περὶ δὲ ἡλίου δυσμᾶς ἔκστασις ἐπέπεσεν τῷ Ἀβραμ, καὶ ἰδοὺ φόβος σκοτεινὸς μέγας ἐπιπίπτει αὐτῷ. ¹³καὶ ἐρρέθη πρὸς Ἀβραμ Γινώσκων γνώσῃ ὅτι πάροικον ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐν γῆ οὐκ ἰδίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτούς καὶ κακώσουσιν αὐτούς καὶ ταπεινώσουσιν αὐτούς τετρακόσια ἔτη. ¹⁴τὸ δὲ ἔθνος, ᾧ ἐὰν δουλεύσωσιν, κρινῶ ἐγώ· μετὰ δὲ ταῦτα ἐξελεύσονται ὧδε μετὰ ἀποσκευῆς πολλῆς. ¹⁵σὺ δὲ ἀπελεύσῃ πρὸς τοὺς πατέρας σου μετ' εἰρήνης, ταφείς ἐν γῆρι καλῷ. ¹⁶τετάρτη δὲ γενεὰ ἀποστραφήσονται ὧδε· οὐπὼ γὰρ ἀναπεπλήρωνται αἱ ἁμαρτίαι τῶν Ἀμορραίων ἕως τοῦ νῦν. ¹⁷ἐπεὶ δὲ ἐγένετο ὁ ἥλιος πρὸς δυσμαῖς, φλόξ ἐγένετο, καὶ ἰδοὺ κλίβανος καπνιζόμενος καὶ λαμπάδες πυρός, αἱ διήλθον ἀνὰ μέσον τῶν διχοτομημάτων τούτων. ¹⁸ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνη διέθετο κύριος τῷ Ἀβραμ διαθήκην λέγων Τῷ σπέρματί σου δώσω τὴν γῆν ταύτην ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Αἰγύπτου ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου, ποταμοῦ Εὐφράτου, ¹⁹τοὺς Καιναίους καὶ τοὺς Κενεζαίους καὶ τοὺς Κεδμωναίους ²⁰καὶ τοὺς Χετταίους καὶ τοὺς Φερεζαίους καὶ τοὺς Ραφαῖν ²¹καὶ τοὺς Ἀμορραίους καὶ τοὺς Χαναναίους καὶ τοὺς Εὐαίους καὶ τοὺς Γεργεσαίους καὶ τοὺς Ἰεβουσαίους.

16 ¹Σαρα δὲ ἡ γυνὴ Ἀβραμ οὐκ ἔτικτεν αὐτῷ. ἦν δὲ αὐτῇ παιδίσκη Αἰγυπτία, ἥ ὄνομα Ἀγαρ. ²εἶπεν δὲ Σαρα πρὸς Ἀβραμ Ἴδοὺ συνέκλεισέν με κύριος τοῦ μὴ τίκτειν· εἴσελθε οὖν πρὸς τὴν παιδίσκην μου, ἵνα τεκνοποιήσῃς ἐξ αὐτῆς. ὑπήκουσεν δὲ Ἀβραμ τῆς φωνῆς Σαρᾶς. ³καὶ λαβοῦσα Σαρα ἡ γυνὴ Ἀβραμ Ἀγαρ τὴν Αἰγυπτίαν τὴν ἑαυτῆς παιδίσκην — μετὰ δέκα ἔτη τοῦ οἰκῆσαι Ἀβραμ ἐν γῆ Χανααν — καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ἀβραμ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα. ⁴καὶ εἰσῆλθεν πρὸς Ἀγαρ, καὶ συνέλαβεν καὶ εἶδεν ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει, καὶ ἠτιμάσθη ἡ κυρία ἐναντίον αὐτῆς. ⁵εἶπεν δὲ Σαρα πρὸς Ἀβραμ Ἀδικοῦμαι ἐκ σοῦ· ἐγὼ δέδωκα τὴν παιδίσκην μου εἰς τὸν κόλπον σου, ἰδοῦσα δὲ ὅτι ἐν γαστρὶ ἔχει, ἠτιμάσθη ἐναντίον αὐτῆς· κρίναι ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. ⁶εἶπεν δὲ Ἀβραμ πρὸς Σاران Ἴδοὺ ἡ παιδίσκη σου ἐν ταῖς χερσίν σου· χρῶ αὐτῇ, ὡς ἂν σοι ἀρεστὸν ᾖ. καὶ ἐκάκωσεν αὐτὴν Σαρα, καὶ ἀπέδρα ἀπὸ προσώπου αὐτῆς.

⁷εὔρεν δὲ αὐτὴν ἄγγελος κυρίου ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐπὶ τῆς πηγῆς ἐν τῇ ὁδῷ Σουρ. ⁸καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου Ἀγαρ παιδίσκη Σαρᾶς, πόθεν ἔρχῃ καὶ ποῦ πορεύῃ; καὶ εἶπεν

Ἀπὸ προσώπου Σαρρας τῆς κυρίας μου ἐγὼ ἀποδιδράσκω. ⁹εἶπεν δὲ αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου Ἀποστράφητι πρὸς τὴν κυρίαν σου καὶ ταπεινώθητι ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῆς. ¹⁰καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου Πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου, καὶ οὐκ ἀριθμηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους. ¹¹καὶ εἶπεν αὐτῇ ὁ ἄγγελος κυρίου Ἴδου σὺ ἐν γαστρὶ ἔχεις καὶ τέξῃ υἷον καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσμαῆλ, ὅτι ἐπήκουσεν κύριος τῇ ταπεινώσει σου. ¹²οὗτος ἔσται ἄγροικος ἄνθρωπος· αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ πάντας, καὶ αἱ χεῖρες πάντων ἐπ' αὐτόν, καὶ κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατοικήσει. ¹³καὶ ἐκάλεσεν Ἀγαρ τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ λαλοῦντος πρὸς αὐτήν Σὺ ὁ θεὸς ὁ ἐπιδῶν με· ὅτι εἶπεν Καὶ γὰρ ἐνώπιον εἶδον ὀφθέντα μοι. ¹⁴ἔνεκεν τούτου ἐκάλεσεν τὸ φρέαρ Φρέαρ οὗ ἐνώπιον εἶδον· ἰδοὺ ἀνὰ μέσον Καδης καὶ ἀνὰ μέσον Βαραδ.

¹⁵Καὶ ἔτεκεν Ἀγαρ τῷ Ἀβραμ υἷον, καὶ ἐκάλεσεν Ἀβραμ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Ἀγαρ, Ἰσμαῆλ. ¹⁶Ἀβραμ δὲ ἦν ὀγδοήκοντα ἕξ ἐτῶν, ἠνίκα ἔτεκεν Ἀγαρ τὸν Ἰσμαῆλ τῷ Ἀβραμ.

17 ¹Ἐγένετο δὲ Ἀβραμ ἐτῶν ἐνενηκοντα ἐννέα, καὶ ὤφθη κύριος τῷ Ἀβραμ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς σου· εὐαρέσκει ἐναντίον ἐμοῦ καὶ γίνου ἄμεμπτος, ²καὶ θήσομαι τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ πληθυνῶ σε σφόδρα. ³καὶ ἔπεσεν Ἀβραμ ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων ⁴Καὶ ἐγὼ ἰδοὺ ἡ διαθήκη μου μετὰ σοῦ, καὶ ἔση πατὴρ πλήθους ἐθνῶν. ⁵καὶ οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου Ἀβραμ, ἀλλ' ἔσται τὸ ὄνομά σου Ἀβρααμ, ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε. ⁶καὶ αὐξάνῳ σε σφόδρα σφόδρα καὶ θήσω σε εἰς ἔθνη, καὶ βασιλεῖς ἐκ σοῦ ἐξελεύσονται. ⁷καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ εἰς γενεὰς αὐτῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον εἶναί σου θεὸς καὶ τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ. ⁸καὶ δώσω σοι καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ τὴν γῆν, ἣν παροικεῖς, πᾶσαν τὴν γῆν Χανααν, εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον καὶ ἔσομαι αὐτοῖς θεός. — ⁹καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Ἀβρααμ Σὺ δὲ τὴν διαθήκην μου διατηρήσεις, σὺ καὶ τὸ σπέρμα σου μετὰ σέ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν. ¹⁰καὶ αὕτη ἡ διαθήκη, ἣν διατηρήσεις, ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ σπέρματός σου μετὰ σέ εἰς τὰς γενεὰς αὐτῶν· περιτμηθήσεται ὑμῶν πᾶν ἄρσενικόν, ¹¹καὶ περιτμηθήσεσθε τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας ὑμῶν, καὶ ἔσται ἐν σημείῳ διαθήκης ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν. ¹²καὶ παιδίον ὀκτῶ ἡμερῶν περιτμηθήσεται ὑμῖν πᾶν ἄρσενικόν εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν, ὁ οἰκογενῆς τῆς οἰκίας σου καὶ ὁ ἀργυρώνητος ἀπὸ παντός υἱοῦ ἀλλοτρίου, ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σπέρματός σου. ¹³περιτομῇ περιτμηθήσεται ὁ οἰκογενῆς τῆς οἰκίας σου καὶ ὁ ἀργυρώνητος, καὶ ἔσται ἡ διαθήκη μου ἐπὶ τῆς σαρκὸς ὑμῶν εἰς διαθήκην αἰώνιον. ¹⁴καὶ ἀπερίτμητος ἄρσην, ὃς οὐ περιτμηθήσεται τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ τῇ ἡμέρᾳ τῆ ὀγδοῆ, ἐξολεθρευθήσεται ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐκ τοῦ γένους αὐτῆς, ὅτι τὴν διαθήκην μου διεσκέδασεν.

¹⁵εἶπεν δὲ ὁ θεὸς τῷ Ἀβρααμ Σαρα ἡ γυνὴ σου, οὐ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτῆς Σαρα, ἀλλὰ Σαρρα ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς. ¹⁶εὐλογῆσω δὲ αὐτήν καὶ δώσω σοι ἐξ αὐτῆς τέκνον· καὶ εὐλογῆσω αὐτόν, καὶ ἔσται εἰς ἔθνη, καὶ βασιλεῖς ἐθνῶν ἐξ αὐτοῦ ἔσονται. ¹⁷καὶ ἔπεσεν Ἀβρααμ ἐπὶ πρόσωπον

καὶ ἐγέλασεν καὶ εἶπεν ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ λέγων Εἰ τῷ ἑκατονταετεί γενήσεται, καὶ εἰ Σαρρα ἐνενήκοντα ἐτῶν οὔσα τέξεται; ¹⁸εἶπεν δὲ Ἀβρααμ πρὸς τὸν θεὸν Ἰσμαηλ οὗτος ζήτω ἐναντίον σου. ¹⁹εἶπεν δὲ ὁ θεὸς τῷ Ἀβρααμ Ναί· ἰδοὺ Σαρρα ἡ γυνὴ σου τέξεται σοι υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσαακ, καὶ στήσω τὴν διαθήκην μου πρὸς αὐτὸν εἰς διαθήκην αἰώνιον καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν. ²⁰περὶ δὲ Ἰσμαηλ ἰδοὺ ἐπήκουσά σου· ἰδοὺ εὐλόγησα αὐτὸν καὶ αὐξανῶ αὐτὸν καὶ πληθυνῶ αὐτὸν σφόδρα· δώδεκα ἔθνη γεννήσει, καὶ δώσω αὐτὸν εἰς ἔθνος μέγα. ²¹τὴν δὲ διαθήκην μου στήσω πρὸς Ἰσαακ, ὃν τέξεται σοι Σαρρα εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ ἐτέρῳ. ²²συνετέλεσεν δὲ λαλῶν πρὸς αὐτὸν καὶ ἀνέβη ὁ θεὸς ἀπὸ Ἀβρααμ.

²³Καὶ ἔλαβεν Ἀβρααμ Ἰσμαηλ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς οἰκογενεῖς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἀργυρωνήτους καὶ πᾶν ἄρσεν τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ Ἀβρααμ καὶ περιέτεμεν τὰς ἀκροβυστίας αὐτῶν ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καθὰ ἐλάλησεν αὐτῷ ὁ θεός. ²⁴Ἀβρααμ δὲ ἦν ἐνενήκοντα ἐννέα ἐτῶν, ἡνίκα περιέτεμεν τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ. ²⁵Ἰσμαηλ δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐτῶν δέκα τριῶν ἦν, ἡνίκα περιετμήθη τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτοῦ. ²⁶ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἡμέρας ἐκείνης περιετμήθη Ἀβρααμ καὶ Ἰσμαηλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. ²⁷καὶ πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ οἱ οἰκογενεῖς καὶ οἱ ἀργυρώνητοι ἐξ ἄλλογενῶν ἐθνῶν, περιέτεμεν αὐτούς.

18 ¹ᾠφθη δὲ αὐτῷ ὁ θεὸς πρὸς τῇ δρυὶ τῇ Μαμβρη καθημένου αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ μεσημβρίας. ²ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδεν, καὶ ἰδοὺ τρεῖς ἄνδρες εἰστήκεισαν ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ ἰδὼν προσέδραμεν εἰς συνάντησιν αὐτοῖς ἀπὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν ³καὶ εἶπεν Κύριε, εἰ ἄρα εὔρον χάριν ἐναντίον σου, μὴ παρέλθῃς τὸν παῖδά σου. ⁴ἡμφθῆτω δὴ ὕδωρ, καὶ νιψάτωσαν τοὺς πόδας ὑμῶν, καὶ καταψύξατε ὑπὸ τὸ δένδρον. ⁵καὶ λήμψομαι ἄρτον, καὶ φάγεσθε, καὶ μετὰ τοῦτο παρελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν, οὗ εἶνεκεν ἐξεκλίνατε πρὸς τὸν παῖδα ὑμῶν. καὶ εἶπαν Οὕτως ποίησον, καθὼς εἶρηκας. ⁶καὶ ἔσπευσεν Ἀβρααμ ἐπὶ τὴν σκηνὴν πρὸς Σαρραν καὶ εἶπεν αὐτῇ Σπεῦσον καὶ φύρασον τρία μέτρα σεμιδάλεως καὶ ποίησον ἐγκρυφίας. ⁷καὶ εἰς τὰς βόας ἔδραμεν Ἀβρααμ καὶ ἔλαβεν μοσχάριον ἀπαλὸν καὶ καλὸν καὶ ἔδωκεν τῷ παιδί, καὶ ἐτάχυνεν τοῦ ποιῆσαι αὐτό. ⁸ἔλαβεν δὲ βούτυρον καὶ γάλα καὶ τὸ μοσχάριον, ὃ ἐποίησεν, καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς, καὶ ἐφάγσαν· αὐτὸς δὲ παρείστηκει αὐτοῖς ὑπὸ τὸ δένδρον.

⁹εἶπεν δὲ πρὸς αὐτόν Ποῦ Σαρρα ἡ γυνὴ σου; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν Ἴδου ἐν τῇ σκηνῇ. ¹⁰εἶπεν δὲ Ἐπαναστρέφω ἧξω πρὸς σὲ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ὥρας, καὶ ἔξει υἱὸν Σαρρα ἡ γυνὴ σου. Σαρρα δὲ ἤκουσεν πρὸς τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς, οὔσα ὀπισθεν αὐτοῦ. ¹¹Ἀβρααμ δὲ καὶ Σαρρα πρεσβύτεροι προβεβηκότες ἡμερῶν, ἐξέλιπεν δὲ Σαρρα γίνεσθαι τὰ γυναικεῖα. ¹²ἐγέλασεν δὲ Σαρρα ἐν ἑαυτῇ λέγουσα Οὐπω μὲν μοι γέγονεν ἕως τοῦ νῦν, ὁ δὲ κύριός μου πρεσβύτερος. ¹³καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Ἀβρααμ Τί ὅτι ἐγέλασεν Σαρρα ἐν ἑαυτῇ λέγουσα Ἄρά γε ἀληθῶς τέξομαι; ἐγὼ δὲ γεγήρακα. ¹⁴μὴ ἀδυνατεῖ παρὰ τῷ θεῷ ῥῆμα; εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον ἀναστρέψω πρὸς σὲ εἰς ὥρας, καὶ

ἔσται τῆ Σαρρα υἱός. ¹⁵ἤρνήσατο δὲ Σαρρα λέγουσα Οὐκ ἐγέλασα· ἐφοβήθη γάρ. καὶ εἶπεν Οὐχί, ἀλλὰ ἐγέλασας.

¹⁶Ἐξαναστάντες δὲ ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες κατέβλεψαν ἐπὶ πρόσωπον Σοδομων καὶ Γομορρας, Αβρααμ δὲ συνεπορεύετο μετ' αὐτῶν συμπροπέμπων αὐτούς. ¹⁷ὁ δὲ κύριος εἶπεν Μὴ κρύψω ἐγὼ ἀπὸ Αβρααμ τοῦ παιδός μου ἃ ἐγὼ ποιῶ; ¹⁸Αβρααμ δὲ γινόμενος ἔσται εἰς ἔθνος μέγα καὶ πολύ, καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς. ¹⁹ἤδειν γάρ ὅτι συντάξει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μετ' αὐτόν, καὶ φυλάξουσιν τὰς ὁδοὺς κυρίου ποιεῖν δικαιοσύνην καὶ κρίσιν· ὅπως ἂν ἐπαγάγη κύριος ἐπὶ Αβρααμ πάντα, ὅσα ἐλάλησεν πρὸς αὐτόν. ²⁰εἶπεν δὲ κύριος Κραυγὴ Σοδομων καὶ Γομορρας πεπλήθυνται, καὶ αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν μεγάλαι σφόδρα· ²¹καταβάς οὖν ὄψομαι εἰ κατὰ τὴν κραυγὴν αὐτῶν τὴν ἐρχομένην πρὸς με συντελοῦνται, εἰ δὲ μή, ἵνα γινῶ. ²²καὶ ἀποστρέψαντες ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες ἦλθον εἰς Σοδομα, Αβρααμ δὲ ἦν ἐστηκώς ἐναντίον κυρίου. ²³καὶ ἐγγίσας Αβρααμ εἶπεν Μὴ συναπολέσης δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής; ²⁴ἐὰν ὣσιν πεντήκοντα δίκαιοι ἐν τῇ πόλει, ἀπολείς αὐτούς; οὐκ ἀνήσεις πάντα τὸν τόπον ἕνεκεν τῶν πεντήκοντα δικαίων, ἐὰν ὣσιν ἐν αὐτῇ; ²⁵μηδαμῶς σὺ ποιήσεις ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, τοῦ ἀποκτεῖναι δίκαιον μετὰ ἀσεβοῦς, καὶ ἔσται ὁ δίκαιος ὡς ὁ ἀσεβής. μηδαμῶς· ὁ κρίνων πᾶσαν τὴν γῆν οὐ ποιήσεις κρίσιν; ²⁶εἶπεν δὲ κύριος Ἐὰν εὕρω ἐν Σοδομοῖς πεντήκοντα δικαίους ἐν τῇ πόλει, ἀφήσω πάντα τὸν τόπον δι' αὐτούς. ²⁷καὶ ἀποκριθεὶς Αβρααμ εἶπεν Νῦν ἠρξάμην λαλῆσαι πρὸς τὸν κύριον, ἐγὼ δὲ εἰμι γῆ καὶ σποδός. ²⁸ἐὰν δὲ ἐλαττωνθῶσιν οἱ πεντήκοντα δίκαιοι πέντε, ἀπολείς ἕνεκεν τῶν πέντε πᾶσαν τὴν πόλιν; καὶ εἶπεν Οὐ μὴ ἀπολέσω, ἐὰν εὕρω ἐκεῖ τεσσαράκοντα πέντε. ²⁹καὶ προσέθηκεν ἔτι λαλῆσαι πρὸς αὐτόν καὶ εἶπεν Ἐὰν δὲ εὐρεθῶσιν ἐκεῖ τεσσαράκοντα; καὶ εἶπεν Οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν τεσσαράκοντα. ³⁰καὶ εἶπεν Μὴ τι, κύριε, ἐὰν λαλήσω· ἐὰν δὲ εὐρεθῶσιν ἐκεῖ τριάκοντα; καὶ εἶπεν Οὐ μὴ ἀπολέσω, ἐὰν εὕρω ἐκεῖ τριάκοντα. ³¹καὶ εἶπεν Ἐπειδὴ ἔχω λαλῆσαι πρὸς τὸν κύριον, ἐὰν δὲ εὐρεθῶσιν ἐκεῖ εἴκοσι; καὶ εἶπεν Οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν εἴκοσι. ³²καὶ εἶπεν Μὴ τι, κύριε, ἐὰν λαλήσω ἔτι ἅπαξ· ἐὰν δὲ εὐρεθῶσιν ἐκεῖ δέκα; καὶ εἶπεν Οὐ μὴ ἀπολέσω ἕνεκεν τῶν δέκα. ³³ἀπῆλθεν δὲ κύριος, ὡς ἐπαύσατο λαλῶν τῷ Αβρααμ, καὶ Αβρααμ ἀπέστρεψεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

19 ¹Ἦλθον δὲ οἱ δύο ἄγγελοι εἰς Σοδομα ἐσπέρας· Ἄωτ δὲ ἐκάθητο παρὰ τὴν πύλην Σοδομων. ἰδὼν δὲ Ἄωτ ἐξάνεστη εἰς συνάντησιν αὐτοῖς καὶ προσεκύνησεν τῷ προσώπῳ ἐπὶ τὴν γῆν ²καὶ εἶπεν Ἰδού, κύριοι, ἐκκλίνατε εἰς τὸν οἶκον τοῦ παιδός ὑμῶν καὶ καταλύσατε καὶ νίψασθε τοὺς πόδας ὑμῶν, καὶ ὀρθρίσαντες ἀπελεύσεσθε εἰς τὴν ὁδὸν ὑμῶν. εἶπαν δὲ Οὐχί, ἀλλ' ἐν τῇ πλατείᾳ καταλύσομεν. ³καὶ κατεβιάζετο αὐτούς, καὶ ἐξέκλιναν πρὸς αὐτόν καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς πότον, καὶ ἀζύμους ἔπεισεν αὐτοῖς, καὶ ἔφαγον. ⁴πρὸ τοῦ κοιμηθῆναι καὶ οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως οἱ Σοδομίται περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν ἀπὸ νεανίσκου ἕως πρεσβυτέρου, ἅπας ὁ λαὸς ἅμα, ⁵καὶ ἐξεκαλοῦντο τὸν Ἄωτ καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτόν Ποῦ εἰσιν οἱ ἄνδρες οἱ εἰσελθόντες πρὸς

σὲ τὴν νύκτα; ἐξάγαγε αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς, ἵνα συγγενώμεθα αὐτοῖς. ⁶ἐξῆλθεν δὲ Λωτ πρὸς αὐτοὺς πρὸς τὸ πρόθυρον, τὴν δὲ θύραν προσέωξεν ὀπίσω αὐτοῦ. ⁷εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς Μηδαμῶς, ἀδελφοί, μὴ πονηρεύσηθε. ⁸εἰσὶν δὲ μοι δύο θυγατέρες, αἱ οὐκ ἔγνωσαν ἄνδρα· ἐξάξω αὐτὰς πρὸς ὑμᾶς, καὶ χρῆσασθε αὐταῖς, καθὰ ἂν ἀρέσκη ὑμῖν· μόνον εἰς τοὺς ἄνδρας τούτους μὴ ποιήσητε μηδὲν ἄδικον, οὗ εἵνεκεν εἰσῆλθον ὑπὸ τὴν σκέπη τῶν δοκῶν μου. ⁹εἶπαν δὲ Ἀπόστα ἐκεῖ. εἷς ἦλθες παροικεῖν· μὴ καὶ κρίσιν κρίνεις; νῦν οὖν σὲ κακώσομεν μᾶλλον ἢ ἐκείνους. καὶ παρεβιάζοντο τὸν ἄνδρα τὸν Λωτ σφόδρα καὶ ἤγγισαν συντρίψαι τὴν θύραν. ¹⁰ἐκτείναντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰς χεῖρας εἰσεσπάσαντο τὸν Λωτ πρὸς ἑαυτοὺς εἰς τὸν οἶκον καὶ τὴν θύραν τοῦ οἴκου ἀπέκλεισαν. ¹¹τοὺς δὲ ἄνδρας τοὺς ὄντας ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ οἴκου ἐπάταξαν ἀορασίᾳ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ παρελύθησαν ζητοῦντες τὴν θύραν.

¹²εἶπαν δὲ οἱ ἄνδρες πρὸς Λωτ Ἔστιν τίς σοι ὧδε, γαμβροὶ ἢ υἱοὶ ἢ θυγατέρες; ἢ εἴ τίς σοι ἄλλος ἔστιν ἐν τῇ πόλει, ἐξάγαγε ἐκ τοῦ τόπου τούτου. ¹³ὅτι ἀπόλλυμεν ἡμεῖς τὸν τόπον τοῦτον, ὅτι ὑψώθη ἡ κραυγὴ αὐτῶν ἐναντίον κυρίου, καὶ ἀπέστειλεν ἡμᾶς κύριος ἐκτρίψαι αὐτήν. ¹⁴ἐξῆλθεν δὲ Λωτ καὶ ἐλάλησεν πρὸς τοὺς γαμβροὺς αὐτοῦ τοὺς εἰληφότας τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καὶ εἶπεν Ἀνάστητε καὶ ἐξέλθατε ἐκ τοῦ τόπου τούτου, ὅτι ἐκτρίβει κύριος τὴν πόλιν. ἔδοξεν δὲ γελοιάζειν ἐναντίον τῶν γαμβρῶν αὐτοῦ. ¹⁵ἡνίκα δὲ ὄρθρος ἐγένετο, ἐπεσπούδαζον οἱ ἄγγελοι τὸν Λωτ ἔλεγον Ἀναστὰς λαβὲ τὴν γυναῖκά σου καὶ τὰς δύο θυγατέρας σου, αἷς ἔχεις, καὶ ἔξελθε, ἵνα μὴ συναπόλη ταῖς ἀνομίαις τῆς πόλεως. ¹⁶καὶ ἐταράχθησαν· καὶ ἐκράτησαν οἱ ἄγγελοι τῆς χειρὸς αὐτοῦ καὶ τῆς χειρὸς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ καὶ τῶν χειρῶν τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ ἐν τῷ φείσασθαι κύριον αὐτοῦ. ¹⁷καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω. καὶ εἶπαν Σώζων σῶζε τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν· μὴ περιβλέψῃς εἰς τὰ ὀπίσω μηδὲ στής ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ· εἰς τὸ ὄρος σῶζου, μήποτε συμπαραλημφθῆς. ¹⁸εἶπεν δὲ Λωτ πρὸς αὐτοὺς Δέομαι, κύριε. ¹⁹ἐπειδὴ εὔρεν ὁ παῖς σου ἕλεος ἐναντίον σου καὶ ἐμεγάλυνας τὴν δικαιοσύνην σου, ὃ ποιεῖς ἐπ' ἐμέ, τοῦ ζῆν τὴν ψυχὴν μου, ἐγὼ δὲ οὐ δυνήσομαι διασωθῆναι εἰς τὸ ὄρος, μὴ καταλάβῃ με τὰ κακὰ καὶ ἀποθάνω, ²⁰ἰδοὺ ἡ πόλις αὕτη ἐγγὺς τοῦ καταφυγεῖν με ἐκεῖ, ἢ ἐστὶν μικρά, ἐκεῖ σωθήσομαι· οὐ μικρά ἐστίν; καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ μου. ²¹καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἴδου ἐθαύμασά σου τὸ πρόσωπον καὶ ἐπὶ τῷ ῥήματι τούτῳ τοῦ μὴ καταστρέψαι τὴν πόλιν, περὶ ἧς ἐλάλησας· ²²σπεῦσον οὖν τοῦ σωθῆναι ἐκεῖ· οὐ γὰρ δυνήσομαι ποιῆσαι πρᾶγμα ἕως τοῦ σε εἰσελθεῖν ἐκεῖ. διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ἐκείνης Σηγωρ. ²³ὁ ἥλιος ἐξῆλθεν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ Λωτ εἰσῆλθεν εἰς Σηγωρ, ²⁴καὶ κύριος ἔβρεξεν ἐπὶ Σοδομα καὶ Γομορρα θεῖον καὶ πῦρ παρὰ κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ²⁵καὶ κατέστρεψεν τὰς πόλεις ταύτας καὶ πᾶσαν τὴν περίοικον καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν ταῖς πόλεσιν καὶ πάντα τὰ ἀνατέλλοντα ἐκ τῆς γῆς. ²⁶καὶ ἐπέβλεψεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἐγένετο στήλη ἄλός.

²⁷Ὁρθρισεν δὲ Ἀβρααμ τὸ πρωὶ εἰς τὸν τόπον, οὗ εἰστήκει ἐναντίον κυρίου, ²⁸καὶ ἐπέβλεψεν ἐπὶ πρόσωπον Σοδομων καὶ Γομορρας καὶ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς τῆς περιχώρου καὶ εἶδεν, καὶ ἰδοὺ

ἀνέβαινον φλόξ τῆς γῆς ὡσεὶ ἀτμίς καμίνου. ²⁹καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐκτρίψαι κύριον πάσας τὰς πόλεις τῆς περιοίκου ἐμνήσθη ὁ θεὸς τοῦ Αβρααμ καὶ ἐξαπέστειλεν τὸν Λωτ ἐκ μέσου τῆς καταστροφῆς ἐν τῷ καταστρέψαι κύριον τὰς πόλεις, ἐν αἷς κατῶκει ἐν αὐταῖς Λωτ.

³⁰Ἀνέβη δὲ Λωτ ἐκ Σηγωρ καὶ ἐκάθητο ἐν τῷ ὄρει καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ· ἐφοβήθη γὰρ κατοικῆσαι ἐν Σηγωρ. καὶ ᾤκησεν ἐν τῷ σπηλαίῳ, αὐτὸς καὶ αἱ δύο θυγατέρες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. ³¹εἶπεν δὲ ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν Ὁ πατὴρ ἡμῶν πρεσβύτερος, καὶ οὐδεὶς ἐστὶν ἐπὶ τῆς γῆς, ὃς εἰσελεύσεται πρὸς ἡμᾶς, ὡς καθήκει πάση τῇ γῆ· ³²δεῦρο καὶ ποτίσωμεν τὸν πατέρα ἡμῶν οἶνον καὶ κοιμηθῶμεν μετ' αὐτοῦ καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σπέρμα. ³³ἐπότισαν δὲ τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ, καὶ εἰσελθοῦσα ἡ πρεσβυτέρα ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τὴν νύκτα ἐκείνην, καὶ οὐκ ᾔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὴν καὶ ἀναστῆναι. ³⁴ἐγένετο δὲ τῇ ἐπαύριον καὶ εἶπεν ἡ πρεσβυτέρα πρὸς τὴν νεωτέραν Ἴδου ἐκοιμήθη ἐχθὲς μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν· ποτίσωμεν αὐτὸν οἶνον καὶ τὴν νύκτα ταύτην, καὶ εἰσελθοῦσα κοιμήθητι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξαναστήσωμεν ἐκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σπέρμα. ³⁵ἐπότισαν δὲ καὶ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ τὸν πατέρα αὐτῶν οἶνον, καὶ εἰσελθοῦσα ἡ νεωτέρα ἐκοιμήθη μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καὶ οὐκ ᾔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὴν καὶ ἀναστῆναι. ³⁶καὶ συνέλαβον αἱ δύο θυγατέρες Λωτ ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. ³⁷καὶ ἔτεκεν ἡ πρεσβυτέρα υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μωαβ λέγουσα Ἐκ τοῦ πατρὸς μου· οὗτος πατὴρ Μωαβιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. ³⁸ἔτεκεν δὲ καὶ ἡ νεωτέρα υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀμμων υἱὸς τοῦ γένους μου· οὗτος πατὴρ Ἀμμωνιτῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

20 ¹Καὶ ἐκίνησεν ἐκεῖθεν Αβρααμ εἰς γῆν πρὸς λίβαν καὶ ᾤκησεν ἀνὰ μέσον Καδης καὶ ἀνὰ μέσον Σουρ καὶ παρῶκησεν ἐν Γεραροις. ²εἶπεν δὲ Αβρααμ περὶ Σαρρας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ὅτι Ἄδελφή μου ἐστίν· ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν ὅτι Γυνή μου ἐστίν, μήποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τῆς πόλεως δι' αὐτήν. ἀπέστειλεν δὲ Αβιμελεχ βασιλεὺς Γεραρων καὶ ἔλαβεν τὴν Σαρραν. ³καὶ εἰσῆλθεν ὁ θεὸς πρὸς Αβιμελεχ ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα καὶ εἶπεν Ἴδου σὺ ἀποθνήσκεις περὶ τῆς γυναικὸς, ἣς ἔλαβες, αὕτη δὲ ἐστὶν συνωκηκυῖα ἀνδρὶ. ⁴Αβιμελεχ δὲ οὐκ ᾔψατο αὐτῆς καὶ εἶπεν Κύριε, ἔθνος ἀγνοοῦν καὶ δίκαιον ἀπολεῖς; ⁵οὐκ αὐτός μοι εἶπεν Ἄδελφή μου ἐστίν; καὶ αὕτη μοι εἶπεν Ἄδελφός μου ἐστίν. ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ χειρῶν ἐποίησα τοῦτο. ⁶εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεὸς καθ' ὕπνον Κἀγὼ ἔγνων ὅτι ἐν καθαρᾷ καρδίᾳ ἐποίησας τοῦτο, καὶ ἐφεισάμην ἐγὼ σου τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν σε εἰς ἐμέ· ἔνεκεν τούτου οὐκ ἀφήκά σε ἄψασθαι αὐτῆς. ⁷νῦν δὲ ἀπόδος τὴν γυναῖκα τῷ ἀνθρώπῳ, ὅτι προφήτης ἐστὶν καὶ προσεύξεται περὶ σοῦ καὶ ζήσῃ· εἰ δὲ μὴ ἀποδίδως, γνῶθι ὅτι ἀποθανῆς σὺ καὶ πάντα τὰ σά. ⁸καὶ ὤρθρισεν Αβιμελεχ τὸ πρῶν καὶ ἐκάλεσεν πάντας τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν, ἐφοβήθησαν δὲ πάντες οἱ ἄνθρωποι σφόδρα. ⁹καὶ ἐκάλεσεν Αβιμελεχ τὸν Αβρααμ καὶ εἶπεν αὐτῷ Τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; μὴ τι ἡμάρτομεν εἰς σέ, ὅτι ἐπήγαγες ἐπ' ἐμέ καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου ἁμαρτίαν μεγάλην; ἔργον, ὃ οὐδεὶς ποιήσει, πεποιήκάς μοι. ¹⁰εἶπεν δὲ Αβιμελεχ τῷ Αβρααμ Τί ἐνιδὼν ἐποίησας τοῦτο; ¹¹εἶπεν δὲ Αβρααμ Εἶπα

γάρ Ἴρα οὐκ ἔστιν θεοσέβεια ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐμέ τε ἀποκτενοῦσιν ἕνεκεν τῆς γυναικός μου.
¹²καὶ γὰρ ἀληθῶς ἀδελφή μου ἔστιν ἐκ πατρός, ἀλλ' οὐκ ἐκ μητρός· ἐγενήθη δέ μοι εἰς γυναῖκα.
¹³ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐξήγαγέν με ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου, καὶ εἶπα αὐτῇ Ταύτην τὴν
δικαιοσύνην ποιήσεις ἐπ' ἐμέ· εἰς πάντα τόπον, οὗ ἂν εἰσέλθωμεν ἐκεῖ, εἰπὼν ἐμέ ὅτι Ἄδελφός μου
ἔστιν. ¹⁴ἔλαβεν δὲ Αβιμελεχ χίλια δίδραχμα πρόβατα καὶ μόσχους καὶ παῖδας καὶ παιδίσκας καὶ
ἔδωκεν τῷ Αβρααμ καὶ ἀπέδωκεν αὐτῷ Σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. ¹⁵καὶ εἶπεν Αβιμελεχ τῷ
Αβρααμ Ἴδου ἡ γῆ μου ἐναντίον σου· οὗ ἂν σοι ἀρέσκη, κατοίκει. ¹⁶τῇ δὲ Σαρρα εἶπεν Ἴδου δέδωκα
χίλια δίδραχμα τῷ ἀδελφῷ σου· ταῦτα ἔσται σοι εἰς τιμὴν τοῦ προσώπου σου καὶ πάσαις ταῖς μετὰ
σοῦ· καὶ πάντα ἀλήθευσον. ¹⁷προσηύξατο δὲ Αβρααμ πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἰάσατο ὁ θεὸς τὸν Αβιμελεχ
καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰς παιδίσκας αὐτοῦ, καὶ ἔτεκεν. ¹⁸ὅτι συγκλείων συνέκλεισεν κύριος
ἕξωθεν πᾶσαν μήτραν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Αβιμελεχ ἕνεκεν Σαρρας τῆς γυναικός Αβρααμ.

21 ¹Καὶ κύριος ἐπεσκέψατο τὴν Σαρραν, καθὰ εἶπεν, καὶ ἐποίησεν κύριος τῇ Σαρρα, καθὰ
ἐλάλησεν, ²καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν Σαρρα τῷ Αβρααμ υἱὸν εἰς τὸ γῆρας εἰς τὸν καιρὸν, καθὰ
ἐλάλησεν αὐτῷ κύριος. ³καὶ ἐκάλεσεν Αβρααμ τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ γενομένου αὐτῷ, ὃν
ἔτεκεν αὐτῷ Σαρρα, Ισαακ. ⁴περιέτεμεν δὲ Αβρααμ τὸν Ισαακ τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ, καθὰ ἐνετείλατο
αὐτῷ ὁ θεός. ⁵Αβρααμ δὲ ἦν ἑκατὸν ἐτῶν, ἡνίκα ἐγένετο αὐτῷ Ισαακ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. ⁶εἶπεν δὲ Σαρρα
Γέλῳτά μοι ἐποίησεν κύριος· ὃς γὰρ ἂν ἀκούσῃ, συγχαρεῖται μοι. ⁷καὶ εἶπεν Τίς ἀναγγελεῖ τῷ
Αβρααμ ὅτι θηλάζει παιδίον Σαρρα; ὅτι ἔτεκεν υἱὸν ἐν τῷ γῆρει μου.

⁸Καὶ ηὔξηθη τὸ παιδίον καὶ ἀπεγαλακτίσθη, καὶ ἐποίησεν Αβρααμ δοχὴν μεγάλην, ἥ ἡμέρα
ἀπεγαλακτίσθη Ισαακ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. ⁹ἰδοῦσα δὲ Σαρρα τὸν υἱὸν Αγαρ τῆς Αἰγυπτίας, ὃς ἐγένετο τῷ
Αβρααμ, παίζοντα μετὰ Ισαακ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς ¹⁰καὶ εἶπεν τῷ Αβρααμ Ἐκβαλε τὴν παιδίσκην
ταύτην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης ταύτης μετὰ τοῦ υἱοῦ μου
Ισαακ. ¹¹σκληρὸν δὲ ἐφάνη τὸ ῥῆμα σφόδρα ἐναντίον Αβρααμ περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. ¹²εἶπεν δὲ ὁ θεός
τῷ Αβρααμ Μὴ σκληρὸν ἔστω τὸ ῥῆμα ἐναντίον σου περὶ τοῦ παιδίου καὶ περὶ τῆς παιδίσκης·
πάντα, ὅσα ἂν εἶπῃ σοι Σαρρα, ἄκουε τῆς φωνῆς αὐτῆς, ὅτι ἐν Ισαακ κληθήσεται σοι σπέρμα. ¹³καὶ
τὸν υἱὸν δὲ τῆς παιδίσκης ταύτης, εἰς ἔθνος μέγα ποιήσω αὐτόν, ὅτι σπέρμα σόν ἐστιν. ¹⁴ἀνέστη δὲ
Αβρααμ τὸ πρωὶ καὶ ἔλαβεν ἄρτους καὶ ἄσκον ὕδατος καὶ ἔδωκεν Αγαρ καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὸν ὦμον
καὶ τὸ παιδίον καὶ ἀπέστειλεν αὐτήν. ἀπελθοῦσα δὲ ἐπλανᾶτο τὴν ἔρημον κατὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου.
¹⁵ἐξέλιπεν δὲ τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ἀσκοῦ, καὶ ἔρριψεν τὸ παιδίον ὑποκάτω μιᾶς ἐλάτης. ¹⁶ἀπελθοῦσα δὲ
ἐκάθητο ἀπέναντι αὐτοῦ μακρόθεν ὡσεὶ τόξου βολῆν· εἶπεν γάρ Οὐ μὴ ἴδω τὸν Θάνατον τοῦ παιδίου
μου. καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι αὐτοῦ, ἀναβοῆσαν δὲ τὸ παιδίον ἔκλαυσεν. ¹⁷εἰσήκουσεν δὲ ὁ θεὸς τῆς
φωνῆς τοῦ παιδίου ἐκ τοῦ τόπου, οὗ ἦν, καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος τοῦ θεοῦ τὴν Αγαρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ
εἶπεν αὐτῇ Τί ἐστιν, Αγαρ; μὴ φοβοῦ· ἐπακήκοεν γὰρ ὁ θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ παιδίου σου ἐκ τοῦ
τόπου, οὗ ἐστιν. ¹⁸ἀνάστηθι, λαβὲ τὸ παιδίον καὶ κράτησον τῇ χειρὶ σου αὐτό· εἰς γὰρ ἔθνος μέγα

ποιήσω αὐτόν. ¹⁹καὶ ἀνέωξεν ὁ θεὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ εἶδεν φρέαρ ὕδατος ζῶντος καὶ ἐπορεύθη καὶ ἔπλησεν τὸν ἀσκὸν ὕδατος καὶ ἐπότισεν τὸ παιδίον. ²⁰καὶ ἦν ὁ θεὸς μετὰ τοῦ παιδίου, καὶ ἠύξθη. καὶ κατώκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐγένετο δὲ τοξότης. ²¹καὶ κατώκησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Φαραν, καὶ ἔλαβεν αὐτῷ ἡ μήτηρ γυναῖκα ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

²²Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ εἶπεν Αβιμελεχ καὶ Οχοζαθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ καὶ Φικολ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ πρὸς Αβρααμ λέγων Ὁ θεὸς μετὰ σοῦ ἐν πάσιν, οἷς ἐὰν ποιῆς· ²³ὄν οὖν ὁμοσόν μοι τὸν θεὸν μὴ ἀδικήσῃς με μηδὲ τὸ σπέρμα μου μηδὲ τὸ ὄνομά μου, ἀλλὰ κατὰ τὴν δικαιοσύνην, ἣν ἐποίησα μετὰ σοῦ, ποιήσεις μετ' ἐμοῦ καὶ τῇ γῆ, ἣ σὺ παρώκησας ἐν αὐτῇ. ²⁴καὶ εἶπεν Αβρααμ Ἐγὼ ὁμοῦμαι. ²⁵καὶ ἤλεγξεν Αβρααμ τὸν Αβιμελεχ περὶ τῶν φρεάτων τοῦ ὕδατος, ὧν ἀφείλαντο οἱ παῖδες τοῦ Αβιμελεχ. ²⁶καὶ εἶπεν αὐτῷ Αβιμελεχ Οὐκ ἔγνω, τίς ἐποίησεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο, οὐδὲ σύ μοι ἀπήγγειλας, οὐδὲ ἐγὼ ἤκουσα ἀλλ' ἡ σήμερον. ²⁷καὶ ἔλαβεν Αβρααμ πρόβατα καὶ μόσχους καὶ ἔδωκεν τῷ Αβιμελεχ, καὶ διέθεντο ἀμφοτέροι διαθήκην. ²⁸καὶ ἔστησεν Αβρααμ ἑπτὰ ἀμνάδας προβάτων μόνας. ²⁹καὶ εἶπεν Αβιμελεχ τῷ Αβρααμ Τί εἰσὶν αἱ ἑπτὰ ἀμνάδες τῶν προβάτων τούτων, ἃς ἔστησας μόνας; ³⁰καὶ εἶπεν Αβρααμ ὅτι Τὰς ἑπτὰ ἀμνάδας ταύτας λήμψῃ παρ' ἐμοῦ, ἵνα ὧσίν μοι εἰς μαρτύριον ὅτι ἐγὼ ὠρυξα τὸ φρέαρ τοῦτο. ³¹διὰ τοῦτο ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Φρέαρ ὀρκισμοῦ, ὅτι ἐκεῖ ὠμωσαν ἀμφοτέροι. ³²καὶ διέθεντο διαθήκην ἐν τῷ φρέατι τοῦ ὄρκου. ἀνέστη δὲ Αβιμελεχ καὶ Οχοζαθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ καὶ Φικολ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν γῆν τῶν Φυλιστιμ. ³³καὶ ἐφύτευσεν Αβρααμ ἄρουραν ἐπὶ τῷ φρέατι τοῦ ὄρκου καὶ ἐπεκαλέσατο ἐκεῖ τὸ ὄνομα κυρίου Θεὸς αἰώνιος. ³⁴παρώκησεν δὲ Αβρααμ ἐν τῇ γῆ τῶν Φυλιστιμ ἡμέρας πολλὰς.

22 ¹Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ὁ θεὸς ἐπέιραζεν τὸν Αβρααμ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Αβρααμ, Αβρααμ· ὁ δὲ εἶπεν Ἴδου ἐγώ. ²καὶ εἶπεν Λαβὲ τὸν υἱόν σου τὸν ἀγαπητόν, ὃν ἠγάπησας, τὸν Ισαακ, καὶ πορεύθητι εἰς τὴν γῆν τὴν ὑψηλὴν καὶ ἀνένεγκον αὐτὸν ἐκεῖ εἰς ὀλοκάρπωσιν ἐφ' ἐν τῶν ὀρέων, ὧν ἂν σοι εἴπω. ³ἀναστὰς δὲ Αβρααμ τὸ πρῶτ' ἐπέσαξεν τὴν ὄνον αὐτοῦ· παρέλαβεν δὲ μεθ' ἑαυτοῦ δύο παῖδας καὶ Ισαακ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ σχίσας ξύλα εἰς ὀλοκάρπωσιν ἀναστὰς ἐπορεύθη καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός. ⁴τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ καὶ ἀναβλέψας Αβρααμ τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν τὸν τόπον μακρόθεν. ⁵καὶ εἶπεν Αβρααμ τοῖς παισὶν αὐτοῦ Καθίσατε αὐτοῦ μετὰ τῆς ὄνου, ἐγὼ δὲ καὶ τὸ παιδάριον διελευσόμεθα ἕως ὧδε καὶ προσκυνήσαντες ἀναστρέψωμεν πρὸς ὑμᾶς. ⁶ἔλαβεν δὲ Αβρααμ τὰ ξύλα τῆς ὀλοκαρπώσεως καὶ ἐπέθηκεν Ισαακ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· ἔλαβεν δὲ καὶ τὸ πῦρ μετὰ χεῖρα καὶ τὴν μάχαιραν, καὶ ἐπορεύθησαν οἱ δύο ἅμα. ⁷εἶπεν δὲ Ισαακ πρὸς Αβρααμ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἶπας Πάτερ. ὁ δὲ εἶπεν Τί ἐστίν, τέκνον; λέγων Ἴδου τὸ πῦρ καὶ τὰ ξύλα· ποῦ ἐστίν τὸ πρόβατον τὸ εἰς ὀλοκάρπωσιν; ⁸εἶπεν δὲ Αβρααμ Ὁ θεὸς ὄψεται ἑαυτῷ πρόβατον εἰς ὀλοκάρπωσιν, τέκνον. πορευθέντες δὲ ἀμφοτέροι ἅμα ⁹ἦλθον ἐπὶ τὸν τόπον, ὃν εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός. καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ Αβρααμ θυσιαστήριον καὶ ἐπέθηκεν τὰ ξύλα καὶ συμποδίσας Ισαακ τὸν υἱὸν

αὐτοῦ ἐπέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἐπάνω τῶν ξύλων. ¹⁰καὶ ἐξέτεινεν Αβρααμ τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν τὴν μάχαιραν σφάξαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ. ¹¹καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ Αβρααμ, Αβρααμ. ὁ δὲ εἶπεν Ἴδοὺ ἐγώ. ¹²καὶ εἶπεν Μὴ ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸ παιδάριον μηδὲ ποιήσῃς αὐτῷ μηδέν· νῦν γὰρ ἔγνω ὅτι φοβῆ τὸν θεὸν σὺ καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ. ¹³καὶ ἀναβλέψας Αβρααμ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ εἶδεν, καὶ ἰδοὺ κριὸς εἷς κατεχόμενος ἐν φυτῷ σαβεκ τῶν κεράτων· καὶ ἐπορεύθη Αβρααμ καὶ ἔλαβεν τὸν κριὸν καὶ ἀνήνεγκεν αὐτὸν εἰς ὀλοκάρπωσιν ἀντὶ Ἰσαακ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. ¹⁴καὶ ἐκάλεσεν Αβρααμ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Κύριος εἶδεν, ἵνα εἰπωσιν σήμερον Ἐν τῷ ὄρει κύριος ὤφθη. ¹⁵καὶ ἐκάλεσεν ἄγγελος κυρίου τὸν Αβρααμ δεύτερον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ¹⁶λέγων Κατ' ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει κύριος, οὗ εἵνεκεν ἐποίησας τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ οὐκ ἐφείσω τοῦ υἱοῦ σου τοῦ ἀγαπητοῦ δι' ἐμέ, ¹⁷ἢ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης, καὶ κληρονομήσει τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν ὑπεναντίων· ¹⁸καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ἀνθ' ὧν ὑπήκουσας τῆς ἐμῆς φωνῆς. ¹⁹ἀπεστράφη δὲ Αβρααμ πρὸς τοὺς παῖδας αὐτοῦ, καὶ ἀναστάντες ἐπορεύθησαν ἅμα ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου. καὶ κατώκησεν Αβρααμ ἐπὶ τῷ φρέατι τοῦ ὄρκου.

²⁰Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἀνηγγέλη τῷ Αβρααμ λέγοντες Ἴδοὺ τέτοκεν Μελχα καὶ αὐτὴ υἱὸς Ναχωρ τῷ ἀδελφῷ σου, ²¹τὸν Ωξ πρωτότοκον καὶ τὸν Βαυξ ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ τὸν Καμουηλ πατέρα Σύρων ²²καὶ τὸν Χασαδ καὶ τὸν Αζου καὶ τὸν Φαλδας καὶ τὸν Ἰεδλαφ καὶ τὸν Βαθουηλ. ²³καὶ Βαθουηλ ἐγέννησεν τὴν Ρεβεκκαν. ὀκτώ οὗτοι υἱοί, οὓς ἔτεκεν Μελχα τῷ Ναχωρ τῷ ἀδελφῷ Αβρααμ. ²⁴καὶ ἡ παλλακὴ αὐτοῦ, ἣ ὄνομα Ρεημα, ἔτεκεν καὶ αὐτὴ τὸν Ταβек καὶ τὸν Γααμ καὶ τὸν Τοχος καὶ τὸν Μωχα.

23 ¹Ἐγένετο δὲ ἡ ζωὴ Σαρρας ἔτη ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ. ²καὶ ἀπέθανεν Σαρρα ἐν πόλει Αρβοκ, ἣ ἐστὶν ἐν τῷ κοιλῶματι (αὕτη ἐστὶν Χεβρων) ἐν γῆ Χανααν. ἦλθεν δὲ Αβρααμ κόψασθαι Σαρραν καὶ πενθήσαι. ³καὶ ἀνέστη Αβρααμ ἀπὸ τοῦ νεκροῦ αὐτοῦ καὶ εἶπεν τοῖς υἱοῖς Χετ λέγων ⁴Πάροικος καὶ παρεπίδημος ἐγώ εἰμι μεθ' ὑμῶν· δότε οὖν μοι κτῆσιν τάφου μεθ' ὑμῶν, καὶ θάψω τὸν νεκρὸν μου ἀπ' ἐμοῦ. ⁵ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοί Χετ πρὸς Αβρααμ λέγοντες ⁶Μή, κύριε· ἄκουσον δὲ ἡμῶν· βασιλεὺς παρὰ θεοῦ εἶ σὺ ἐν ἡμῖν· ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς μνημείοις ἡμῶν θάψον τὸν νεκρὸν σου· οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν τὸ μνημεῖον αὐτοῦ κωλύσει ἀπὸ σοῦ τοῦ θάψαι τὸν νεκρὸν σου ἐκεῖ. ⁷ἀναστὰς δὲ Αβρααμ προσεκύνησεν τῷ λαῷ τῆς γῆς, τοῖς υἱοῖς Χετ, ⁸καὶ ἐλάλησεν πρὸς αὐτοὺς Αβρααμ λέγων Εἰ ἔχετε τῇ ψυχῇ ὑμῶν ὥστε θάψαι τὸν νεκρὸν μου ἀπὸ προσώπου μου, ἀκούσατέ μου καὶ λαλήσατε περὶ ἐμοῦ Εφρων τῷ τοῦ Σααρ, ⁹καὶ δότω μοι τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, ὃ ἐστὶν αὐτῷ, τὸ ὄν ἐν μέρει τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ· ἀργυρίου τοῦ ἀξίου δότω μοι αὐτὸ ἐν ὑμῖν εἰς κτῆσιν μνημείου. ¹⁰Εφρων δὲ ἐκάθητο ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Χετ· ἀποκριθεὶς δὲ Εφρων ὁ Χετταῖος πρὸς Αβρααμ εἶπεν ἀκούοντων τῶν υἱῶν Χετ καὶ πάντων τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὴν πόλιν λέγων ¹¹Παρ' ἐμοὶ γενοῦ, κύριε, καὶ ἄκουσόν μου. τὸν

ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον τὸ ἐν αὐτῷ σοι δίδωμι· ἐναντίον πάντων τῶν πολιτῶν μου δέδωκά σοι· θάψον τὸν νεκρὸν σου. ¹²καὶ προσεκύνησεν Ἀβρααμ ἐναντίον τοῦ λαοῦ τῆς γῆς ¹³καὶ εἶπεν τῷ Εφρων εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ τῆς γῆς Ἐπειδὴ πρὸς ἐμοῦ εἶ, ἄκουσόν μου· τὸ ἀργύριον τοῦ ἀγροῦ λαβὲ παρ' ἐμοῦ, καὶ θάψω τὸν νεκρὸν μου ἐκεῖ. ¹⁴ἀπεκρίθη δὲ Εφρων τῷ Ἀβρααμ λέγων ¹⁵Οὐχί, κύριε· ἀκήκοα. γῆ τετρακοσίων διδράχμων ἀργυρίου, ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ τί ἂν εἶη τοῦτο; σὺ δὲ τὸν νεκρὸν σου θάψον. ¹⁶καὶ ἤκουσεν Ἀβρααμ τοῦ Εφρων, καὶ ἀπεκατέστησεν Ἀβρααμ τῷ Εφρων τὸ ἀργύριον, ὃ ἐλάλησεν εἰς τὰ ὦτα τῶν υἱῶν Χετ, τετρακόσια δίδραχμα ἀργυρίου δοκίμου ἐμπόροις. ¹⁷καὶ ἔστη ὁ ἀγρὸς Εφρων, ὃς ἦν ἐν τῷ διπλῷ σπηλαίῳ, ὃς ἐστὶν κατὰ πρόσωπον Μαμβρη, ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον, ὃ ἦν ἐν αὐτῷ, καὶ πᾶν δένδρον, ὃ ἦν ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃ ἐστὶν ἐν τοῖς ὄροις αὐτοῦ κύκλω, ¹⁸τῷ Ἀβρααμ εἰς κτήσιν ἐναντίον τῶν υἱῶν Χετ καὶ πάντων τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὴν πόλιν. ¹⁹μετὰ ταῦτα ἔθαψεν Ἀβρααμ Σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ ἀγροῦ τῷ διπλῷ, ὃ ἐστὶν ἀπέναντι Μαμβρη (αὕτη ἐστὶν Χεβρων) ἐν τῇ γῇ Χανααν. ²⁰καὶ ἐκυρώθη ὁ ἀγρὸς καὶ τὸ σπήλαιον, ὃ ἦν ἐν αὐτῷ, τῷ Ἀβρααμ εἰς κτήσιν τάφου παρὰ τῶν υἱῶν Χετ.

24 ¹Καὶ Ἀβρααμ ἦν πρεσβύτερος προβεβηκῶς ἡμερῶν, καὶ κύριος εὐλόγησεν τὸν Ἀβρααμ κατὰ πάντα. ²καὶ εἶπεν Ἀβρααμ τῷ παιδί αὐτοῦ τῷ πρεσβυτέρῳ τῆς οἰκίας αὐτοῦ τῷ ἄρχοντι πάντων τῶν αὐτοῦ Θεὸς τὴν χειρὰ σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου, ³καὶ ἐξορκιῶ σε κύριον τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸν θεὸν τῆς γῆς, ἵνα μὴ λάβῃς γυναῖκα τῷ υἱῷ μου Ἰσαακ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναναίων, μεθ' ὧν ἐγὼ οἰκῶ ἐν αὐτοῖς, ⁴ἀλλὰ εἰς τὴν γῆν μου, οὗ ἐγενόμην, πορεύσῃ καὶ εἰς τὴν φυλὴν μου καὶ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου Ἰσαακ ἐκεῖθεν. ⁵εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ παῖς Μήποτε οὐ βούλεται ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετ' ἐμοῦ ὀπίσω εἰς τὴν γῆν ταύτην· ἀποστρέψω τὸν υἱόν σου εἰς τὴν γῆν, ὅθεν ἐξῆλθες ἐκεῖθεν; ⁶εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν Ἀβρααμ Πρόσεχε σεαυτῷ, μὴ ἀποστρέψῃς τὸν υἱόν μου ἐκεῖ. ⁷κύριος ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ θεὸς τῆς γῆς, ὃς ἔλαβέν με ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου καὶ ἐκ τῆς γῆς, ἧς ἐγενήθην, ὃς ἐλάλησέν μοι καὶ ὤμοσέν μοι λέγων Σοὶ δώσω τὴν γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου, αὐτὸς ἀποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ ἔμπροσθέν σου, καὶ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου Ἰσαακ ἐκεῖθεν. ⁸ἐὰν δὲ μὴ θέλῃ ἡ γυνὴ πορευθῆναι μετὰ σοῦ εἰς τὴν γῆν ταύτην, καθαρὸς ἔσῃ ἀπὸ τοῦ ὄρκου τούτου· μόνον τὸν υἱόν μου μὴ ἀποστρέψῃς ἐκεῖ. ⁹καὶ ἔθηκεν ὁ παῖς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὑπὸ τὸν μηρόν Ἀβρααμ τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ ὤμοσεν αὐτῷ περὶ τοῦ ῥήματος τούτου.

¹⁰Καὶ ἔλαβεν ὁ παῖς δέκα καμήλους ἀπὸ τῶν καμήλων τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν τοῦ κυρίου αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν εἰς τὴν πόλιν Ναχωρ. ¹¹καὶ ἐκοίμισεν τὰς καμήλους ἕξω τῆς πόλεως παρὰ τὸ φρέαρ τοῦ ὕδατος τὸ πρὸς ὀψέ, ἠνίκα ἐκπορεύονται αἱ ὑδρεύμεναι. ¹²καὶ εἶπεν Κύριε ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου Ἀβρααμ, εὐόδωσον ἐναντίον ἐμοῦ σήμερον καὶ ποιήσον ἔλεος μετὰ τοῦ κυρίου μου Ἀβρααμ. ¹³ἰδοὺ ἐγὼ ἔστηκα ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος, αἱ δὲ θυγατέρες τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν ἐκπορεύονται ἀντλήσαι ὕδωρ, ¹⁴καὶ ἔσται ἡ παρθένος, ἧς ἂν ἐγὼ εἶπω Ἐπικλινον τὴν ὑδρίαν σου, ἵνα πῖω, καὶ εἶπη μοι Πίε, καὶ τὰς καμήλους σου

ποτιῶ, ἕως ἂν παύσωνται πίνουσαι, ταύτην ἡτοίμασας τῷ παιδί σου Ισαακ, καὶ ἐν τούτῳ γνώσομαι ὅτι ἐποίησας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου Αβρααμ. ¹⁵καὶ ἐγένετο πρὸ τοῦ συντελέσαι αὐτὸν λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ, καὶ ἰδοὺ Ρεβεκκα ἐξεπορεύετο ἢ τεχθεῖσα Βαθουηλ υἱῷ Μελχας τῆς γυναικὸς Ναχωρ ἀδελφοῦ δὲ Αβρααμ ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς. ¹⁶ἡ δὲ παρθένος ἦν καλὴ τῇ ὄψει σφόδρα· παρθένος ἦν, ἀνὴρ οὐκ ἔγνω αὐτήν. καταβάσα δὲ ἐπὶ τὴν πηγὴν ἔπλησεν τὴν ὑδρίαν καὶ ἀνέβη. ¹⁷ἐπέδραμεν δὲ ὁ παῖς εἰς συνάντησιν αὐτῆς καὶ εἶπεν Πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου. ¹⁸ἡ δὲ εἶπεν Πίε, κύριε. καὶ ἔσπευσεν καὶ καθεῖλεν τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτῆς καὶ ἐπότισεν αὐτόν, ¹⁹ἕως ἐπαύσατο πίνων. καὶ εἶπεν Καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι, ἕως ἂν πᾶσαι πίωσιν. ²⁰καὶ ἔσπευσεν καὶ ἐξεκένωσεν τὴν ὑδρίαν εἰς τὸ ποτιστήριον καὶ ἔδραμεν ἔτι ἐπὶ τὸ φρέαρ ἀντλήσαι καὶ ὑδρεύσατο πάσαις ταῖς καμήλοις. ²¹ὁ δὲ ἄνθρωπος κατεμάνθανεν αὐτήν καὶ παρεσιώπων τοῦ γινῶναι εἰ εὐόδωκεν κύριος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἢ οὐ. ²²ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἐπαύσαντο πᾶσαι αἱ κάμηλοι πίνουσαι, ἔλαβεν ὁ ἄνθρωπος ἐνώτια χρυσᾶ ἀνὰ δραχμὴν ὀκτῆς καὶ δύο ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς, δέκα χρυσῶν ὀκτῆ αὐτῶν. ²³καὶ ἐπηρώτησεν αὐτήν καὶ εἶπεν Θυγάτηρ τίνος εἶ; ἀνάγγελόν μοι· εἰ ἔστιν παρὰ τῷ πατρί σου τόπος ἡμῖν καταλυῖσαι; ²⁴καὶ εἶπεν αὐτῷ Θυγάτηρ Βαθουηλ εἰμὶ ἐγὼ τοῦ Μελχας, ὃν ἔτεκεν τῷ Ναχωρ. ²⁵καὶ εἶπεν αὐτῷ Καὶ ἄχυρα καὶ χορτάσματα πολλὰ παρ' ἡμῖν καὶ τόπος τοῦ καταλυῖσαι. ²⁶καὶ εὐδοκήσας ὁ ἄνθρωπος προσεκύνησεν κυρίῳ ²⁷καὶ εἶπεν Εὐλόγητός κύριος ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου Αβρααμ, ὃς οὐκ ἐγκατέλιπεν τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ κυρίου μου· ἐμὲ εὐόδωκεν κύριος εἰς οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου.

²⁸Καὶ δραμοῦσα ἡ παῖς ἀπήγγειλεν εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. ²⁹τῇ δὲ Ρεβεκκα ἀδελφὸς ἦν, ὃ ὄνομα Λαβαν· καὶ ἔδραμεν Λαβαν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἕξω ἐπὶ τὴν πηγὴν. ³⁰καὶ ἐγένετο ἡνίκα εἶδεν τὰ ἐνώτια καὶ τὰ ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ καὶ ὅτε ἤκουσεν τὰ ῥήματα Ρεβεκκας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ λεγούσης Οὕτως λελάληκέν μοι ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐστηκότος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν καμήλων ἐπὶ τῆς πηγῆς ³¹καὶ εἶπεν αὐτῷ Δεῦρο εἴσελθε· εὐλόγητός κύριος· ἵνα τί ἔστηκας ἕξω; ἐγὼ δὲ ἡτοίμακα τὴν οἰκίαν καὶ τόπον ταῖς καμήλοις. ³²εἰσήλθεν δὲ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἀπέσαξεν τὰς καμήλους. καὶ ἔδωκεν ἄχυρα καὶ χορτάσματα ταῖς καμήλοις καὶ ὕδωρ νίψασθαι τοῖς ποσίν αὐτοῦ καὶ τοῖς ποσίν τῶν ἀνδρῶν τῶν μετ' αὐτοῦ. ³³καὶ παρέθηκεν αὐτοῖς ἄρτους φαγεῖν. καὶ εἶπεν Οὐ μὴ φάγω ἕως τοῦ λαλήσαι με τὰ ῥήματά μου. καὶ εἶπαν Λάλησον.

³⁴Καὶ εἶπεν Παῖς Αβρααμ ἐγὼ εἰμι. ³⁵κύριος δὲ εὐλόγησεν τὸν κύριόν μου σφόδρα, καὶ ὑψώθη· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ πρόβατα καὶ μόσχους, ἀργύριον καὶ χρυσίον, παῖδας καὶ παιδίσκας, καμήλους καὶ ὄνους. ³⁶καὶ ἔτεκεν Σαρρα ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου μου υἱὸν ἓνα τῷ κυρίῳ μου μετὰ τὸ γηρᾶσαι αὐτόν, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὅσα ἦν αὐτῷ. ³⁷καὶ ὠρκισέν με ὁ κύριός μου λέγων Οὐ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χαναναίων, ἐν οἷς ἐγὼ παροικῶ ἐν τῇ γῆ αὐτῶν, ³⁸ἀλλ' ἢ εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου πορεύσῃ καὶ εἰς τὴν φυλὴν μου καὶ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκεῖθεν. ³⁹εἶπα δὲ τῷ

κυρίῳ μου Μήποτε οὐ πορεύσεται ἡ γυνὴ μετ' ἐμοῦ. ⁴⁰καὶ εἶπέν μοι Κύριος, ὃ εὐηρέστησα ἐναντίον αὐτοῦ, αὐτὸς ἀποστελεῖ τὸν ἄγγελον αὐτοῦ μετὰ σοῦ καὶ εὐοδώσει τὴν ὁδὸν σου, καὶ λήμψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου ἐκ τῆς φυλῆς μου καὶ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός μου. ⁴¹τότε ἀθῶος ἔσῃ ἀπὸ τῆς ἀρᾶς μου· ἡνίκα γὰρ ἐὰν ἔλθῃς εἰς τὴν ἐμὴν φυλὴν καὶ μὴ σοι δῶσιν, καὶ ἔσῃ ἀθῶος ἀπὸ τοῦ ὀρκισμοῦ μου. ⁴²καὶ ἐλθὼν σήμερον ἐπὶ τὴν πηγὴν εἶπα Κύριε ὁ θεὸς τοῦ κυρίου μου Αβρααμ, εἰ σὺ εὐοδοῖς τὴν ὁδὸν μου, ἣν νῦν ἐγὼ πορεύομαι ἐπ' αὐτήν, ⁴³ἰδοὺ ἐγὼ ἐφέστηκα ἐπὶ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἀνθρώπων τῆς πόλεως ἐξελεύσονται ὑδρεύσασθαι ὕδωρ, καὶ ἔσται ἡ παρθένος, ἣ ἂν ἐγὼ εἶπω Πότισόν με μικρὸν ὕδωρ ἐκ τῆς ὑδρίας σου, ⁴⁴καὶ εἶπη μοι Καὶ σὺ πίε, καὶ ταῖς καμήλους σου ὑδρεύσομαι, αὕτη ἡ γυνή, ἣν ἠτοίμασεν κύριος τῷ ἑαυτοῦ θεράποντι Ισαακ, καὶ ἐν τούτῳ γινώσκωμαι ὅτι πεποίηκας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου Αβρααμ. ⁴⁵καὶ ἐγένετο πρὸ τοῦ συντελέσαι με λαλοῦντα ἐν τῇ διανοίᾳ εὐθύς Ρεβεκκα ἐξεπορεύετο ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ κατέβη ἐπὶ τὴν πηγὴν καὶ ὑδρεύσατο. εἶπα δὲ αὐτῇ Πότισόν με. ⁴⁶καὶ σπεύσασα καθεῖλεν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἀφ' ἑαυτῆς καὶ εἶπεν Πίε σύ, καὶ τὰς καμήλους σου ποτιῶ. καὶ ἔπιον, καὶ τὰς καμήλους μου ἐπότισεν. ⁴⁷καὶ ἠρώτησα αὐτήν καὶ εἶπα Τίνος εἶ θυγάτηρ; ἡ δὲ ἔφη Θυγάτηρ Βαθουηλ εἰμι τοῦ υἱοῦ Ναχωρ, ὃν ἔτεκεν αὐτῷ Μελχα. καὶ περιέθηκα αὐτῇ τὰ ἐνώτια καὶ τὰ ψέλια περὶ τὰς χεῖρας αὐτῆς. ⁴⁸καὶ εὐδοκήσας προσεκύνησα κυρίῳ καὶ εὐλόγησα κύριον τὸν θεὸν τοῦ κυρίου μου Αβρααμ, ὃς εὐόδωσέν μοι ἐν ὁδῷ ἀληθείας λαβεῖν τὴν θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ κυρίου μου τῷ υἱῷ αὐτοῦ. ⁴⁹εἰ οὖν ποιεῖτε ὑμεῖς ἔλεος καὶ δικαιοσύνην πρὸς τὸν κύριόν μου, ἀπαγγείλατέ μοι, εἰ δὲ μὴ, ἀπαγγείλατέ μοι, ἵνα ἐπιστρέψω εἰς δεξιὰν ἢ εἰς ἀριστεράν.

⁵⁰Ἀποκριθεὶς δὲ Λαβαν καὶ Βαθουηλ εἶπαν Παρὰ κυρίου ἐξῆλθεν τὸ πρόσταγμα τοῦτο· οὐ δυνησόμεθα οὖν σοι ἀντειπεῖν κακὸν καλῷ. ⁵¹ἰδοὺ Ρεβεκκα ἐνώπιόν σου· λαβὼν ἀπότρεχε, καὶ ἔστω γυνὴ τῷ υἱῷ τοῦ κυρίου σου, καθὰ ἐλάλησεν κύριος. ⁵²ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν παῖδα τὸν Αβρααμ τῶν ῥημάτων τούτων προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν κυρίῳ. ⁵³καὶ ἐξενέγκας ὁ παῖς σκεύη ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ ἱματισμὸν ἔδωκεν Ρεβεκκα καὶ δῶρα ἔδωκεν τῷ ἀδελφῷ αὐτῆς καὶ τῇ μητρὶ αὐτῆς. ⁵⁴καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον, αὐτὸς καὶ οἱ ἄνδρες οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες, καὶ ἐκοιμήθησαν.

Καὶ ἀναστὰς πρωὶ εἶπεν Ἐκπέμψατέ με, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου. ⁵⁵εἶπαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς καὶ ἡ μήτηρ Μεινάτω ἡ παρθένος μεθ' ἡμῶν ἡμέρας ὥσει δέκα, καὶ μετὰ ταῦτα ἀπελεύσεται. ⁵⁶ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς Μὴ κατέχετέ με, καὶ κύριος εὐόδωσεν τὴν ὁδὸν μου· ἐκπέμψατέ με, ἵνα ἀπέλθω πρὸς τὸν κύριόν μου. ⁵⁷οἱ δὲ εἶπαν Καλέσωμεν τὴν παῖδα καὶ ἐρωτήσωμεν τὸ στόμα αὐτῆς. ⁵⁸καὶ ἐκάλεσαν Ρεβεκκαν καὶ εἶπαν αὐτῇ Πορεύσῃ μετὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; ἡ δὲ εἶπεν Πορεύσομαι. ⁵⁹καὶ ἐξέπεμψαν Ρεβεκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς καὶ τὸν παῖδα τὸν Αβρααμ καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ. ⁶⁰καὶ εὐλόγησαν Ρεβεκκαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν καὶ εἶπαν αὐτῇ Ἄδελφῆ ἡμῶν εἶ· γίνου εἰς χιλιάδας μυριάδων, καὶ κληρονομησάτω τὸ σπέρμα σου τὰς πόλεις τῶν

ὑπεναντίων. ⁶¹ἀναστᾶσα δὲ Ρεβεκκα καὶ αἱ ἄβραι αὐτῆς ἐπέβησαν ἐπὶ τὰς καμήλους καὶ ἐπορεύθησαν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἀναλαβὼν ὁ παῖς τὴν Ρεβεκκαν ἀπῆλθεν.

⁶²Ἰσαακ δὲ ἐπορεύετο διὰ τῆς ἐρήμου κατὰ τὸ φρέαρ τῆς ὀράσεως· αὐτὸς δὲ κατόκει ἐν τῇ γῆ τῆς πρὸς λίβα. ⁶³καὶ ἐξῆλθεν Ἰσαακ ἀδολεσχῆσαι εἰς τὸ πεδῖον τὸ πρὸς δείλης καὶ ἀναβλέψας τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν καμήλους ἐρχομένας. ⁶⁴καὶ ἀναβλέψασα Ρεβεκκα τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν τὸν Ἰσαακ καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς καμήλου ⁶⁵καὶ εἶπεν τῷ παιδί· Τίς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ πορευόμενος ἐν τῷ πεδίῳ εἰς συνάντησιν ἡμῖν; εἶπεν δὲ ὁ παῖς· Οὗτός ἐστιν ὁ κύριός μου. ἡ δὲ λαβοῦσα τὸ θέριστρον περιεβάλετο. ⁶⁶καὶ διηγήσατο ὁ παῖς τῷ Ἰσαακ πάντα τὰ ῥήματα, ἃ ἐποίησεν. ⁶⁷εἰσῆλθεν δὲ Ἰσαακ εἰς τὸν οἶκον τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἔλαβεν τὴν Ρεβεκκαν, καὶ ἐγένετο αὐτοῦ γυνή, καὶ ἠγάπησεν αὐτήν· καὶ παρεκλήθη Ἰσαακ περὶ Σαρρας τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

25 ¹Προσθέμενος δὲ Ἀβρααμ ἔλαβεν γυναῖκα, ἣ ὄνομα Χεττουρα. ²ἔτεκεν δὲ αὐτῷ τὸν Ζεμραν καὶ τὸν Ἰεξαν καὶ τὸν Μαδαν καὶ τὸν Μαδιαμ καὶ τὸν Ἰεσβοκ καὶ τὸν Σωυε. ³Ἰεξαν δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαβα καὶ τὸν Θαιμαν καὶ τὸν Δαιδαν· υἱοὶ δὲ Δαιδαν ἐγένοντο Ραγουηλ καὶ Ναβδεηλ καὶ Ασσυριμ καὶ Λατουσιμ καὶ Λωμιμ. ⁴υἱοὶ δὲ Μαδιαμ· Γαιφα καὶ Αφερ καὶ Ενωχ καὶ Αβιρα καὶ Ελραγα. πάντες οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Χεττουρας.

⁵Ἐδωκεν δὲ Ἀβρααμ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ Ἰσαακ τῷ υἱῷ αὐτοῦ, ⁶καὶ τοῖς υἱοῖς τῶν παλλακῶν αὐτοῦ ἔδωκεν Ἀβρααμ δόματα καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτούς ἀπὸ Ἰσαακ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἔτι ζῶντος αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς εἰς γῆν ἀνατολῶν.

⁷Ταῦτα δὲ τὰ ἔτη ἡμερῶν ζωῆς Ἀβρααμ, ὅσα ἔζησεν· ἑκατὸν ἐβδομήκοντα πέντε ἔτη. ⁸καὶ ἐκλιπῶν ἀπέθανεν Ἀβρααμ ἐν γῆρῳ καλῶ πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. ⁹καὶ ἔθαψαν αὐτὸν Ἰσαακ καὶ Ἰσμαηλ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν εἰς τὸν ἀγρὸν Εφρων τοῦ Σααρ τοῦ Χετταίου, ὃ ἐστὶν ἀπέναντι Μαμβρη, ¹⁰τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ σπήλαιον, ὃ ἐκτήσατο Ἀβρααμ παρὰ τῶν υἱῶν Χετ, ἐκεῖ ἔθαψαν Ἀβρααμ καὶ Σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. ¹¹ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Ἀβρααμ εὐλόγησεν ὁ θεὸς Ἰσαακ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· καὶ κατώκησεν Ἰσαακ παρὰ τὸ φρέαρ τῆς ὀράσεως.

¹²Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ἰσμαηλ τοῦ υἱοῦ Ἀβρααμ, ὃν ἔτεκεν Ἀγαρ ἡ παιδίσκη Σαρρας τῷ Ἀβρααμ, ¹³καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἰσμαηλ κατ' ὄνομα τῶν γενεῶν αὐτοῦ· πρωτότοκος Ἰσμαηλ Ναβαιωθ καὶ Κηδαρ καὶ Ναβδεηλ καὶ Μασσαμ ¹⁴καὶ Μασμα καὶ Ἰδουμα καὶ Μασση ¹⁵καὶ Χοδδαδ καὶ Θαιμαν καὶ Ἰετουρ καὶ Ναφες καὶ Κεδμα. ¹⁶οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ Ἰσμαηλ καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν ταῖς σκηναῖς αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν αὐτῶν· δώδεκα ἄρχοντες κατὰ ἔθνη αὐτῶν. ¹⁷καὶ ταῦτα τὰ ἔτη τῆς ζωῆς Ἰσμαηλ· ἑκατὸν τριάκοντα ἑπτὰ ἔτη· καὶ ἐκλιπῶν ἀπέθανεν καὶ προσετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ. ¹⁸κατώκησεν δὲ ἀπὸ Εὐιλατ ἕως Σουρ, ἣ ἐστὶν κατὰ πρόσωπον Αἰγύπτου, ἕως ἐλθεῖν πρὸς Ἀσσυρίους· κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατώκησεν.

¹⁹Καὶ αὐταὶ αἱ γενέσεις Ἰσαακ τοῦ υἱοῦ Ἀβρααμ· Ἀβρααμ ἐγέννησεν τὸν Ἰσαακ. ²⁰Ἦν δὲ Ἰσαακ ἐτῶν τεσσαράκοντα, ὅτε ἔλαβεν τὴν Ρεβεκκαν θυγατέρα Βαθουηλ τοῦ Σύρου ἐκ τῆς Μεσοποταμίας ἀδελφὴν Λαβαν τοῦ Σύρου ἑαυτῷ γυναῖκα. ²¹Ἐδεῖτο δὲ Ἰσαακ κυρίου περὶ Ρεβεκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅτι στεῖρα ἦν· ἐπήκουσεν δὲ αὐτοῦ ὁ θεός, καὶ ἔλαβεν ἐν γαστρὶ Ρεβεκκα ἡ γυνὴ αὐτοῦ. ²²Ἐσκίρτων δὲ τὰ παιδία ἐν αὐτῇ· εἶπεν δὲ Εἰ οὕτως μοι μέλλει γίνεσθαι, ἵνα τί μοι τοῦτο; ἐπορεύθη δὲ πυθέσθαι παρὰ κυρίου, ²³καὶ εἶπεν κύριος αὐτῇ

Δύο ἔθνη ἐν τῇ γαστρὶ σου εἰσιν,
καὶ δύο λαοὶ ἐκ τῆς κοιλίας σου διασταλήσονται·
καὶ λαὸς λαοῦ ὑπερέξει,
καὶ ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι.

²⁴καὶ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ τῆδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς. ²⁵Ἐξῆλθεν δὲ ὁ υἱὸς ὁ πρωτότοκος πυρράκης, ὅλος ὡσεὶ δορὰ δασύς· ἐπωνόμασεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ησαυ. ²⁶καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐπειλημμένη τῆς πτέρνης Ησαυ· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰακωβ. Ἰσαακ δὲ ἦν ἐτῶν ἐξήκοντα, ὅτε ἔτεκεν αὐτοὺς Ρεβεκκα.

²⁷Ἡυξήθησαν δὲ οἱ νεανίσκοι, καὶ ἦν Ησαυ ἄνθρωπος εἰδῶς κυνηγεῖν ἄγροικος, Ἰακωβ δὲ ἦν ἄνθρωπος ἄπλαστος οἰκῶν οἰκίαν. ²⁸ἠγάπησεν δὲ Ἰσαακ τὸν Ησαυ, ὅτι ἡ θήρα αὐτοῦ βρώσις αὐτῶ· Ρεβεκκα δὲ ἠγάπα τὸν Ἰακωβ. ²⁹ἤψησεν δὲ Ἰακωβ ἔψεμα· ἦλθεν δὲ Ησαυ ἐκ τοῦ πεδίου ἐκλείπων, ³⁰καὶ εἶπεν Ησαυ τῷ Ἰακωβ Γεῦσόν με ἀπὸ τοῦ ἐψέματος τοῦ πυρροῦ τούτου, ὅτι ἐκλείπω. διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Εδωμ. ³¹εἶπεν δὲ Ἰακωβ τῷ Ησαυ Ἀπόδου μοι σήμερον τὰ πρωτοτόκιά σου ἐμοί. ³²εἶπεν δὲ Ησαυ Ἴδου ἐγὼ πορεύομαι τελευτᾶν, καὶ ἵνα τί μοι ταῦτα τὰ πρωτοτόκια; ³³καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰακωβ Ὅμοσόν μοι σήμερον. καὶ ὤμοσεν αὐτῷ· ἀπέδοτο δὲ Ησαυ τὰ πρωτοτόκια τῷ Ἰακωβ. ³⁴Ἰακωβ δὲ ἔδωκεν τῷ Ησαυ ἄρτον καὶ ἔψεμα φακοῦ, καὶ ἔφαγεν καὶ ἔπιεν καὶ ἀναστὰς ὤχετο· καὶ ἐφάυλισεν Ησαυ τὰ πρωτοτόκια.

26 ¹Ἐγένετο δὲ λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς χωρὶς τοῦ λιμοῦ τοῦ πρότερον, ὃς ἐγένετο ἐν τῷ χρόνῳ τῷ Ἀβρααμ· ἐπορεύθη δὲ Ἰσαακ πρὸς Ἀβιμελεχ βασιλέα Φυλιστιμ εἰς Γεραρα. ²ᾤφθη δὲ αὐτῷ κύριος καὶ εἶπεν Μὴ καταβῆς εἰς Αἴγυπτον· κατοίκησον δὲ ἐν τῇ γῆ, ἣ ἂν σοι εἴπω. ³καὶ παροίκει ἐν τῇ γῆ ταύτῃ, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ καὶ εὐλογήσω σε· σοὶ γὰρ καὶ τῷ σπέρματί σου δώσω πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην καὶ στήσω τὸν ὄρκον μου, ὃν ὤμοσα Ἀβρααμ τῷ πατρὶ σου. ⁴καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ καὶ δώσω τῷ σπέρματί σου πᾶσαν τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν τῷ σπέρματί σου πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, ⁵ἀνθ' ὧν ὑπήκουσεν Ἀβρααμ ὁ πατὴρ σου τῆς ἐμῆς φωνῆς καὶ ἐφύλαξεν τὰ προστάγματά μου καὶ τὰς ἐντολάς μου καὶ τὰ δικαιώματά μου καὶ τὰ νόμιμά μου. ⁶καὶ κατώκησεν Ἰσαακ ἐν Γεραροις.

⁷Ἐπηρώτησαν δὲ οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περὶ Ρεβεκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, καὶ εἶπεν Ἀδελφή μου ἐστίν· ἐφοβήθη γὰρ εἰπεῖν ὅτι Γυνὴ μου ἐστίν, μήποτε ἀποκτείνωσιν αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου περὶ

Ρεβεκκας, ὅτι ὠραία τῇ ὄψει ἦν. ⁸ἐγένετο δὲ πολυχρόνιος ἐκεῖ· παρακύψας δὲ Αβιμελεχ ὁ βασιλεὺς Γεραρων διὰ τῆς θυρίδος εἶδεν τὸν Ισαακ παίζοντα μετὰ Ρεβεκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. ⁹ἐκάλεισεν δὲ Αβιμελεχ τὸν Ισαακ καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἔρα γε γυνή σου ἐστίν· τί ὅτι εἶπας Ἀδελφή μου ἐστίν; εἶπεν δὲ αὐτῷ Ισαακ Εἶπα γάρ Μήποτε ἀποθάνω δι' αὐτήν. ¹⁰εἶπεν δὲ αὐτῷ Αβιμελεχ Τί τοῦτο ἐποίησας ἡμῖν; μικροῦ ἐκοιμήθη τις τοῦ γένους μου μετὰ τῆς γυναικὸς σου, καὶ ἐπήγαγες ἐφ' ἡμᾶς ἄγνοιαν. ¹¹συνέταξεν δὲ Αβιμελεχ παντὶ τῷ λαῷ αὐτοῦ λέγων Πᾶς ὁ ἀπτόμενος τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἢ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ θανάτου ἔνοχος ἔσται.

¹²Ἐσπειρεν δὲ Ισαακ ἐν τῇ γῆ ἐκείνῃ καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ ἑκατοστεύουσιν κριθήν· εὐλόγησεν δὲ αὐτὸν κύριος. ¹³καὶ ὑψώθη ὁ ἄνθρωπος καὶ προβαίνων μείζων ἐγένετο, ἕως οὗ μέγας ἐγένετο σφόδρα. ¹⁴ἐγένετο δὲ αὐτῷ κτήνη προβάτων καὶ κτήνη βοῶν καὶ γεώργια πολλά. ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ Φυλιστιμ, ¹⁵καὶ πάντα τὰ φρέατα, ἃ ὤρυξαν οἱ παῖδες τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐν τῷ χρόνῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ Φυλιστιμ καὶ ἔπλησαν αὐτὰ γῆς. ¹⁶εἶπεν δὲ Αβιμελεχ πρὸς Ισαακ Ἀπελθε ἀφ' ἡμῶν, ὅτι δυνατώτερος ἡμῶν ἐγένου σφόδρα. ¹⁷καὶ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν Ισαακ καὶ κατέλυσεν ἐν τῇ φάραγγι Γεραρων καὶ κατώκησεν ἐκεῖ. ¹⁸καὶ πάλιν Ισαακ ὤρυξεν τὰ φρέατα τοῦ ὕδατος, ἃ ὤρυξαν οἱ παῖδες Αβρααμ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ ἐνέφραξαν αὐτὰ οἱ Φυλιστιμ μετὰ τὸ ἀποθανεῖν Αβρααμ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐπωνόμασεν αὐτοῖς ὀνόματα κατὰ τὰ ὀνόματα, ἃ ἐπωνόμασεν Αβρααμ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. ¹⁹καὶ ὤρυξαν οἱ παῖδες Ισαακ ἐν τῇ φάραγγι Γεραρων καὶ εὗρον ἐκεῖ φρέαρ ὕδατος ζώντος. ²⁰καὶ ἐμαχέσαντο οἱ ποιμένες Γεραρων μετὰ τῶν ποιμένων Ισαακ φάσκοντες αὐτῶν εἶναι τὸ ὕδωρ· καὶ ἐκάλεισεν τὸ ὄνομα τοῦ φρέατος Ἀδικία· ἠδίκησαν γὰρ αὐτόν. ²¹ἀπάρας δὲ Ισαακ ἐκεῖθεν ὤρυξεν φρέαρ ἕτερον, ἐκρίνοντο δὲ καὶ περὶ ἐκείνου· καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐχθρία. ²²ἀπάρας δὲ ἐκεῖθεν ὤρυξεν φρέαρ ἕτερον, καὶ οὐκ ἐμαχέσαντο περὶ αὐτοῦ· καὶ ἐπωνόμασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Εὐρυχωρία λέγων Διότι νῦν ἐπλάτυνεν κύριος ἡμῖν καὶ ἠύξησεν ἡμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς.

²³Ἀνέβη δὲ ἐκεῖθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου. ²⁴καὶ ὤφθη αὐτῷ κύριος ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ καὶ εἶπεν Ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς Αβρααμ τοῦ πατρὸς σου· μὴ φοβοῦ· μετὰ σοῦ γάρ εἰμι καὶ ἠυλόγηκά σε καὶ πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου διὰ Αβρααμ τὸν πατέρα σου. ²⁵καὶ ὠκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ ἐπεκαλέσατο τὸ ὄνομα κυρίου καὶ ἔπηξεν ἐκεῖ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ· ὤρυξαν δὲ ἐκεῖ οἱ παῖδες Ισαακ φρέαρ. ²⁶καὶ Αβιμελεχ ἐπορεύθη πρὸς αὐτὸν ἀπὸ Γεραρων καὶ Οχοζαθ ὁ νυμφαγωγὸς αὐτοῦ καὶ Φικολ ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. ²⁷καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ισαακ Ἰνα τί ἤλθατε πρὸς με; ὑμεῖς δὲ ἐμισήσατέ με καὶ ἀπεστείλατέ με ἀφ' ὑμῶν. ²⁸καὶ εἶπαν Ἰδόντες ἐωράκαμεν ὅτι ἦν κύριος μετὰ σοῦ, καὶ εἶπαμεν Γενέσθω ἀρὰ ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ἀνὰ μέσον σοῦ, καὶ διαθησόμεθα μετὰ σοῦ διαθήκην ²⁹μὴ ποιήσῃς μεθ' ἡμῶν κακόν, καθότι ἡμεῖς σε οὐκ ἐβδελυξάμεθα, καὶ ὃν τρόπον ἐχρησάμεθά σοι καλῶς καὶ ἐξαπεστείλαμέν σε μετ' εἰρήνης· καὶ νῦν σὺ εὐλογητὸς ὑπὸ κυρίου. ³⁰καὶ ἐποίησεν αὐτοῖς δοχὴν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον. ³¹καὶ ἀναστάντες τὸ πρῶτον ὤμοσαν ἄνθρωπος τῷ

πλησίον αὐτοῦ, καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς Ἰσαακ, καὶ ἀπώχοντο ἀπ' αὐτοῦ μετὰ σωτηρίας. ³²ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ παραγενόμενοι οἱ παῖδες Ἰσαακ ἀπήγγειλαν αὐτῷ περὶ τοῦ φρέατος, οὗ ὠρυξαν, καὶ εἶπαν Οὐχ εὔρομεν ὕδωρ. ³³καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸ Ὅρκος· διὰ τοῦτο ὄνομα τῇ πόλει Φρέαρ ὄρκου ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας.

³⁴Ἦν δὲ Ἡσαυ ἐτῶν τεσσαράκοντα καὶ ἔλαβεν γυναῖκα Ἰουδιν τὴν θυγατέρα Βεηρ τοῦ Χετταίου καὶ τὴν Βασεμμαθ θυγατέρα Αἰλων τοῦ Ευαίου. ³⁵καὶ ἦσαν ἐρίζουσαι τῷ Ἰσαακ καὶ τῇ Ρεβεκκα.

27 ¹Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ γηρᾶσαι Ἰσαακ καὶ ἠμβλύθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοῦ ὄραν, καὶ ἐκάλεσεν Ἡσαυ τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν πρεσβύτερον καὶ εἶπεν αὐτῷ Υἱέ μου· καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγώ. ²καὶ εἶπεν Ἰδοὺ γεγήρακα καὶ οὐ γινώσκω τὴν ἡμέραν τῆς τελευτῆς μου· ³νῦν οὖν λαβέ τὸ σκευὸς σου, τὴν τε φαρέτρην καὶ τὸ τόξον, καὶ ἔξελθε εἰς τὸ πεδῖον καὶ θήρευσόν μοι θήραν ⁴καὶ ποιήσόν μοι ἐδέσματα, ὡς φιλῶ ἐγώ, καὶ ἔνεγκέ μοι, ἵνα φάγω, ὅπως εὐλογῆσῃ σε ἡ ψυχὴ μου πρὶν ἀποθανεῖν με. ⁵Ρεβεκκα δὲ ἤκουσεν λαλοῦντος Ἰσαακ πρὸς Ἡσαυ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. ἐπορεύθη δὲ Ἡσαυ εἰς τὸ πεδῖον θηρεῦσαι θήραν τῷ πατρὶ αὐτοῦ· ⁶Ρεβεκκα δὲ εἶπεν πρὸς Ἰακωβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν ἐλάσσω Ἰδὲ ἐγώ ἤκουσα τοῦ πατρός σου λαλοῦντος πρὸς Ἡσαυ τὸν ἀδελφόν σου λέγοντος ⁷Ἐνεγκόν μοι θήραν καὶ ποιήσόν μοι ἐδέσματα, καὶ φαγὼν εὐλογῆσω σε ἐναντίον κυρίου πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με. ⁸νῦν οὖν, υἱέ, ἄκουσόν μου, καθὰ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι, ⁹καὶ πορευθεὶς εἰς τὰ πρόβατα λαβέ μοι ἐκεῖθεν δύο ἐρίφους ἀπαλοὺς καὶ καλοὺς, καὶ ποιήσω αὐτοὺς ἐδέσματα τῷ πατρὶ σου, ὡς φιλεῖ, ¹⁰καὶ εἰσοίσεις τῷ πατρὶ σου, καὶ φάγεται, ὅπως εὐλογῆσῃ σε ὁ πατήρ σου πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν. ¹¹εἶπεν δὲ Ἰακωβ πρὸς Ρεβεκκαν τὴν μητέρα αὐτοῦ Ἔστιν Ἡσαυ ὁ ἀδελφός μου ἀνὴρ δασύς, ἐγὼ δὲ ἀνὴρ λεῖος· ¹²μήποτε ψηλαφήσῃ με ὁ πατήρ μου, καὶ ἔσομαι ἐναντίον αὐτοῦ ὡς καταφρονῶν καὶ ἐπάξω ἐπ' ἐμαυτὸν κατάραν καὶ οὐκ εὐλογίαν. ¹³εἶπεν δὲ αὐτῷ ἡ μήτηρ Ἐπ' ἐμέ ἡ κατάρα σου, τέκνον· μόνον ὑπάκουσον τῆς φωνῆς μου καὶ πορευθεὶς ἔνεγκέ μοι. ¹⁴πορευθεὶς δὲ ἔλαβεν καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρὶ, καὶ ἐποίησεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐδέσματα, καθὰ ἐφίλει ὁ πατήρ αὐτοῦ. ¹⁵καὶ λαβοῦσα Ρεβεκκα τὴν στολὴν Ἡσαυ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου τὴν καλὴν, ἣ ἦν παρ' αὐτῆς ἐν τῷ οἴκῳ, ἐνέδυσεν Ἰακωβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον ¹⁶καὶ τὰ δέρματα τῶν ἐρίφων περιέθηκεν ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τὰ γυμνά τοῦ τραχήλου αὐτοῦ ¹⁷καὶ ἔδωκεν τὰ ἐδέσματα καὶ τοὺς ἄρτους, οὓς ἐποίησεν, εἰς τὰς χεῖρας Ἰακωβ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς. ¹⁸καὶ εἰσήνεγκεν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. εἶπεν δὲ Πάτερ. ὁ δὲ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγώ· τίς εἶ σύ, τέκνον; ¹⁹καὶ εἶπεν Ἰακωβ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Ἐγὼ Ἡσαυ ὁ πρωτότοκός σου· ἐποίησα, καθὰ ἐλάλησάς μοι· ἀναστὰς κάθισον καὶ φάγε τῆς θήρας μου, ὅπως εὐλογῆσῃ με ἡ ψυχὴ σου. ²⁰εἶπεν δὲ Ἰσαακ τῷ υἱῷ αὐτοῦ Τί τοῦτο, ὃ ταχὺ εὔρες, ὧ τέκνον; ὁ δὲ εἶπεν Ὁ παρέδωκεν κύριος ὁ θεός σου ἐναντίον μου. ²¹εἶπεν δὲ Ἰσαακ τῷ Ἰακωβ Ἐγγισόν μοι, καὶ ψηλαφήσω σε, τέκνον, εἰ σὺ εἶ ὁ υἱός μου Ἡσαυ ἢ οὐ. ²²ἤγγισεν δὲ Ἰακωβ πρὸς Ἰσαακ τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐψηλάφησεν αὐτόν καὶ εἶπεν Ἡ μὲν φωνὴ φωνῆ Ἰακωβ, αἱ δὲ χεῖρες χεῖρες Ἡσαυ. ²³καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτόν· ἦσαν γὰρ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ὡς αἱ χεῖρες Ἡσαυ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δασεῖαι· καὶ

ηύλόγησεν αὐτόν. ²⁴καὶ εἶπεν Σὺ εἶ ὁ υἱός μου Ησαυ; ὁ δὲ εἶπεν Ἐγώ. ²⁵καὶ εἶπεν Προσάγαγέ μοι, καὶ φάγομαι ἀπὸ τῆς θήρας σου, τέκνον, ἵνα εὐλογῆσῃ σε ἡ ψυχὴ μου. καὶ προσήγαγεν αὐτῶ, καὶ ἔφαγεν· καὶ εἰσήνεγκεν αὐτῶ οἶνον, καὶ ἔπιεν. ²⁶καὶ εἶπεν αὐτῶ Ἰσαακ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ἔγγισόν μοι καὶ φίλησόν με, τέκνον. ²⁷καὶ ἐγγίσας ἐφίλησεν αὐτόν, καὶ ὠσφράνθη τὴν ὄσμην τῶν ἱματίων αὐτοῦ καὶ ηύλόγησεν αὐτόν καὶ εἶπεν

Ἴδου ὄσμη τοῦ υἱοῦ μου

ὡς ὄσμη ἀγροῦ πλήρους, ὃν ηύλόγησεν κύριος.

²⁸καὶ δῶξοι ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ

καὶ ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς

καὶ πληῆθος σίτου καὶ οἴνου.

²⁹καὶ δουλευσάτωσάν σοι ἔθνη,

καὶ προσκυνήσουσίν σοι ἄρχοντες·

καὶ γίνου κύριος τοῦ ἀδελφοῦ σου,

καὶ προσκυνήσουσίν σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρὸς σου.

ὁ καταρῶμενός σε ἐπικατάρατος,

ὁ δὲ εὐλογῶν σε εὐλογημένος.

³⁰Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ παύσασθαι Ἰσαακ εὐλογοῦντα Ἰακωβ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθεν Ἰακωβ ἀπὸ προσώπου Ἰσαακ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ Ησαυ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἦλθεν ἀπὸ τῆς θήρας. ³¹καὶ ἐποίησεν καὶ αὐτὸς ἐδέσματα καὶ προσήνεγκεν τῶ πατρὶ αὐτοῦ καὶ εἶπεν τῶ πατρὶ Ἄναστήτω ὁ πατὴρ μου καὶ φαγέτω τῆς θήρας τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅπως εὐλογῆσῃ με ἡ ψυχὴ σου. ³²καὶ εἶπεν αὐτῶ Ἰσαακ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Τίς εἶ σύ; ὁ δὲ εἶπεν Ἐγώ εἰμι ὁ υἱός σου ὁ πρωτότοκος Ησαυ. ³³ἐξέστη δὲ Ἰσαακ ἔκστασιν μεγάλην σφόδρα καὶ εἶπεν Τίς οὖν ὁ θηρεύσας μοι θήραν καὶ εἰσενέγκας μοι; καὶ ἔφαγον ἀπὸ πάντων πρὸ τοῦ σε ἐλθεῖν καὶ ηύλόγησα αὐτόν, καὶ εὐλογημένος ἔστω. ³⁴ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤκουσεν Ησαυ τὰ ῥήματα Ἰσαακ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀνεβόησεν φωνὴν μεγάλην καὶ πικρὰν σφόδρα καὶ εἶπεν Εὐλόγησον δὴ καμέ, πάτερ. ³⁵εἶπεν δὲ αὐτῶ Ἐλθὼν ὁ ἀδελφός σου μετὰ δόλου ἔλαβεν τὴν εὐλογίαν σου. ³⁶καὶ εἶπεν Δικαίως ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰακωβ· ἐπτέρνικεν γάρ με ἡδὴ δεύτερον τοῦτο· τὰ τε πρωτοτόκιά μου εἴληφεν καὶ νῦν εἴληφεν τὴν εὐλογίαν μου. καὶ εἶπεν Ησαυ τῶ πατρὶ αὐτοῦ Οὐχ ὑπελίπω μοι εὐλογίαν, πάτερ; ³⁷ἀποκριθεὶς δὲ Ἰσαακ εἶπεν τῶ Ησαυ Εἰ κύριον αὐτόν ἐποίησά σου καὶ πάντας τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ἐποίησα αὐτοῦ οἰκέτας, σίτω καὶ οἴνω ἐστήρισα αὐτόν, σοὶ δὲ τί ποιήσω, τέκνον; ³⁸εἶπεν δὲ Ησαυ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ Μὴ εὐλογία μία σοὶ ἐστίν, πάτερ; εὐλόγησον δὴ καμέ, πάτερ. κατανουχθέντος δὲ Ἰσαακ ἀνεβόησεν φωνὴν Ησαυ καὶ ἔκλαυσεν. ³⁹ἀποκριθεὶς δὲ Ἰσαακ ὁ πατὴρ αὐτοῦ εἶπεν αὐτῶ

Ἴδου ἀπὸ τῆς πιότητος τῆς γῆς ἔσται ἡ κατοίκησίς σου

καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ ἄνωθεν·

⁴⁰καὶ ἐπὶ τῆ μαχαίρῃ σου ζήσῃ
καὶ τῷ ἀδελφῷ σου δουλεύσεις·
ἔσται δὲ ἡνίκα ἐὰν καθέλῃς,
καὶ ἐκλύσεις τὸν ζυγὸν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τραχήλου σου.

⁴¹Καὶ ἐνεκότει Ησαυ τῷ Ιακωβ περὶ τῆς εὐλογίας, ἧς εὐλόγησεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ· εἶπεν δὲ Ησαυ ἐν τῇ διανοίᾳ Ἐγγισάτωσαν αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους τοῦ πατρός μου, ἵνα ἀποκτείνω Ιακωβ τὸν ἀδελφόν μου. ⁴²ἀπηγγέλη δὲ Ρεβεκκα τὰ ῥήματα Ησαυ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς τοῦ πρεσβυτέρου, καὶ πέμψασα ἐκάλεσεν Ιακωβ τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν νεώτερον καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἴδου Ησαυ ὁ ἀδελφός σου ἀπειλεῖ σοὶ τοῦ ἀποκτεῖναί σε· ⁴³νῦν οὖν, τέκνον, ἄκουσόν μου τῆς φωνῆς καὶ ἀναστὰς ἀπόδραθι εἰς τὴν Μεσοποταμίαν πρὸς Λαβαν τὸν ἀδελφόν μου εἰς Χαρραν ⁴⁴καὶ οἴκησον μετ' αὐτοῦ ἡμέρας τινὰς ἕως τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν ⁴⁵καὶ τὴν ὀργὴν τοῦ ἀδελφοῦ σου ἀπὸ σοῦ καὶ ἐπιλάθῃται ἃ πεποίηκας αὐτῷ, καὶ ἀποστείλασα μεταπέμψομαί σε ἐκεῖθεν, μήποτε ἀτεκνωθῶ ἀπὸ τῶν δύο ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ.

⁴⁶Εἶπεν δὲ Ρεβεκκα πρὸς Ισαακ Προσώχθικα τῇ ζωῇ μου διὰ τὰς θυγατέρας τῶν υἱῶν Χετ· εἰ λήμψεται Ιακωβ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῆς γῆς ταύτης, ἵνα τί μοι ζῆν;

28 ¹προσκαλεσάμενος δὲ Ισαακ τὸν Ιακωβ εὐλόγησεν αὐτὸν καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ λέγων Οὐ λήμψῃ γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων Χανααν· ²ἀναστὰς ἀπόδραθι εἰς τὴν Μεσοποταμίαν εἰς τὸν οἶκον Βαθουηλ τοῦ πατρὸς τῆς μητρὸς σου καὶ λαβὲ σεαυτῷ ἐκεῖθεν γυναῖκα ἐκ τῶν θυγατέρων Λαβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς σου. ³ὁ δὲ θεὸς μου εὐλογήσαι σε καὶ αὐξήσαι σε καὶ πληθύναι σε, καὶ ἔσῃ εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν· ⁴καὶ δῶῃ σοὶ τὴν εὐλογίαν Ἀβρααμ τοῦ πατρὸς μου, σοὶ καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ, κληρονομήσαι τὴν γῆν τῆς παροικήσεώς σου, ἣν ἔδωκεν ὁ θεὸς τῷ Ἀβρααμ. ⁵καὶ ἀπέστειλεν Ισαακ τὸν Ιακωβ, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν πρὸς Λαβαν τὸν υἱὸν Βαθουηλ τοῦ Σύρου ἀδελφὸν δὲ Ρεβεκκας τῆς μητρὸς Ιακωβ καὶ Ησαυ.

⁶Εἶδεν δὲ Ησαυ ὅτι εὐλόγησεν Ισαακ τὸν Ιακωβ καὶ ἀπώχετο εἰς τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας λαβεῖν ἑαυτῷ ἐκεῖθεν γυναῖκα ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ λέγων Οὐ λήμψῃ γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων Χανααν, ⁷καὶ ἤκουσεν Ιακωβ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας, ⁸καὶ εἶδεν Ησαυ ὅτι πονηραὶ εἰσιν αἱ θυγατέρες Χανααν ἐναντίον Ισαακ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ⁹καὶ ἐπορεύθη Ησαυ πρὸς Ἰσμαηλ καὶ ἔλαβεν τὴν Μαελεθ θυγατέρα Ἰσμαηλ τοῦ υἱοῦ Ἀβρααμ ἀδελφὴν Ναβαιωθ πρὸς ταῖς γυναῖξιν αὐτοῦ γυναῖκα.

¹⁰Καὶ ἐξῆλθεν Ιακωβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὄρκου καὶ ἐπορεύθη εἰς Χαρραν. ¹¹καὶ ἀπῆντησεν τόπῳ καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ· ἔδου γὰρ ὁ ἥλιος· καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τῶν λίθων τοῦ τόπου καὶ ἔθηκεν πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἐν τῷ τόπῳ ἐκεῖνῳ. ¹²καὶ ἐνυπνιάσθη, καὶ ἰδοὺ κλίμαξ ἔστηριγμένη ἐν τῇ γῇ, ἧς ἡ κεφαλὴ ἀφικνεῖτο εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἐπ' αὐτῆς. ¹³ὁ δὲ κύριος ἐπεστήρικτο ἐπ' αὐτῆς καὶ εἶπεν Ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς Ἀβρααμ τοῦ πατρὸς σου καὶ

ὁ θεὸς Ἰσαακ· μὴ φοβοῦ· ἡ γῆ, ἐφ' ἧς σὺ καθεύδεις ἐπ' αὐτῆς, σοὶ δώσω αὐτήν καὶ τῷ σπέρματί σου.
¹⁴καὶ ἔσται τὸ σπέρμα σου ὡς ἡ ἄμμος τῆς γῆς καὶ πλατυνθήσεται ἐπὶ θάλασσαν καὶ ἐπὶ λίβρα καὶ ἐπὶ βορρᾶν καὶ ἐπ' ἀνατολάς, καὶ ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῷ σπέρματί σου. ¹⁵καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μετὰ σοῦ διαφυλάσσω σε ἐν τῇ ὁδῷ πάσῃ, οὗ ἂν πορευθῆς, καὶ ἀποστρέψω σε εἰς τὴν γῆν ταύτην, ὅτι οὐ μὴ σε ἐγκαταλίπω ἕως τοῦ ποιῆσαί με πάντα, ὅσα ἐλάλησά σοι. ¹⁶καὶ ἐξηγέρθη Ἰακωβ ἀπὸ τοῦ ὕπνου αὐτοῦ καὶ εἶπεν ὅτι Ἔστιν κύριος ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν. ¹⁷καὶ ἐφοβήθη καὶ εἶπεν Ὡς φοβερὸς ὁ τόπος οὗτος· οὐκ ἔστιν τοῦτο ἀλλ' ἡ οἴκος θεοῦ, καὶ αὕτη ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ. ¹⁸καὶ ἀνέστη Ἰακωβ τὸ πρωὶ καὶ ἔλαβεν τὸν λίθον, ὃν ὑπέθηκεν ἐκεῖ πρὸς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ ἔστησεν αὐτὸν στήλην καὶ ἐπέχεεν ἔλαιον ἐπὶ τὸ ἄκρον αὐτῆς. ¹⁹καὶ ἐκάλεσεν Ἰακωβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Οἶκος θεοῦ· καὶ Ουλαμλους ἦν ὄνομα τῆ πόλει τὸ πρότερον. ²⁰καὶ ἠὔξατο Ἰακωβ εὐχὴν λέγων Ἐὰν ᾗ κύριος ὁ θεὸς μετ' ἐμοῦ καὶ διαφυλάξῃ με ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ, ἢ ἐγὼ πορεύομαι, καὶ δῶ μοι ἄρτον φαγεῖν καὶ ἱμάτιον περιβαλέσθαι ²¹καὶ ἀποστρέψῃ με μετὰ σωτηρίας εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἔσται μοι κύριος εἰς θεόν, ²²καὶ ὁ λίθος οὗτος, ὃν ἔστησα στήλην, ἔσται μοι οἶκος θεοῦ, καὶ πάντων, ὧν ἂν μοι δῶς, δεκάτην ἀποδεκατώσω αὐτά σοι.

29 ¹Καὶ ἐξάρas Ἰακωβ τοὺς πόδας ἐπορεύθη εἰς γῆν ἀνατολῶν πρὸς Λαβαν τὸν υἱὸν Βαθουηλ τοῦ Σύρου ἀδελφὸν δὲ Ρεβεκκας μητρὸς Ἰακωβ καὶ Ησαυ. ²καὶ ὄρᾳ καὶ ἰδοὺ φρέαρ ἐν τῷ πεδίῳ, ἦσαν δὲ ἐκεῖ τρία ποίμνια προβάτων ἀναπαυόμενα ἐπ' αὐτοῦ· ἐκ γὰρ τοῦ φρέατος ἐκείνου ἐπότιζον τὰ ποίμνια, λίθος δὲ ἦν μέγας ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ φρέατος, ³καὶ συνήγοντο ἐκεῖ πάντα τὰ ποίμνια καὶ ἀπεκύλιον τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος καὶ ἐπότιζον τὰ πρόβατα καὶ ἀπεκαθίστων τὸν λίθον ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ φρέατος εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. ⁴εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ἰακωβ Ἀδελφοί, πόθεν ἐστὲ ὑμεῖς; οἱ δὲ εἶπαν Ἐκ Χαρραν ἐσμὲν. ⁵εἶπεν δὲ αὐτοῖς Γινώσκετε Λαβαν τὸν υἱὸν Ναχωρ; οἱ δὲ εἶπαν Γινώσκομεν. ⁶εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ὑγιαίνει; οἱ δὲ εἶπαν Ὑγιαίνει. καὶ ἰδοὺ Ραχηλ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ ἦρχετο μετὰ τῶν προβάτων. ⁷καὶ εἶπεν Ἰακωβ Ἔτι ἐστὶν ἡμέρα πολλή, οὕπω ὦρα συναχθῆναι τὰ κτήνη· ποτίσαντες τὰ πρόβατα ἀπελθόντες βόσκετε. ⁸οἱ δὲ εἶπαν Οὐ δυνησόμεθα ἕως τοῦ συναχθῆναι πάντας τοὺς ποιμένας καὶ ἀποκυλίσωσιν τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος, καὶ ποτιοῦμεν τὰ πρόβατα. ⁹ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς καὶ Ραχηλ ἡ θυγάτηρ Λαβαν ἦρχετο μετὰ τῶν προβάτων τοῦ πατρὸς αὐτῆς· αὐτὴ γὰρ ἔβοσκεν τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῆς. ¹⁰ἐγένετο δὲ ὡς εἶδεν Ἰακωβ τὴν Ραχηλ θυγατέρα Λαβαν ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ τὰ πρόβατα Λαβαν ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ προσελθὼν Ἰακωβ ἀπεκύλισεν τὸν λίθον ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος καὶ ἐπότισεν τὰ πρόβατα Λαβαν τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μητρὸς αὐτοῦ. ¹¹καὶ ἐφίλησεν Ἰακωβ τὴν Ραχηλ καὶ βοήσας τῇ φωνῇ αὐτοῦ ἔκλαυσεν. ¹²καὶ ἀνήγγειλεν τῇ Ραχηλ ὅτι ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἐστὶν καὶ ὅτι υἱὸς Ρεβεκκας ἐστίν, καὶ δραμοῦσα ἀπήγγειλεν τῷ πατρὶ αὐτῆς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. ¹³ἐγένετο δὲ ὡς ἤκουσεν Λαβαν τὸ ὄνομα Ἰακωβ τοῦ υἱοῦ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, ἔδραμεν εἰς

συνάντησιν αὐτῷ καὶ περιλαβὼν αὐτὸν ἐφίλησεν καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ διηγῆσατο τῷ Λαβαν πάντας τοὺς λόγους τούτους. ¹⁴καὶ εἶπεν αὐτῷ Λαβαν Ἐκ τῶν ὀστέων μου καὶ ἐκ τῆς σαρκός μου εἶ σύ. καὶ ἦν μετ' αὐτοῦ μῆνα ἡμερῶν.

¹⁵εἶπεν δὲ Λαβαν τῷ Ιακωβ Ὅτι γὰρ ἀδελφός μου εἶ, οὐ δουλεύσεις μοι δωρεάν· ἀπάγγειλόν μοι, τίς ὁ μισθός σου ἐστίν. ¹⁶τῷ δὲ Λαβαν δύο θυγατέρες, ὄνομα τῇ μείζονι Λεια, καὶ ὄνομα τῇ νεωτέρᾳ Ραχὴλ. ¹⁷οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ Λειας ἀσθενεῖς, Ραχὴλ δὲ καλὴ τῷ εἶδει καὶ ὠραία τῇ ὄψει. ¹⁸ἠγάπησεν δὲ Ιακωβ τὴν Ραχὴλ καὶ εἶπεν Δουλεύσω σοι ἑπτὰ ἔτη περὶ Ραχὴλ τῆς θυγατρὸς σου τῆς νεωτέρας. ¹⁹εἶπεν δὲ αὐτῷ Λαβαν Βέλτιον δοῦναί με αὐτὴν σοὶ ἢ δοῦναί με αὐτὴν ἀνδρὶ ἐτέρῳ· οἴκησον μετ' ἐμοῦ. ²⁰καὶ ἐδούλευσεν Ιακωβ περὶ Ραχὴλ ἔτη ἑπτὰ, καὶ ἦσαν ἐναντίον αὐτοῦ ὡς ἡμέραι ὀλίγαι παρὰ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν αὐτὴν. — ²¹εἶπεν δὲ Ιακωβ πρὸς Λαβαν Ἀπόδος τὴν γυναῖκά μου, πεπλήρωνται γὰρ αἱ ἡμέραι μου, ὅπως εἰσέλθω πρὸς αὐτήν. ²²συνήγαγεν δὲ Λαβαν πάντας τοὺς ἀνδρας τοῦ τόπου καὶ ἐποίησεν γάμον. ²³καὶ ἐγένετο ἑσπέρα, καὶ λαβὼν Λαβαν Λειαν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ εἰσήγαγεν αὐτὴν πρὸς Ιακωβ, καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτὴν Ιακωβ. ²⁴ἔδωκεν δὲ Λαβαν Λεια τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Ζελφαν τὴν παιδίσκην αὐτοῦ αὐτῇ παιδίσκην. ²⁵ἐγένετο δὲ πρωί, καὶ ἰδοὺ ἦν Λεια. εἶπεν δὲ Ιακωβ τῷ Λαβαν Τί τοῦτο ἐποίησάς μοι; οὐ περὶ Ραχὴλ ἐδούλευσα παρὰ σοί; καὶ ἵνα τί παρελογίσω με; ²⁶εἶπεν δὲ Λαβαν Οὐκ ἔστιν οὕτως ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν, δοῦναι τὴν νεωτέραν πρὶν ἢ τὴν πρεσβυτέραν. ²⁷συντέλεσον οὖν τὰ ἑβδομα ταύτης, καὶ δώσω σοι καὶ ταύτην ἀντὶ τῆς ἐργασίας, ἧς ἐργᾶ παρ' ἐμοὶ ἔτι ἑπτὰ ἔτη ἕτερα. ²⁸ἐποίησεν δὲ Ιακωβ οὕτως καὶ ἀνεπλήρωσεν τὰ ἑβδομα ταύτης, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Λαβαν Ραχὴλ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ αὐτῷ γυναῖκα. ²⁹ἔδωκεν δὲ Λαβαν Ραχὴλ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Βαλλαν τὴν παιδίσκην αὐτοῦ αὐτῇ παιδίσκην. ³⁰καὶ εἰσῆλθεν πρὸς Ραχὴλ· ἠγάπησεν δὲ Ραχὴλ μᾶλλον ἢ Λειαν· καὶ ἐδούλευσεν αὐτῷ ἑπτὰ ἔτη ἕτερα.

³¹Ἰδὼν δὲ κύριος ὅτι μισεῖται Λεια, ἠνοιξεν τὴν μήτραν αὐτῆς· Ραχὴλ δὲ ἦν στεῖρα. ³²καὶ συνέλαβεν Λεια καὶ ἔτεκεν υἱὸν τῷ Ιακωβ· ἐκάλεσεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ρουβην λέγουσα Διότι εἶδέν μου κύριος τὴν ταπείνωσιν· νῦν με ἀγαπήσει ὁ ἀνὴρ μου. ³³καὶ συνέλαβεν πάλιν Λεια καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ Ιακωβ καὶ εἶπεν Ὅτι ἤκουσεν κύριος ὅτι μισοῦμαι, καὶ προσέδωκέν μοι καὶ τοῦτον· ἐκάλεσεν δὲ τὸ ὄνομα αὐτοῦ Συμεων. ³⁴καὶ συνέλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκεν υἱὸν καὶ εἶπεν Ἐν τῷ νῦν καιρῷ πρὸς ἐμοῦ ἔσται ὁ ἀνὴρ μου, ἔτεκεν γὰρ αὐτῷ τρεῖς υἱούς· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Λευι. ³⁵καὶ συλλαβοῦσα ἔτι ἔτεκεν υἱὸν καὶ εἶπεν Νῦν ἔτι τοῦτο ἐξομολογήσομαι κυρίῳ· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ιουδα. καὶ ἔσθη τοῦ τίκτειν.

30 ¹Ἰδοῦσα δὲ Ραχὴλ ὅτι οὐ τέτοκεν τῷ Ιακωβ, καὶ ἐζήλωσεν Ραχὴλ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ εἶπεν τῷ Ιακωβ Δός μοι τέκνα· εἰ δὲ μή, τελευτήσω ἐγώ. ²ἐθυμώθη δὲ Ιακωβ τῇ Ραχὴλ καὶ εἶπεν αὐτῇ Μὴ ἀντὶ θεοῦ ἐγώ εἰμι, ὃς ἐστέρησέν σε καρπὸν κοιλίας; ³εἶπεν δὲ Ραχὴλ τῷ Ιακωβ Ἴδου ἡ παιδίσκη μου Βαλλα· εἴσελθε πρὸς αὐτήν, καὶ τέξεται ἐπὶ τῶν γονάτων μου, καὶ τεκνοποιήσομαι κάγῳ ἐξ αὐτῆς. ⁴καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Βαλλαν τὴν παιδίσκην αὐτῆς αὐτῷ γυναῖκα· εἰσῆλθεν δὲ πρὸς

αὐτὴν Ἰακωβ. ⁵καὶ συνέλαβεν Βαλλα ἡ παιδίσκη Ραχὴλ καὶ ἔτεκεν τῷ Ἰακωβ υἱόν. ⁶καὶ εἶπεν Ραχὴλ Ἐκρινέν μοι ὁ θεὸς καὶ ἐπήκουσεν τῆς φωνῆς μου καὶ ἔδωκέν μοι υἱόν· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Δαν. ⁷καὶ συνέλαβεν ἔτι Βαλλα ἡ παιδίσκη Ραχὴλ καὶ ἔτεκεν υἱὸν δεύτερον τῷ Ἰακωβ. ⁸καὶ εἶπεν Ραχὴλ Συνελάβετό μοι ὁ θεός, καὶ συνανεστράφην τῇ ἀδελφῇ μου καὶ ἠδυνάσθην· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Νεφθαλι.

⁹Εἶδεν δὲ Λεια ὅτι ἔσθη τοῦ τίκτειν, καὶ ἔλαβεν Ζελφαν τὴν παιδίσκην αὐτῆς καὶ ἔδωκεν αὐτὴν τῷ Ἰακωβ γυναῖκα. ¹⁰εἰσῆλθεν δὲ πρὸς αὐτὴν Ἰακωβ, καὶ συνέλαβεν Ζελφα ἡ παιδίσκη Λειας καὶ ἔτεκεν τῷ Ἰακωβ υἱόν. ¹¹καὶ εἶπεν Λεια Ἐν τύχη· καὶ ἐπώνομασεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Γαδ. ¹²καὶ συνέλαβεν Ζελφα ἡ παιδίσκη Λειας καὶ ἔτεκεν ἔτι τῷ Ἰακωβ υἱὸν δεύτερον. ¹³καὶ εἶπεν Λεια Μακαρία ἐγώ, ὅτι μακαρίζουσίν με αἱ γυναῖκες· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἀσηρ.

¹⁴Ἐπορεύθη δὲ Ρουβην ἐν ἡμέραις θερισμοῦ πυρῶν καὶ εὔρεν μῆλα μανδραγόρου ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ πρὸς Λειαν τὴν μητέρα αὐτοῦ. εἶπεν δὲ Ραχὴλ τῇ Λεια Δός μοι τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου. ¹⁵εἶπεν δὲ Λεια Οὐχ ἱκανόν σοι ὅτι ἔλαβες τὸν ἄνδρα μου; μὴ καὶ τοὺς μανδραγόρας τοῦ υἱοῦ μου λήμψῃ; εἶπεν δὲ Ραχὴλ Οὐχ οὕτως· κοιμηθήτω μετὰ σοῦ τὴν νύκτα ταύτην ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ σου. ¹⁶εἰσῆλθεν δὲ Ἰακωβ ἐξ ἀγροῦ ἐσπέρας, καὶ ἐξῆλθεν Λεια εἰς συνάντησιν αὐτῷ καὶ εἶπεν Πρὸς με εἰσελεύσῃ σήμερον· μεμίσθωμαι γάρ σε ἀντὶ τῶν μανδραγορῶν τοῦ υἱοῦ μου. καὶ ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς τὴν νύκτα ἐκείνην. ¹⁷καὶ ἐπήκουσεν ὁ θεὸς Λειας, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τῷ Ἰακωβ υἱὸν πέμπτον. ¹⁸καὶ εἶπεν Λεια Ἐδωκεν ὁ θεὸς τὸν μισθόν μου ἀνθ' οὗ ἔδωκα τὴν παιδίσκην μου τῷ ἀνδρὶ μου· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰσσαχαρ, ὃ ἐστὶν Μισθός. ¹⁹καὶ συνέλαβεν ἔτι Λεια καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἕκτον τῷ Ἰακωβ. ²⁰καὶ εἶπεν Λεια Δεδώρηταί μοι ὁ θεὸς δῶρον καλόν· ἐν τῷ νῦν καιρῷ αἰρετιεῖ με ὁ ἀνὴρ μου, ἔτεκον γὰρ αὐτῷ υἱοὺς ἕξ· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ζαβουλων. ²¹καὶ μετὰ τοῦτο ἔτεκεν θυγατέρα καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτῆς Δινα.

²²Ἐμνήσθη δὲ ὁ θεὸς τῆς Ραχὴλ, καὶ ἐπήκουσεν αὐτῆς ὁ θεὸς καὶ ἀνέωξεν αὐτῆς τὴν μήτραν, ²³καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν τῷ Ἰακωβ υἱόν. εἶπεν δὲ Ραχὴλ Ἀφεῖλεν ὁ θεός μου τὸ ὄνειδος· ²⁴καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωσηφ λέγουσα Προσθέτω ὁ θεός μοι υἱὸν ἕτερον.

²⁵Ἐγένετο δὲ ὡς ἔτεκεν Ραχὴλ τὸν Ἰωσηφ, εἶπεν Ἰακωβ τῷ Λαβαν Ἀπόστειλόν με, ἵνα ἀπέλθω εἰς τὸν τόπον μου καὶ εἰς τὴν γῆν μου. ²⁶ἀπόδος τὰς γυναῖκάς μου καὶ τὰ παιδιά, περὶ ὧν δεδούλευκά σοι, ἵνα ἀπέλθω· σὺ γὰρ γινώσκεις τὴν δουλείαν, ἣν δεδούλευκά σοι. ²⁷εἶπεν δὲ αὐτῷ Λαβαν Εἰ εὔρον χάριν ἐναντίον σου, οἰωνισάμην ἄν· εὐλόγησεν γὰρ με ὁ θεὸς τῇ σῆ εἰσόδῳ. ²⁸διάστειλον τὸν μισθόν σου πρὸς με, καὶ δώσω. ²⁹εἶπεν δὲ αὐτῷ Ἰακωβ Σὺ γινώσκεις ἃ δεδούλευκά σοι καὶ ὅσα ἦν κτήνη σου μετ' ἐμοῦ· ³⁰μικρὰ γὰρ ἦν ὅσα σοι ἦν ἐναντίον ἐμοῦ, καὶ ἠυξήθη εἰς πλῆθος, καὶ ἠυλόγησέν σε κύριος ἐπὶ τῷ ποδί μου. νῦν οὖν πότε ποιήσω ἀγῶν ἐμαυτῷ οἶκον; ³¹καὶ εἶπεν αὐτῷ Λαβαν Τί σοι δώσω; εἶπεν δὲ αὐτῷ Ἰακωβ Οὐ δώσεις μοι οὐθέν· ἐὰν ποιήσης μοι τὸ ῥῆμα τοῦτο, πάλιν ποιμανῶ τὰ πρόβατά σου καὶ φυλάξω. ³²παρελθάτω πάντα τὰ πρόβατά σου σήμερον, καὶ

διαχώρισον ἐκεῖθεν πᾶν πρόβατον φαιὸν ἐν τοῖς ἀρνάσιν καὶ πᾶν διάλευκον καὶ ῥαντὸν ἐν ταῖς αἰξίν· ἔσται μοι μισθός. ³³καὶ ἐπακούσεται μοι ἡ δικαιοσύνη μου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ αὐρίον, ὅτι ἐστὶν ὁ μισθός μου ἐνώπιόν σου· πᾶν, ὃ ἐὰν μὴ ᾗ ῥαντὸν καὶ διάλευκον ἐν ταῖς αἰξίν καὶ φαιὸν ἐν τοῖς ἀρνάσιν, κεκλεμμένον ἔσται παρ' ἐμοί. ³⁴εἶπεν δὲ αὐτῷ Λαβαν Ἔστω κατὰ τὸ ῥῆμά σου. ³⁵καὶ διέστειλεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνη τοὺς τράγους τοὺς ῥαντούς καὶ τοὺς διαλεύκους καὶ πάσας τὰς αἰγας τὰς ῥαντὰς καὶ τὰς διαλεύκους καὶ πᾶν, ὃ ἦν λευκὸν ἐν αὐτοῖς, καὶ πᾶν, ὃ ἦν φαιὸν ἐν τοῖς ἀρνάσιν, καὶ ἔδωκεν διὰ χειρὸς τῶν υἱῶν αὐτοῦ. ³⁶καὶ ἀπέστησεν ὁδὸν τριῶν ἡμερῶν ἀνὰ μέσον αὐτῶν καὶ ἀνὰ μέσον Ιακωβ· Ιακωβ δὲ ἐποίμαινε τὰ πρόβατα Λαβαν τὰ ὑπολειφθέντα. — ³⁷ἔλαβεν δὲ ἑαυτῷ Ιακωβ ῥάβδον στυρακίνην χλωρὰν καὶ καρυίνην καὶ πλατάνου, καὶ ἐλέπισεν αὐτὰς Ιακωβ λεπίσματα λευκὰ περισύρων τὸ χλωρόν· ἐφαίνετο δὲ ἐπὶ ταῖς ῥάβδοις τὸ λευκόν, ὃ ἐλέπισεν, ποικίλον. ³⁸καὶ παρέθηκεν τὰς ῥάβδους, ἃς ἐλέπισεν, ἐν ταῖς ληνοῖς τῶν ποτιστηρίων τοῦ ὕδατος, ἵνα, ὡς ἂν ἔλθωσιν τὰ πρόβατα πιεῖν ἐνώπιον τῶν ῥάβδων, ἐλθόντων αὐτῶν εἰς τὸ πιεῖν, ³⁹ἐγκισσῆσωσιν τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους· καὶ ἔτικτον τὰ πρόβατα διάλευκα καὶ ποικίλα καὶ σποδοειδῆ ῥαντά. ⁴⁰τοὺς δὲ ἄμνους διέστειλεν Ιακωβ καὶ ἔστησεν ἐναντίον τῶν προβάτων κριὸν διάλευκον καὶ πᾶν ποικίλον ἐν τοῖς ἄμνοις· καὶ διεχώρισεν ἑαυτῷ ποίμνια καθ' ἑαυτὸν καὶ οὐκ ἔμιξεν αὐτὰ εἰς τὰ πρόβατα Λαβαν. ⁴¹ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ, ὃ ἐνεκίσθησεν τὰ πρόβατα ἐν γαστρὶ λαμβάνοντα, ἔθηκεν Ιακωβ τὰς ῥάβδους ἐναντίον τῶν προβάτων ἐν ταῖς ληνοῖς τοῦ ἐγκισσῆσαι αὐτὰ κατὰ τὰς ῥάβδους. ⁴²ἡνίκα δ' ἂν ἔτεκον τὰ πρόβατα, οὐκ ἐτίθει· ἐγένετο δὲ τὰ ἄσημα τοῦ Λαβαν, τὰ δὲ ἐπίσημα τοῦ Ιακωβ. ⁴³καὶ ἐπλούτησεν ὁ ἄνθρωπος σφόδρα σφόδρα, καὶ ἐγένετο αὐτῷ κτήνη πολλὰ καὶ βόες καὶ παῖδες καὶ παιδίσκαι καὶ κάμηλοι καὶ ὄνοι.

31 ¹Ἦκουσεν δὲ Ιακωβ τὰ ῥήματα τῶν υἱῶν Λαβαν λεγόντων Εἴληφεν Ιακωβ πάντα τὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ ἐκ τῶν τοῦ πατρὸς ἡμῶν πεποίηκεν πᾶσαν τὴν δόξαν ταύτην. ²καὶ εἶδεν Ιακωβ τὸ πρόσωπον τοῦ Λαβαν, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν πρὸς αὐτὸν ὡς ἐχθρὸς καὶ τρίτην ἡμέραν. ³εἶπεν δὲ κύριος πρὸς Ιακωβ Ἀποστρέφου εἰς τὴν γῆν τοῦ πατρὸς σου καὶ εἰς τὴν γενεάν σου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ. ⁴ἀποστείλας δὲ Ιακωβ ἐκάλεσεν Ραχὴλ καὶ Λειαν εἰς τὸ πεδίον, οὗ τὰ ποίμνια, ⁵καὶ εἶπεν αὐταῖς Ὅρω ἐγὼ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς ὑμῶν ὅτι οὐκ ἔστιν πρὸς ἐμοῦ ὡς ἐχθρὸς καὶ τρίτην ἡμέραν· ὁ δὲ θεὸς τοῦ πατρὸς μου ἦν μετ' ἐμοῦ. ⁶καὶ αὐταὶ δὲ οἶδατε ὅτι ἐν πάσῃ τῇ ἰσχύϊ μου δεδούλευκα τῷ πατρὶ ὑμῶν. ⁷ὁ δὲ πατὴρ ὑμῶν παρεκρούσατό με καὶ ἥλλαξεν τὸν μισθόν μου τῶν δέκα ἄμνων, καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς κακοποιῆσαί με. ⁸ἐὰν οὕτως εἶπη Τὰ ποικίλα ἔσται σου μισθός, καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα ποικίλα· ἐὰν δὲ εἶπη Τὰ λευκὰ ἔσται σου μισθός, καὶ τέξεται πάντα τὰ πρόβατα λευκά· ⁹καὶ ἀφείλατο ὁ θεὸς πάντα τὰ κτήνη τοῦ πατρὸς ὑμῶν καὶ ἔδωκεν μοι αὐτά. ¹⁰καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἐνεκίσσω τὰ πρόβατα, καὶ εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτὰ ἐν τῷ ὕπνῳ, καὶ ἰδοὺ οἱ τράγοι καὶ οἱ κριοὶ ἀναβαίνοντες ἦσαν ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἰγας διάλευκοι καὶ ποικίλοι καὶ σποδοειδεῖς ῥαντοί. ¹¹καὶ εἶπεν μοι ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ καθ' ὕπνον Ιακωβ· ἐγὼ δὲ εἶπα Τί ἐστίν; ¹²καὶ εἶπεν

Ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἰδὲ τοὺς τράγους καὶ τοὺς κριοὺς ἀναβαίνοντας ἐπὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰς αἴγας διαλεύκους καὶ ποικίλους καὶ σποδοειδεῖς ῥαντούς· ἑώρακα γὰρ ὅσα σοι Λαβαν ποιεῖ. ¹³Ἐγὼ εἶμι ὁ θεὸς ὁ ὀφθεῖς σοι ἐν τόπῳ θεοῦ, οὗ ἤλειψάς μοι ἐκεῖ στήλην καὶ ἠϋξω μοι ἐκεῖ εὐχὴν· νῦν οὖν ἀνάστηθι καὶ ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς ταύτης καὶ ἀπελθε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου, καὶ ἔσομαι μετὰ σοῦ. ¹⁴καὶ ἀποκριθεῖσα Ραχὴλ καὶ Λεῖα εἶπαν αὐτῷ Μὴ ἔστιν ἡμῖν ἔτι μερίς ἢ κληρονομία ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν; ¹⁵οὐχ ὡς αἱ ἀλλότριαι λελογίσμεθα αὐτῷ; πέπρακεν γὰρ ἡμᾶς καὶ κατέφαγεν καταβρώσει τὸ ἀργύριον ἡμῶν. ¹⁶πάντα τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δόξαν, ἣν ἀφείλατο ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ἡμῖν ἔσται καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν. νῦν οὖν ὅσα εἶρηκέν σοι ὁ θεός, ποίει.

¹⁷Ἀναστὰς δὲ Ἰακωβ ἔλαβεν τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τὰ παιδιά αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καμήλους ¹⁸καὶ ἀπήγαγεν πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτοῦ, ἣν περιποιήσατο ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ ἀπελθεῖν πρὸς Ἰσαακ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς γῆν Χανααν. ¹⁹Λαβαν δὲ ὄχρητο κεῖραι τὰ πρόβατα αὐτοῦ· ἔκλεψεν δὲ Ραχὴλ τὰ εἶδωλα τοῦ πατρὸς αὐτῆς. ²⁰ἔκρυψεν δὲ Ἰακωβ Λαβαν τὸν Σύρον τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι αὐτῷ ὅτι ἀποδιδράσκει, ²¹καὶ ἀπέδρα αὐτὸς καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ καὶ διέβη τὸν ποταμὸν καὶ ὤρμησεν εἰς τὸ ὄρος Γαλααδ. ²²ἀνηγγέλη δὲ Λαβαν τῷ Σύρῳ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ὅτι ἀπέδρα Ἰακωβ, ²³καὶ παραλαβὼν πάντας τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ μεθ' ἑαυτοῦ ἐδίωξεν ὀπίσω αὐτοῦ ὁδὸν ἡμερῶν ἑπτὰ καὶ κατέλαβεν αὐτὸν ἐν τῷ ὄρει τῷ Γαλααδ. ²⁴ἦλθεν δὲ ὁ θεὸς πρὸς Λαβαν τὸν Σύρον καθ' ὕπνον τὴν νύκτα καὶ εἶπεν αὐτῷ Φύλαξαι σεαυτόν, μήποτε λαλήσης μετὰ Ἰακωβ πονηρά. ²⁵καὶ κατέλαβεν Λαβαν τὸν Ἰακωβ· Ἰακωβ δὲ ἔπηξεν τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει· Λαβαν δὲ ἔστησεν τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ἐν τῷ ὄρει Γαλααδ. ²⁶εἶπεν δὲ Λαβαν τῷ Ἰακωβ Τί ἐποίησας; ἵνα τί κρυφῆ ἀπέδρας καὶ ἐκλοποφόρησάς με καὶ ἀπήγαγες τὰς θυγατέρας μου ὡς αἰχμαλώτιδας μαχαίρα; ²⁷καὶ εἰ ἀνήγγειλάς μοι, ἔξαπέστειλα ἄν σε μετ' εὐφροσύνης καὶ μετὰ μουσικῶν, τυμπάνων καὶ κιθάρων. ²⁸οὐκ ἤξιώθην καταφιλῆσαι τὰ παιδιά μου καὶ τὰς θυγατέρας μου. νῦν δὲ ἀφρόνως ἔπραξας. ²⁹καὶ νῦν ἰσχύει ἡ χεὶρ μου κακοποιῆσαί σε· ὁ δὲ θεὸς τοῦ πατρὸς σου ἐχθὲς εἶπεν πρὸς με λέγων Φύλαξαι σεαυτόν, μήποτε λαλήσης μετὰ Ἰακωβ πονηρά. ³⁰νῦν οὖν πεπόρευσαι· ἐπιθυμία γὰρ ἐπεθύμησας ἀπελθεῖν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς σου· ἵνα τί ἔκλειψας τοὺς θεοὺς μου; ³¹ἀποκριθεὶς δὲ Ἰακωβ εἶπεν τῷ Λαβαν Εἶπα γὰρ Μήποτε ἀφέλῃς τὰς θυγατέρας σου ἀπ' ἐμοῦ καὶ πάντα τὰ ἐμά· ³²ἐπίγνωθι, τί ἐστὶν τῶν σῶν παρ' ἐμοί, καὶ λαβέ. καὶ οὐκ ἐπέγνω παρ' αὐτῷ οὐθέν. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰακωβ Παρ' ὃ ἐὰν εὖρης τοὺς θεοὺς σου, οὐ ζήσεται ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. οὐκ ἤδει δὲ Ἰακωβ ὅτι Ραχὴλ ἢ γυνὴ αὐτοῦ ἔκλεψεν αὐτούς. ³³εἰσελθὼν δὲ Λαβαν ἠρεύνησεν εἰς τὸν οἶκον Λεῖας καὶ οὐχ εὗρεν· καὶ ἔξελθὼν ἐκ τοῦ οἴκου Λεῖας ἠρεύνησεν τὸν οἶκον Ἰακωβ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ τῶν δύο παιδισκῶν καὶ οὐχ εὗρεν. εἰσῆλθεν δὲ καὶ εἰς τὸν οἶκον Ραχὴλ. ³⁴Ραχὴλ δὲ ἔλαβεν τὰ εἶδωλα καὶ ἐνέβαλεν αὐτὰ εἰς τὰ σάγματα τῆς καμήλου καὶ ἐπεκάθισεν αὐτοῖς ³⁵καὶ εἶπεν τῷ πατρὶ αὐτῆς Μὴ βαρέως φέρε, κύριε· οὐ δύναμαι ἀναστῆναι ἐνώπιόν σου, ὅτι τὸ κατ' ἐθισμόν τῶν γυναικῶν μοί ἐστιν. ἠρεύνησεν δὲ Λαβαν ἐν ὄλῳ τῷ οἴκῳ καὶ οὐχ εὗρεν τὰ εἶδωλα. ³⁶ὠργίσθη δὲ

Ἰακωβ καὶ ἐμαχέσατο τῷ Λαβαν· ἀποκριθεὶς δὲ Ἰακωβ εἶπεν τῷ Λαβαν Τί τὸ ἀδίκημά μου καὶ τί τὸ ἀμάρτημά μου, ὅτι κατεδίωξας ὀπίσω μου ³⁷καὶ ὅτι ἠρεύνησας πάντα τὰ σκεύη μου; τί εὗρες ἀπὸ πάντων τῶν σκευῶν τοῦ οἴκου σου; θές ὧδε ἐναντίον τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῶν ἀδελφῶν σου, καὶ ἐλεγξάτωσαν ἀνὰ μέσον τῶν δύο ἡμῶν. ³⁸ταῦτά μοι εἴκοσι ἔτη ἐγὼ εἶμι μετὰ σοῦ· τὰ πρόβατά σου καὶ αἱ αἰγές σου οὐκ ἠτεκνώθησαν· κριοὺς τῶν προβάτων σου οὐ κατέφαγον· ³⁹θηριάλωτον οὐκ ἀνενήνοχά σοι, ἐγὼ ἀπετίννουον παρ' ἐμαυτοῦ κλέμματα ἡμέρας καὶ κλέμματα νυκτός· ⁴⁰ἐγίνομην τῆς ἡμέρας συγκαίόμενος τῷ καύματι καὶ παγετῷ τῆς νυκτός, καὶ ἀφίστατο ὁ ὕπνος ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου. ⁴¹ταῦτά μοι εἴκοσι ἔτη ἐγὼ εἶμι ἐν τῇ οἰκίᾳ σου· ἐδούλευσά σοι δέκα τέσσαρα ἔτη ἀντὶ τῶν δύο θυγατέρων σου καὶ ἕξ ἔτη ἐν τοῖς προβάτοις σου, καὶ παρελογίσω τὸν μισθόν μου δέκα ἀμνάσιν.

⁴²Εἰ μὴ ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς μου Ἀβρααμ καὶ ὁ φόβος Ἰσαακ ἦν μοι, νῦν ἂν κενόν με ἐξαπέστειλας· τὴν ταπεινώσιν μου καὶ τὸν κόπον τῶν χειρῶν μου εἶδεν ὁ θεὸς καὶ ἤλεγξέν σε ἐχθές. ⁴³ἀποκριθεὶς δὲ Λαβαν εἶπεν τῷ Ἰακωβ Αἱ θυγατέρες θυγατέρες μου, καὶ οἱ υἱοὶ υἱοί μου, καὶ τὰ κτήνη κτήνη μου, καὶ πάντα, ὅσα σὺ ὄρῃς, ἐμά ἐστιν καὶ τῶν θυγατέρων μου. τί ποιήσω ταύταις σήμερον ἢ τοῖς τέκνοις αὐτῶν, οἷς ἔτεκον; ⁴⁴νῦν οὖν δεῦρο διαθώμεθα διαθήκην ἐγὼ καὶ σὺ, καὶ ἔσται εἰς μαρτύριον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. εἶπεν δὲ αὐτῷ Ἰδοὺ οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν, ἰδὲ ὁ θεὸς μάρτυς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ. ⁴⁵λαβὼν δὲ Ἰακωβ λίθον ἔστησεν αὐτὸν στήλην. ⁴⁶εἶπεν δὲ Ἰακωβ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ Συλλέγετε λίθους. καὶ συνέλεξαν λίθους καὶ ἐποίησαν βουνόν, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ βουνοῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Λαβαν Ὁ βουνὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ σήμερον. ⁴⁷καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν Λαβαν Βουνὸς τῆς μαρτυρίας, Ἰακωβ δὲ ἐκάλεσεν αὐτὸν Βουνὸς μάρτυς. ⁴⁸εἶπεν δὲ Λαβαν τῷ Ἰακωβ Ἰδοὺ ὁ βουνὸς οὗτος καὶ ἡ στήλη αὕτη, ἦν ἔστησα ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, μαρτυρεῖ ὁ βουνὸς οὗτος καὶ μαρτυρεῖ ἡ στήλη αὕτη· διὰ τοῦτο ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Βουνὸς μαρτυρεῖ ⁴⁹καὶ Ἡ ὄρασις, ἦν εἶπεν Ἐπίδοι ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, ὅτι ἀποστησόμεθα ἕτερος ἀπὸ τοῦ ἑτέρου. ⁵⁰εἰ ταπεινώσεις τὰς θυγατέρας μου, εἰ λήμψῃ γυναῖκας ἐπὶ ταῖς θυγατράσιν μου, ὄρα οὐθεὶς μεθ' ἡμῶν ἐστιν· ⁵²ἐάν τε γὰρ ἐγὼ μὴ διαβῶ πρὸς σέ μηδὲ σὺ διαβῆς πρὸς με τὸν βουνὸν τοῦτον καὶ τὴν στήλην ταύτην ἐπὶ κακία, ⁵³ὁ θεὸς Ἀβρααμ καὶ ὁ θεὸς Ναχωρ κρινεῖ ἀνὰ μέσον ἡμῶν καὶ ὤμοσεν Ἰακωβ κατὰ τοῦ φόβου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἰσαακ. ⁵⁴καὶ ἔθυσεν Ἰακωβ θυσίαν ἐν τῷ ὄρει καὶ ἐκάλεσεν τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, καὶ ἔφαγον καὶ ἔπιον καὶ ἐκοιμήθησαν ἐν τῷ ὄρει.

32 ¹Ἀναστὰς δὲ Λαβαν τὸ πρῶτον κατεφίλησεν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ καὶ εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ ἀποστραφεὶς Λαβαν ἀπῆλθεν εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ.

²Καὶ Ἰακωβ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν. καὶ ἀναβλέψας εἶδεν παρεμβολὴν θεοῦ παρεμβεβληκυῖαν, καὶ συνήντησαν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ. ³εἶπεν δὲ Ἰακωβ, ἠνίκα εἶδεν αὐτούς Παρεμβολὴ θεοῦ αὕτη· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Παρεμβολαί.

⁴Ἀπέστειλεν δὲ Ἰακωβ ἀγγέλους ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς Ἡσαυ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ εἰς γῆν Σηιρ εἰς χώραν Ἐδωμ ⁵καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς λέγων Οὕτως ἐρεῖτε τῷ κυρίῳ μου Ἡσαυ Οὕτως λέγει ὁ παῖς σου Ἰακωβ Μετὰ Λαβαν παρώκησα καὶ ἐχρόνισα ἕως τοῦ νῦν, ⁶καὶ ἐγένοντό μοι βόες καὶ ὄνοι καὶ πρόβατα καὶ παῖδες καὶ παιδίσκαι, καὶ ἀπέστειλα ἀναγγεῖλαι τῷ κυρίῳ μου Ἡσαυ, ἵνα εὕρῃ ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου. ⁷καὶ ἀνέστρεψαν οἱ ἄγγελοι πρὸς Ἰακωβ λέγοντες Ἦλθομεν πρὸς τὸν ἀδελφὸν σου Ἡσαυ, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ἔρχεται εἰς συνάντησίν σοι καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ. ⁸ἐφοβήθη δὲ Ἰακωβ σφόδρα καὶ ἤπορεῖτο. καὶ διεῖλεν τὸν λαὸν τὸν μετ' αὐτοῦ καὶ τοὺς βόας καὶ τὰ πρόβατα εἰς δύο παρεμβολάς, ⁹καὶ εἶπεν Ἰακωβ Ἐὰν ἔλθῃ Ἡσαυ εἰς παρεμβολὴν μίαν καὶ ἐκκόψῃ αὐτήν, ἔσται ἡ παρεμβολὴ ἡ δευτέρα εἰς τὸ σῶζεσθαι. ¹⁰εἶπεν δὲ Ἰακωβ Ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς μου Ἀβρααμ καὶ ὁ θεὸς τοῦ πατρὸς μου Ἰσαακ, κύριε ὁ εἶπας μοι Ἀπότρεχε εἰς τὴν γῆν τῆς γενέσεώς σου καὶ εἴ σε ποιήσω, ¹¹ἱκανοῦταί μοι ἀπὸ πάσης δικαιοσύνης καὶ ἀπὸ πάσης ἀληθείας, ἧς ἐποίησας τῷ παιδί σου· ἐν γὰρ τῇ ῥάβδῳ μου διέβην τὸν Ἰορδάνην τοῦτον, νῦν δὲ γέγονα εἰς δύο παρεμβολάς. ¹²ἔξελοῦ με ἐκ χειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ μου Ἡσαυ, ὅτι φοβοῦμαι ἐγὼ αὐτόν, μήποτε ἐλθὼν πατάξῃ με καὶ μητέρα ἐπὶ τέκνοις. ¹³σὺ δὲ εἶπας Καλῶς εἴ σε ποιήσω καὶ θήσω τὸ σπέρμα σου ὡς τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης, ἣ οὐκ ἀριθμηθήσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους. ¹⁴καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ τὴν νύκτα ἐκείνην. καὶ ἔλαβεν ὧν ἔφερον δῶρα καὶ ἐξάπεστειλεν Ἡσαυ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, ¹⁵αἶγας διακοσίας, τράγους εἴκοσι, πρόβατα διακόσια, κριοὺς εἴκοσι, ¹⁶καμήλους θηλαζούσας καὶ τὰ παιδιά αὐτῶν τριάκοντα, βόας τεσσαράκοντα, ταύρους δέκα, ὄνους εἴκοσι καὶ πῶλους δέκα. ¹⁷καὶ ἔδωκεν διὰ χειρὸς τοῖς παισὶν αὐτοῦ ποίμνιον κατὰ μόνας. εἶπεν δὲ τοῖς παισὶν αὐτοῦ Προπορεύεσθε ἔμπροσθέν μου καὶ διάστημα ποιεῖτε ἀνὰ μέσον ποιμνῆς καὶ ποιμνῆς. ¹⁸καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ λέγων Ἐὰν σοι συναντήσῃ Ἡσαυ ὁ ἀδελφός μου καὶ ἐρωτᾷ σε λέγων Τίνος εἶ καὶ ποῦ πορεύῃ, καὶ τίνος ταῦτα τὰ προπορευόμενά σου; ¹⁹εἰρεῖς Τοῦ παιδὸς σου Ἰακωβ· δῶρα ἀπέσταλκεν τῷ κυρίῳ μου Ἡσαυ, καὶ ἰδοὺ αὐτὸς ὀπίσω ἡμῶν. ²⁰καὶ ἐνετείλατο τῷ πρώτῳ καὶ τῷ δευτέρῳ καὶ τῷ τρίτῳ καὶ πᾶσι τοῖς προπορευομένοις ὀπίσω τῶν ποιμνίων τούτων λέγων Κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο λαλήσατε Ἡσαυ ἐν τῷ εὐρεῖν ὑμᾶς αὐτόν ²¹καὶ ἐρεῖτε Ἴδοὺ ὁ παῖς σου Ἰακωβ παραγίνεται ὀπίσω ἡμῶν. εἶπεν γὰρ Ἐξιλιάσομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν τοῖς δώροις τοῖς προπορευομένοις αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦτο ὄψομαι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ· ἴσως γὰρ προσδέξεται τὸ πρόσωπόν μου. ²²καὶ παρεπορεύοντο τὰ δῶρα κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ ἐκοιμήθη τὴν νύκτα ἐκείνην ἐν τῇ παρεμβολῇ.

²³Ἀναστὰς δὲ τὴν νύκτα ἐκείνην ἔλαβεν τὰς δύο γυναῖκας καὶ τὰς δύο παιδίσκας καὶ τὰ ἕνδεκα παιδιά αὐτοῦ καὶ διέβη τὴν διάβασιν τοῦ Ἰαβοκ· ²⁴καὶ ἔλαβεν αὐτούς καὶ διέβη τὸν χειμάρρουν καὶ διεβίβασεν πάντα τὰ αὐτοῦ. ²⁵υπελείφθη δὲ Ἰακωβ μόνος, καὶ ἐπάλαιεν ἄνθρωπος μετ' αὐτοῦ ἕως πρωῒ. ²⁶εἶδεν δὲ ὅτι οὐ δύναται πρὸς αὐτόν, καὶ ἤψατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ αὐτοῦ, καὶ ἐνάρκησεν τὸ πλάτος τοῦ μηροῦ Ἰακωβ ἐν τῷ παλαίειν αὐτόν μετ' αὐτοῦ. ²⁷καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἀπόστειλὸν με· ἀνέβη γὰρ ὁ ὄρθρος. ὁ δὲ εἶπεν Οὐ μὴ σε ἀποστείλω, ἐὰν μὴ με εὐλογήσῃς. ²⁸εἶπεν δὲ αὐτῷ Τί τὸ

ὄνομά σου ἔστιν; ὁ δὲ εἶπεν Ἰακωβ. ²⁹εἶπεν δὲ αὐτῷ Οὐ κληθήσεται ἔτι τὸ ὄνομά σου Ἰακωβ, ἀλλὰ Ἰσραηλ ἔσται τὸ ὄνομά σου, ὅτι ἐνίσχυσας μετὰ θεοῦ καὶ μετὰ ἀνθρώπων δυνατός. ³⁰ἠρώτησεν δὲ Ἰακωβ καὶ εἶπεν Ἀνάγγειλόν μοι τὸ ὄνομά σου. καὶ εἶπεν Ἰνα τί τοῦτο ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου; καὶ ἠυλόγησεν αὐτὸν ἐκεῖ. ³¹καὶ ἐκάλεσεν Ἰακωβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Εἶδος θεοῦ· εἶδον γὰρ θεὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, καὶ ἐσώθη μου ἡ ψυχὴ. ³²ἀνέτειλεν δὲ αὐτῷ ὁ ἥλιος, ἡνίκα παρήλθεν τὸ Εἶδος τοῦ θεοῦ· αὐτὸς δὲ ἐπέσκαζεν τῷ μηρῷ αὐτοῦ. ³³ἔνεκεν τούτου οὐ μὴ φάγωσιν οἱ υἱοὶ Ἰσραηλ τὸ νεῦρον, ὃ ἐνάρκησεν, ὃ ἔστιν ἐπὶ τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ, ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ὅτι ἤψατο τοῦ πλάτους τοῦ μηροῦ Ἰακωβ τοῦ νεύρου καὶ ἐνάρκησεν.

33 ¹Ἀναβλέψας δὲ Ἰακωβ εἶδεν καὶ ἰδοὺ Ἡσαυ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐρχόμενος καὶ τετρακόσιοι ἄνδρες μετ' αὐτοῦ. καὶ ἐπιδιεῖλεν Ἰακωβ τὰ παιδιά ἐπὶ Λειαν καὶ Ραχηλ καὶ τὰς δύο παιδίσκας ²καὶ ἐποίησεν τὰς δύο παιδίσκας καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πρώτοις καὶ Λειαν καὶ τὰ παιδιά αὐτῆς ὀπίσω καὶ Ραχηλ καὶ Ἰωσηφ ἐσχάτους. ³αὐτὸς δὲ προῆλθεν ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὴν γῆν ἐπτάκις ἕως τοῦ ἐγγίσει τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ⁴καὶ προσέδραμεν Ἡσαυ εἰς συνάντησιν αὐτῷ καὶ περιλαβὼν αὐτὸν ἐφίλησεν καὶ προσέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἔκλαυσαν ἀμφοτέροι. ⁵καὶ ἀναβλέψας εἶδεν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιά καὶ εἶπεν Τί ταῦτά σοι ἔστιν; ὁ δὲ εἶπεν Τὰ παιδιά, οἷς ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν παῖδά σου. ⁶καὶ προσήγγισαν αἱ παιδίσκαι καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν, ⁷καὶ προσήγγισεν Λεια καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ προσεκύνησαν, καὶ μετὰ ταῦτα προσήγγισεν Ραχηλ καὶ Ἰωσηφ καὶ προσεκύνησαν. ⁸καὶ εἶπεν Τί ταῦτά σοι ἔστιν, πᾶσαι αἱ παρεμβολαὶ αὗται, αἷς ἀπήνητηκα; ὁ δὲ εἶπεν Ἰνα εὖρη ὁ παῖς σου χάριν ἐναντίον σου, κύριε. ⁹εἶπεν δὲ Ἡσαυ Ἔστιν μοι πολλὰ, ἀδελφε· ἔστω σοι τὰ σά. ¹⁰εἶπεν δὲ Ἰακωβ Εἰ εὖρηκα χάριν ἐναντίον σου, δέξαι τὰ δῶρα διὰ τῶν ἐμῶν χειρῶν· ἔνεκεν τούτου εἶδον τὸ πρόσωπόν σου, ὡς ἂν τις ἴδοι πρόσωπον θεοῦ, καὶ εὐδοκήσεις με. ¹¹λαβὲ τὰς εὐλογίας μου, ἃς ἤνεγκά σοι, ὅτι ἠλέησέν με ὁ θεὸς καὶ ἔστιν μοι πάντα. καὶ ἐβιάσατο αὐτόν, καὶ ἔλαβεν. ¹²καὶ εἶπεν Ἀπάραντες πορευσόμεθα ἐπ' εὐθειᾶν. ¹³εἶπεν δὲ αὐτῷ Ὁ κύριός μου γινώσκει ὅτι τὰ παιδιά ἀπαλώτερα καὶ τὰ πρόβατα καὶ αἱ βόες λοχεύονται ἐπ' ἐμέ· ἐὰν οὖν καταδιώξω αὐτοὺς ἡμέραν μίαν, ἀποθανοῦνται πάντα τὰ κτήνη. ¹⁴προελθέτω ὁ κύριός μου ἔμπροσθεν τοῦ παιδός, ἐγὼ δὲ ἐνισχύσω ἐν τῇ ὁδῷ κατὰ σχολὴν τῆς πορεύσεως τῆς ἐναντίον μου καὶ κατὰ πόδα τῶν παιδαρίων ἕως τοῦ με ἐλθεῖν πρὸς τὸν κύριόν μου εἰς Σηιρ. ¹⁵εἶπεν δὲ Ἡσαυ Καταλείψω μετὰ σοῦ ἀπὸ τοῦ λαοῦ τοῦ μετ' ἐμοῦ. ὁ δὲ εἶπεν Ἰνα τί τοῦτο; ἰκανὸν ὅτι εὖρον χάριν ἐναντίον σου, κύριε. ¹⁶ἀπέστρεψεν δὲ Ἡσαυ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ εἰς Σηιρ.

¹⁷Καὶ Ἰακωβ ἀπαίρει εἰς Σκηνάς· καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἐκεῖ οἰκίας καὶ τοῖς κτήνεσιν αὐτοῦ ἐποίησεν σκηνάς· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου Σκηναί. ¹⁸καὶ ἦλθεν Ἰακωβ εἰς Σαλημ πόλιν Σικιμων, ἣ ἔστιν ἐν γῇ Χανααν, ὅτε ἦλθεν ἐκ τῆς Μεσοποταμίας Συρίας, καὶ παρενέβαλεν κατὰ πρόσωπον τῆς πόλεως. ¹⁹καὶ ἐκτήσατο τὴν μερίδα τοῦ ἀγροῦ, οὗ ἔστησεν ἐκεῖ τὴν

σκηνήν αὐτοῦ, παρὰ Εμμωρ πατρός Συχεμ ἑκατὸν ἀμνῶν ²⁰καὶ ἔστησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν θεὸν Ἰσραηλ.

34 ¹Ἐξῆλθεν δὲ Δινα ἡ θυγάτηρ Λειας, ἣν ἔτεκεν τῷ Ἰακωβ, καταμαθεῖν τὰς θυγατέρας τῶν ἐγχωρίων. ²καὶ εἶδεν αὐτὴν Συχεμ ὁ υἱὸς Εμμωρ ὁ Χορραῖος ὁ ἄρχων τῆς γῆς καὶ λαβῶν αὐτὴν ἐκοιμήθη μετ' αὐτῆς καὶ ἐταπείνωσεν αὐτήν. ³καὶ προσέσχεν τῇ ψυχῇ Δινας τῆς θυγατρὸς Ἰακωβ καὶ ἠγάπησεν τὴν παρθένον καὶ ἐλάλησεν κατὰ τὴν διάνοιαν τῆς παρθένου αὐτῆς. ⁴εἶπεν δὲ Συχεμ πρὸς Εμμωρ τὸν πατέρα αὐτοῦ λέγων Λαβέ μοι τὴν παιδίσκην ταύτην εἰς γυναῖκα. ⁵Ἰακωβ δὲ ἤκουσεν ὅτι ἐμίανεν ὁ υἱὸς Εμμωρ Διναν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ· οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν μετὰ τῶν κτηνῶν αὐτοῦ ἐν τῷ πεδίῳ, παρεσιώπησεν δὲ Ἰακωβ ἕως τοῦ ἐλθεῖν αὐτούς. ⁶ἐξῆλθεν δὲ Εμμωρ ὁ πατὴρ Συχεμ πρὸς Ἰακωβ λαλῆσαι αὐτῷ. ⁷οἱ δὲ υἱοὶ Ἰακωβ ἦλθον ἐκ τοῦ πεδίου· ὡς δὲ ἤκουσαν, κατενύχθησαν οἱ ἄνδρες, καὶ λυπηρὸν ἦν αὐτοῖς σφόδρα ὅτι ἄσχημον ἐποίησεν ἐν Ἰσραηλ κοιμηθεὶς μετὰ τῆς θυγατρὸς Ἰακωβ, καὶ οὐχ οὕτως ἔσται. ⁸καὶ ἐλάλησεν Εμμωρ αὐτοῖς λέγων Συχεμ ὁ υἱὸς μου προεἶλατο τῇ ψυχῇ τὴν θυγατέρα ὑμῶν· δότε οὖν αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα. ⁹ἐπιγαμβρεύσασθε ἡμῖν· τὰς θυγατέρας ὑμῶν δότε ἡμῖν καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν λάβετε τοῖς υἱοῖς ὑμῶν. ¹⁰καὶ ἐν ἡμῖν κατοικεῖτε, καὶ ἡ γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον ὑμῶν· κατοικεῖτε καὶ ἐμπορεύεσθε ἐπ' αὐτῆς καὶ ἐγκτήσασθε ἐν αὐτῇ. ¹¹εἶπεν δὲ Συχεμ πρὸς τὸν πατέρα αὐτῆς καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτῆς Εὔροιμι χάριν ἐναντίον ὑμῶν, καὶ ὃ ἐὰν εἴπητε, δώσομεν. ¹²πληθύνετε τὴν φερνὴν σφόδρα, καὶ δώσω, καθότι ἂν εἴπητέ μοι, καὶ δώσετέ μοι τὴν παῖδα ταύτην εἰς γυναῖκα. ¹³ἀπεκρίθησαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰακωβ τῷ Συχεμ καὶ Εμμωρ τῷ πατρὶ αὐτοῦ μετὰ δόλου καὶ ἐλάλησαν αὐτοῖς, ὅτι ἐμίαναν Διναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν, ¹⁴καὶ εἶπαν αὐτοῖς Συμεων καὶ Λευὶ οἱ ἀδελφοὶ Δινας υἱοὶ δὲ Λειας Οὐ δυνησόμεθα ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο, δοῦναι τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν ἀνθρώπῳ, ὃς ἔχει ἀκροβυστίαν· ἔστιν γὰρ ὄνειδος ἡμῖν. ¹⁵ἐν τούτῳ ὁμοιωθσόμεθα ὑμῖν καὶ κατοικήσομεν ἐν ὑμῖν, ἐὰν γένησθε ὡς ἡμεῖς καὶ ὑμεῖς ἐν τῷ περιτμηθῆναι ὑμῶν πᾶν ἀρσενικόν, ¹⁶καὶ δώσομεν τὰς θυγατέρας ἡμῶν ὑμῖν καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων ὑμῶν λημψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας καὶ οἰκήσομεν παρ' ὑμῖν καὶ ἐσόμεθα ὡς γένος ἕν. ¹⁷ἐὰν δὲ μὴ εἰσακούσητε ἡμῶν τοῦ περιτέμνεσθαι, λαβόντες τὰς θυγατέρας ἡμῶν ἀπελευσόμεθα. ¹⁸καὶ ἤρεσαν οἱ λόγοι ἐναντίον Εμμωρ καὶ ἐναντίον Συχεμ τοῦ υἱοῦ Εμμωρ. ¹⁹καὶ οὐκ ἐχρόνισεν ὁ νεανίσκος τοῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο· ἐνέκειτο γὰρ τῇ θυγατρὶ Ἰακωβ· αὐτὸς δὲ ἦν ἐνδοξότατος πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ²⁰ἦλθεν δὲ Εμμωρ καὶ Συχεμ ὁ υἱὸς αὐτοῦ πρὸς τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν καὶ ἐλάλησαν πρὸς τοὺς ἄνδρας τῆς πόλεως αὐτῶν λέγοντες ²¹Οἱ ἄνθρωποι οὗτοι εἰρηνικοὶ εἰσιν μεθ' ἡμῶν· οἰκείτωσαν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐμπορευέσθωσαν αὐτήν, ἡ δὲ γῆ ἰδοὺ πλατεῖα ἐναντίον αὐτῶν. τὰς θυγατέρας αὐτῶν λημψόμεθα ἡμῖν γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας ἡμῶν δώσομεν αὐτοῖς. ²²μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθήσονται ἡμῖν οἱ ἄνθρωποι τοῦ κατοικεῖν μεθ' ἡμῶν ὥστε εἶναι λαὸν ἕνα, ἐν τῷ περιτέμνεσθαι ἡμῶν πᾶν ἀρσενικόν, καθὰ καὶ αὐτοὶ περιτέμνηνται. ²³καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν καὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν καὶ τὰ τετράποδα οὐχ ἡμῶν ἔσται; μόνον ἐν τούτῳ ὁμοιωθῶμεν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσουσιν μεθ' ἡμῶν. ²⁴καὶ

εισήκουσαν Εμμωρ και Συχεμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πάντες οἱ ἐκπορευόμενοι τὴν πύλην τῆς πόλεως αὐτῶν και περιετέμοντο τὴν σάρκα τῆς ἀκροβυστίας αὐτῶν, πᾶς ἄρσην. ²⁵ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ, ὅτε ἦσαν ἐν τῷ πόνῳ, ἔλαβον οἱ δύο υἱοὶ Ἰακωβ Συμεων και Λευι οἱ ἀδελφοὶ Δινας ἕκαστος τὴν μάχαιραν αὐτοῦ και εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν ἀσφαλῶς και ἀπέκτειναν πᾶν ἀρσενικόν·

²⁶Τὸν τε Εμμωρ και Συχεμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀπέκτειναν ἐν στόματι μαχαίρας και ἔλαβον τὴν Διναν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Συχεμ και ἐξῆλθον. ²⁷οἱ δὲ υἱοὶ Ἰακωβ εἰσῆλθον ἐπὶ τοὺς τραυματίας και διήρπασαν τὴν πόλιν, ἐν ἧ ἑμίαναν Διναν τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν, ²⁸και τὰ πρόβατα αὐτῶν και τοὺς βόας αὐτῶν και τοὺς ὄνους αὐτῶν, ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει και ὅσα ἦν ἐν τῷ πεδίῳ, ἔλαβον. ²⁹και πάντα τὰ σώματα αὐτῶν και πᾶσαν τὴν ἀποσκευὴν αὐτῶν και τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἠχμαλώτευσαν, και διήρπασαν ὅσα τε ἦν ἐν τῇ πόλει και ὅσα ἦν ἐν ταῖς οἰκίαις. ³⁰εἶπεν δὲ Ἰακωβ Συμεων και Λευι Μισητόν με πεποιήκατε ὥστε πονηρόν με εἶναι πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν τὴν γῆν, ἐν τε τοῖς Χανααίοις και τοῖς Φερεζαίοις· ἐγὼ δὲ ὀλιγοστός εἰμι ἐν ἀριθμῷ, και συναχθέντες ἐπ' ἐμὲ συγκόψουσίν με, και ἐκτριβήσομαι ἐγὼ και ὁ οἶκός μου. ³¹οἱ δὲ εἶπαν Ἄλλ' ὥσει πόρνη χρήσονται τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν;

35 ¹Εἶπεν δὲ ὁ θεὸς πρὸς Ἰακωβ Ἄναστὰς ἀνάβηθι εἰς τὸν τόπον Βαιθλ και οἶκει ἐκεῖ και ποίησον ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ θεῷ τῷ ὀφθέντι σοι ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν σε ἀπὸ προσώπου Ησαυ τοῦ ἀδελφοῦ σου. ²εἶπεν δὲ Ἰακωβ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ και πᾶσιν τοῖς μετ' αὐτοῦ Ἄρατε τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλοτρίους τοὺς μετ' ὑμῶν ἐκ μέσου ὑμῶν και καθαρῖσασθε και ἀλλάξατε τὰς στολὰς ὑμῶν, ³και ἀναστάντες ἀναβῶμεν εἰς Βαιθλ και ποιήσωμεν ἐκεῖ θυσιαστήριον τῷ θεῷ τῷ ἐπακούσαντί μοι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ὃς ἦν μετ' ἐμοῦ και διέσωσέν με ἐν τῇ ὁδῷ, ἧ ἐπορεύθην. ⁴και ἔδωκαν τῷ Ἰακωβ τοὺς θεοὺς τοὺς ἄλλοτρίους, οἳ ἦσαν ἐν ταῖς χερσίν αὐτῶν, και τὰ ἐνώτια τὰ ἐν τοῖς ὤσιν αὐτῶν, και κατέκρυψεν αὐτὰ Ἰακωβ ὑπὸ τὴν τερέμινθον τὴν ἐν Σικιμοῖς και ἀπώλεσεν αὐτὰ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. ⁵και ἐξῆρην Ἰσραηλ ἐκ Σικιμων, και ἐγένετο φόβος θεοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῶν, και οὐ κατεδίωξαν ὀπίσω τῶν υἱῶν Ἰσραηλ. ⁶ἦλθεν δὲ Ἰακωβ εἰς Λουζα, ἧ ἐστὶν ἐν γῇ Χανααν, ἧ ἐστὶν Βαιθλ, αὐτὸς και πᾶς ὁ λαός, ὃς ἦν μετ' αὐτοῦ. ⁷και ὤκοδόμησεν ἐκεῖ θυσιαστήριον και ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα τοῦ τόπου Βαιθλ· ἐκεῖ γὰρ ἐπεφάνη αὐτῷ ὁ θεὸς ἐν τῷ ἀποδιδράσκειν αὐτὸν ἀπὸ προσώπου Ησαυ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ⁸ἀπέθανεν δὲ Δεββωρα ἡ τροφὸς Ρεβεκκας κατώτερον Βαιθλ ὑπὸ τὴν βάλανον, και ἐκάλεσεν Ἰακωβ τὸ ὄνομα αὐτῆς Βάλανος πένθους.

⁹Ὡφθη δὲ ὁ θεὸς Ἰακωβ ἔτι ἐν Λουζα, ὅτε παρεγένετο ἐκ Μεσοποταμίας τῆς Συρίας, και ἠυλόγησεν αὐτὸν ὁ θεός. ¹⁰και εἶπεν αὐτῷ ὁ θεός Τὸ ὄνομά σου Ἰακωβ· οὐ κληθήσεται ἔτι Ἰακωβ, ἀλλ' Ἰσραηλ ἔσται τὸ ὄνομά σου. ¹¹εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός Ἐγὼ ὁ θεός σου· αὐξάνου και πληθύνου· ἔθνη και συναγωγὰι ἐθνῶν ἔσονται ἐκ σοῦ, και βασιλεῖς ἐκ τῆς ὀσφύος σου ἐξελεύσονται. ¹²και τὴν γῆν, ἧν δέδωκα Ἀβρααμ και Ἰσαακ, σοὶ δέδωκα αὐτήν· σοὶ ἔσται, και τῷ σπέρματί σου μετὰ σὲ δώσω τὴν γῆν ταύτην. ¹³ἀνέβη δὲ ὁ θεός ἀπ' αὐτοῦ ἐκ τοῦ τόπου, οὗ ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ. ¹⁴και ἔστησεν

Ἰακωβ στήλην ἐν τῷ τόπῳ, ᾧ ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ, στήλην λιθίνην, καὶ ἔσπεισεν ἐπ' αὐτὴν σπονδὴν καὶ ἐπέχεεν ἐπ' αὐτὴν ἔλαιον. ¹⁵καὶ ἐκάλεσεν Ἰακωβ τὸ ὄνομα τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἐλάλησεν μετ' αὐτοῦ ἐκεῖ ὁ θεός, Βαιθηλ.

¹⁶Ἀπάρας δὲ Ἰακωβ ἐκ Βαιθηλ ἔπηξεν τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ἐπέκεινα τοῦ πύργου Γαδερ. ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤγγισεν Χαβραθα εἰς γῆν ἐλθεῖν Εφραθα, ἔτεκεν Ραχὴλ καὶ ἐδυστόκησεν ἐν τῷ τοκετῷ.

¹⁷ἐγένετο δὲ ἐν τῷ σκληρῶς αὐτὴν τίκτειν εἶπεν αὐτῇ ἡ μαῖα Θάρσει, καὶ γὰρ οὗτός σοί ἐστιν υἱός.

¹⁸ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἀφιέναι αὐτὴν τὴν ψυχὴν — ἀπέθνησκειν γάρ — ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Υἱὸς ὁδύνης μου· ὁ δὲ πατὴρ ἐκάλεσεν αὐτὸν Βενιαμιν. ¹⁹ἀπέθανεν δὲ Ραχὴλ καὶ ἐτάφη ἐν τῇ ὁδῷ Εφραθα (αὕτη ἐστὶν Βηθλεεμ). ²⁰καὶ ἔστησεν Ἰακωβ στήλην ἐπὶ τοῦ μνημείου αὐτῆς· αὕτη ἐστὶν στήλη μνημείου Ραχὴλ ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. ²²Ἐγένετο δὲ ἡνίκα κατῴκησεν Ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ ἐκεῖνῃ, ἐπορεύθη Ρουβην καὶ ἐκοιμήθη μετὰ Βαλλας τῆς παλλακῆς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ ἤκουσεν Ἰσραὴλ, καὶ πονηρὸν ἐφάνη ἐναντίον αὐτοῦ.

²³Ἦσαν δὲ οἱ υἱοὶ Ἰακωβ δώδεκα. ²³υἱοὶ Λειας· πρωτότοκος Ἰακωβ Ρουβην, Συμεων, Λευι, Ἰουδας, Ἰσαχαρ, Ζαβουλων. ²⁴υἱοὶ δὲ Ραχὴλ· Ἰωσηφ καὶ Βενιαμιν. ²⁵υἱοὶ δὲ Βαλλας παιδίσκης Ραχὴλ· Δαν καὶ Νεφθαλι. ²⁶υἱοὶ δὲ Ζελφας παιδίσκης Λειας· Γαδ καὶ Ἀσηρ. οὗτοι υἱοὶ Ἰακωβ, οἱ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν Μεσοποταμίᾳ τῆς Συρίας

²⁷Ἦλθεν δὲ Ἰακωβ πρὸς Ἰσαακ τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς Μαμβρη εἰς πόλιν τοῦ πεδίου (αὕτη ἐστὶν Χεβρων) ἐν γῇ Χανααν, οὗ παρῴκησεν Ἀβρααμ καὶ Ἰσαακ. ²⁸ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι Ἰσαακ, ἃς ἔζησεν, ἔτη ἑκατὸν ὀγδοήκοντα. ²⁹καὶ ἐκλιπὼν ἀπέθανεν καὶ προσετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν, καὶ ἔθαψαν αὐτὸν Ἡσαυ καὶ Ἰακωβ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.

36 ¹Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ἡσαυ (αὐτός ἐστιν Εδωμ). ²Ἡσαυ δὲ ἔλαβεν γυναῖκας ἑαυτῷ ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Χανααίων, τὴν Ἀδα θυγατέρα Αἰλων τοῦ Χετταίου καὶ τὴν Ελιβεμα θυγατέρα Ἀνα τοῦ υἱοῦ Σεβεγων τοῦ Ευαίου ³καὶ τὴν Βασεμμαθ θυγατέρα Ἰσμαὴλ ἀδελφὴν Ναβαιωθ. ⁴ἔτεκεν δὲ Ἀδα τῷ Ἡσαυ τὸν Ελιφας, καὶ Βασεμμαθ ἔτεκεν τὸν Ραγουηλ, ⁵καὶ Ελιβεμα ἔτεκεν τὸν Ἰεους καὶ τὸν Ἰεγλομ καὶ τὸν Κορε· οὗτοι υἱοὶ Ἡσαυ, οἱ ἐγένοντο αὐτῷ ἐν γῇ Χανααν. ⁶ἔλαβεν δὲ Ἡσαυ τὰς γυναῖκας αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας καὶ πάντα τὰ σώματα τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα καὶ πάντα τὰ κτήνη καὶ πάντα, ὅσα ἐκτήσατο καὶ ὅσα περιεποιήσατο ἐν γῇ Χανααν, καὶ ἐπορεύθη ἐκ γῆς Χανααν ἀπὸ προσώπου Ἰακωβ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ⁷ἦν γὰρ αὐτῶν τὰ ὑπάρχοντα πολλὰ τοῦ οἰκεῖν ἅμα, καὶ οὐκ ἐδύνατο ἡ γῆ τῆς παροικήσεως αὐτῶν φέρειν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν. ⁸ᾤκησεν δὲ Ἡσαυ ἐν τῷ ὄρει Σηιρ (Ἡσαυ αὐτός ἐστιν Εδωμ).

⁹Αὗται δὲ αἱ γενέσεις Ἡσαυ πατρὸς Εδωμ ἐν τῷ ὄρει Σηιρ, ¹⁰καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ἡσαυ· Ελιφας υἱὸς Ἀδας γυναικὸς Ἡσαυ καὶ Ραγουηλ υἱὸς Βασεμμαθ γυναικὸς Ἡσαυ. ¹¹ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Ελιφας· Θαιμαν, Ωμαρ, Σωφαρ, Γοθομ καὶ Κενεζ. ¹²Θαμνα δὲ ἦν παλλακὴ Ελιφας τοῦ υἱοῦ Ἡσαυ καὶ ἔτεκεν τῷ Ελιφας τὸν Ἀμαληκ· οὗτοι υἱοὶ Ἀδας γυναικὸς Ἡσαυ. ¹³οὗτοι δὲ υἱοὶ Ραγουηλ·

Ναχοθ, Ζαρε, Σομε καὶ Μοζε· οὗτοι ἦσαν υἱοὶ Βασεμμαθ γυναικὸς Ησαυ. ¹⁴οὗτοι δὲ ἦσαν υἱοὶ Ελιβεμας θυγατρὸς Ἀνα τοῦ υἱοῦ Σεβεγων, γυναικὸς Ησαυ· ἔτεκεν δὲ τῷ Ησαυ τὸν Ιεους καὶ τὸν Ιεγλομ καὶ τὸν Κορε. — ¹⁵οὗτοι ἡγεμόνες υἱοὶ Ησαυ· υἱοὶ Ελιφας πρωτοτόκου Ησαυ· ἡγεμῶν Θαιμαν, ἡγεμῶν Ωμαρ, ἡγεμῶν Σωφαρ, ἡγεμῶν Κενεζ, ¹⁶ἡγεμῶν Κορε, ἡγεμῶν Γοθομ, ἡγεμῶν Ἀμαληκ· οὗτοι ἡγεμόνες Ελιφας ἐν γῆ Ἰδουμαία· οὗτοι υἱοὶ Ἀδας. ¹⁷καὶ οὗτοι υἱοὶ Ραγουηλ υἱοῦ Ησαυ· ἡγεμῶν Ναχοθ, ἡγεμῶν Ζαρε, ἡγεμῶν Σομε, ἡγεμῶν Μοζε· οὗτοι ἡγεμόνες Ραγουηλ ἐν γῆ Ἐδωμ· οὗτοι υἱοὶ Βασεμμαθ γυναικὸς Ησαυ. ¹⁸οὗτοι δὲ υἱοὶ Ελιβεμας γυναικὸς Ησαυ· ἡγεμῶν Ιεους, ἡγεμῶν Ιεγλομ, ἡγεμῶν Κορε· οὗτοι ἡγεμόνες Ελιβεμας. — ¹⁹οὗτοι υἱοὶ Ησαυ, καὶ οὗτοι ἡγεμόνες αὐτῶν. οὗτοι εἰσιν υἱοὶ Ἐδωμ.

²⁰Οὗτοι δὲ υἱοὶ Σηιρ τοῦ Χορραίου τοῦ κατοικοῦντος τὴν γῆν· Ἐλωταν, Σωβαλ, Σεβεγων, Ἀνα ²¹καὶ Δησων καὶ Ἀσαρ καὶ Ρισων· οὗτοι ἡγεμόνες τοῦ Χορραίου τοῦ υἱοῦ Σηιρ ἐν τῇ γῆ Ἐδωμ. ²²ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Ἐλωταν· Χορρι καὶ Αιμαν· ἀδελφὴ δὲ Ἐλωταν Θάμνα. ²³οὗτοι δὲ υἱοὶ Σωβαλ· Γωλων καὶ Μαναχαθ καὶ Γαιβηλ, Σωφ καὶ Ωμαν. ²⁴καὶ οὗτοι υἱοὶ Σεβεγων· Αιε καὶ Ὀναν· οὗτός ἐστιν ὁ Ὀνας, ὃς εὗρεν τὸν Ιαμιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτε ἔνεμεν τὰ ὑποζύγια Σεβεγων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. ²⁵οὗτοι δὲ υἱοὶ Ἀνα· Δησων· καὶ Ελιβεμα θυγάτηρ Ἀνα. ²⁶οὗτοι δὲ υἱοὶ Δησων· Ἀμαδα καὶ Ἀσβαν καὶ Ιεθραν καὶ Χαρραν. ²⁷οὗτοι δὲ υἱοὶ Ἀσαρ· Βαλααν καὶ Ζουκαμ καὶ Ιωουκαμ καὶ Ουκαν. ²⁸οὗτοι δὲ υἱοὶ Ρισων· Ως καὶ Ἀραμ. — ²⁹οὗτοι ἡγεμόνες Χορρι· ἡγεμῶν Ἐλωταν, ἡγεμῶν Σωβαλ, ἡγεμῶν Σεβεγων, ἡγεμῶν Ἀνα, ³⁰ἡγεμῶν Δησων, ἡγεμῶν Ἀσαρ, ἡγεμῶν Ρισων. οὗτοι ἡγεμόνες Χορρι ἐν ταῖς ἡγεμονίαις αὐτῶν ἐν γῆ Ἐδωμ.

³¹Καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν Ἐδωμ πρὸ τοῦ βασιλεῦσαι βασιλέα ἐν Ἰσραηλ. ³²καὶ ἐβασίλευσεν ἐν Ἐδωμ Βαλακ υἱὸς τοῦ Βεωρ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Δενναβα. ³³ἀπέθανεν δὲ Βαλακ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἰωβαβ υἱὸς Ζαρα ἐκ Βοσορρας. ³⁴ἀπέθανεν δὲ Ἰωβαβ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀσομ ἐκ τῆς γῆς Θαιμανων. ³⁵ἀπέθανεν δὲ Ἀσομ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀδαδ υἱὸς Βαραδ ὁ ἐκκόψας Μαδιαμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωαβ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Γεθθαιμ. ³⁶ἀπέθανεν δὲ Ἀδαδ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Σαμαλα ἐκ Μασεκκας. ³⁷ἀπέθανεν δὲ Σαμαλα, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Σαουλ ἐκ Ρωβωθ τῆς παρὰ ποταμόν. ³⁸ἀπέθανεν δὲ Σαουλ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Βαλαεννων υἱὸς Ἀχοβωρ. ³⁹ἀπέθανεν δὲ Βαλαεννων υἱὸς Ἀχοβωρ, καὶ ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτοῦ Ἀραδ υἱὸς Βαραδ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Φογωρ, ὄνομα δὲ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Μαιτεβεηλ θυγάτηρ Ματραιθ υἱοῦ Μαιζοοβ.

⁴⁰Ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν ἡγεμόνων Ησαυ ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν κατὰ τόπον αὐτῶν, ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν αὐτῶν· ἡγεμῶν Θάμνα, ἡγεμῶν Γωλα, ἡγεμῶν Ιεθερ, ⁴¹ἡγεμῶν Ελιβεμας, ἡγεμῶν Ηλας, ἡγεμῶν Φινων, ⁴²ἡγεμῶν Κενεζ, ἡγεμῶν Θαιμαν, ἡγεμῶν Μαζαρ, ⁴³ἡγεμῶν Μεγεδιηλ, ἡγεμῶν Ζαφωιμ. οὗτοι ἡγεμόνες Ἐδωμ ἐν ταῖς κατωκοδομημέναις ἐν τῇ γῆ τῆς κτήσεως αὐτῶν.

Οὗτος Ησαυ πατήρ Εδωμ.

37 ¹Κατώκει δὲ Ιακωβ ἐν τῇ γῆ, οὗ παρώκησεν ὁ πατήρ αὐτοῦ, ἐν γῆ Χανααν. ²αὐταὶ δὲ αἱ γενέσεις Ιακωβ· Ιωσηφ δέκα ἐπτὰ ἐτῶν ἦν ποιμαίνων μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τὰ πρόβατα ὧν νέος, μετὰ τῶν υἱῶν Βαλλας καὶ μετὰ τῶν υἱῶν Ζελφας τῶν γυναικῶν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· κατήνεγκεν δὲ Ιωσηφ ψόγον πονηρὸν πρὸς Ἰσραηλ τὸν πατέρα αὐτῶν. ³Ιακωβ δὲ ἠγάπα τὸν Ιωσηφ παρὰ πάντας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ὅτι υἱὸς γήρους ἦν αὐτῷ· ἐποίησεν δὲ αὐτῷ χιτῶνα ποικίλον. ⁴ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ὅτι αὐτὸν ὁ πατήρ φιλεῖ ἐκ πάντων τῶν υἱῶν αὐτοῦ, ἐμίσησαν αὐτὸν καὶ οὐκ ἐδύναντο λαλεῖν αὐτῷ οὐδὲν εἰρηνικόν.

⁵Ἐνυπνιασθεὶς δὲ Ιωσηφ ἐνύπνιον ἀπήγγειλεν αὐτὸ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ ⁶καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἄκούσατε τοῦ ἐνυπνίου τούτου, οὗ ἐνυπνιάσθην· ⁷ῶμην ἡμᾶς δεσμεύειν δράγματα ἐν μέσῳ τῷ πεδίῳ, καὶ ἀνέστη τὸ ἐμὸν δράγμα καὶ ὠρθώθη, περιστραφέντα δὲ τὰ δράγματα ὑμῶν προσεκύνησαν τὸ ἐμὸν δράγμα. ⁸εἶπαν δὲ αὐτῷ οἱ ἀδελφοὶ Μὴ βασιλεύων βασιλεύσεις ἐφ' ἡμᾶς ἢ κυριεύων κυριεύσεις ἡμῶν; καὶ προσέθεντο ἔτι μισεῖν αὐτὸν ἕνεκεν τῶν ἐνυπνίων αὐτοῦ καὶ ἕνεκεν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ. — ⁹εἶδεν δὲ ἐνύπνιον ἕτερον καὶ διηγήσατο αὐτὸ τῷ πατρὶ αὐτοῦ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ καὶ εἶπεν Ἴδοὺ ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον ἕτερον, ὥσπερ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη καὶ ἕνδεκα ἀστέρες προσεκύνησαν με. ¹⁰καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ Τί τὸ ἐνύπνιον τοῦτο, ὃ ἐνυπνιάσθης; ἄρα γε ἐλθόντες ἐλευσόμεθα ἐγὼ τε καὶ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοὶ σου προσκυνῆσαί σοι ἐπὶ τὴν γῆν; ¹¹ἐζήλωσαν δὲ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ὁ δὲ πατήρ αὐτοῦ διετήρησεν τὸ ῥῆμα.

¹²Ἐπορεύθησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ βόσκειν τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτῶν εἰς Συχεμ. ¹³καὶ εἶπεν Ἰσραηλ πρὸς Ιωσηφ Οὐχ οἱ ἀδελφοὶ σου ποιμαίνουσιν ἐν Συχεμ; δεῦρο ἀποστείλω σε πρὸς αὐτούς. εἶπεν δὲ αὐτῷ Ἴδοὺ ἐγώ. ¹⁴εἶπεν δὲ αὐτῷ Ἰσραηλ Πορευθεὶς ἰδὲ εἰ ὑγιαίνουσιν οἱ ἀδελφοὶ σου καὶ τὰ πρόβατα, καὶ ἀνάγγειλόν μοι. καὶ ἀπέστειλεν αὐτὸν ἐκ τῆς κοιλάδος τῆς Χεβρων, καὶ ἦλθεν εἰς Συχεμ. ¹⁵καὶ εὔρεν αὐτὸν ἄνθρωπος πλανώμενον ἐν τῷ πεδίῳ· ἠρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος λέγων Τί ζητεῖς; ¹⁶ὁ δὲ εἶπεν Τοὺς ἀδελφούς μου ζητῶ· ἀνάγγειλόν μοι, ποῦ βόσκουσιν. ¹⁷εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἄνθρωπος Ἀπήρκασιν ἐντεῦθεν· ἤκουσα γὰρ αὐτῶν λεγόντων Πορευθῶμεν εἰς Δωθαῖμ. καὶ ἐπορεύθη Ιωσηφ κατόπισθεν τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ εὔρεν αὐτούς ἐν Δωθαῖμ. ¹⁸προεῖδον δὲ αὐτὸν μακρόθεν πρὸ τοῦ ἐγγίσει αὐτὸν πρὸς αὐτούς καὶ ἐπονηρεύοντο τοῦ ἀποκτεῖναι αὐτόν. ¹⁹εἶπαν δὲ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ἴδοὺ ὁ ἐνυπνιαστής ἐκεῖνος ἔρχεται. ²⁰νῦν οὖν δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν καὶ ρίψωμεν αὐτόν εἰς ἓνα τῶν λάκκων καὶ ἐροῦμεν Θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτόν· καὶ ὀψόμεθα, τί ἔσται τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ. ²¹ἀκούσας δὲ Ρουβην ἐξείλατο αὐτόν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ εἶπεν Οὐ πατάξομεν αὐτόν εἰς ψυχὴν. ²²εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ρουβην Μὴ ἐκχέητε αἷμα· ἐμβάλετε αὐτόν εἰς τὸν λάκκον τοῦτον τὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ, χεῖρα δὲ μὴ ἐπενέγκητε αὐτῷ· ὅπως ἐξέλθαι αὐτόν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἀποδῶ αὐτόν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. ²³ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἦλθεν Ιωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς

αὐτοῦ, ἐξέδυσαν τὸν Ἰωσηφ τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον τὸν περὶ αὐτὸν ²⁴καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔρριψαν εἰς τὸν λάκκον· ὁ δὲ λάκκος κενός, ὕδωρ οὐκ εἶχεν.

²⁵Ἐκάθισαν δὲ φαγεῖν ἄρτον καὶ ἀναβλέψαντες τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὁδοιπόροι Ἰσμηλίται ἤρχοντο ἐκ Γαλααδ, καὶ αἱ κάμηλοι αὐτῶν ἔγεμον θυμιαμάτων καὶ ῥητίνης καὶ στακτῆς· ἐπορεύοντο δὲ καταγαγεῖν εἰς Αἴγυπτον. ²⁶εἶπεν δὲ Ἰουδας πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ Τί χρήσιμον, ἐὰν ἀποκτείνωμεν τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ κρύψωμεν τὸ αἷμα αὐτοῦ; ²⁷δεῦτε ἀποδώμεθα αὐτὸν τοῖς Ἰσμηλίταις τούτοις, αἱ δὲ χεῖρες ἡμῶν μὴ ἔστωσαν ἐπ’ αὐτόν, ὅτι ἀδελφὸς ἡμῶν καὶ σὰρξ ἡμῶν ἐστίν. ἤκουσαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. ²⁸καὶ παρεπορεύοντο οἱ ἄνθρωποι οἱ Μαδιθηναῖοι οἱ ἔμποροι, καὶ ἐξείλκυσαν καὶ ἀνεβίβασαν τὸν Ἰωσηφ ἐκ τοῦ λάκκου καὶ ἀπέδοντο τὸν Ἰωσηφ τοῖς Ἰσμηλίταις εἴκοσι χρυσῶν, καὶ κατήγαγον τὸν Ἰωσηφ εἰς Αἴγυπτον. ²⁹ἀνέστρεψεν δὲ Ρουβην ἐπὶ τὸν λάκκον καὶ οὐχ ὄρᾳ τὸν Ἰωσηφ ἐν τῷ λάκκῳ καὶ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. ³⁰καὶ ἀνέστρεψεν πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ καὶ εἶπεν Τὸ παιδάριον οὐκ ἔστιν· ἐγὼ δὲ ποῦ πορεύομαι ἔτι;

³¹Λαβόντες δὲ τὸν χιτῶνα τοῦ Ἰωσηφ ἔσφαξαν ἔριφον αἰγῶν καὶ ἐμόλυναν τὸν χιτῶνα τῷ αἵματι. ³²καὶ ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα τὸν ποικίλον καὶ εἰσήνεγκαν τῷ πατρὶ αὐτῶν καὶ εἶπαν Τοῦτον εὔρομεν· ἐπίγνωθι εἰ χιτῶν τοῦ υἱοῦ σου ἐστίν ἢ οὐ. ³³καὶ ἐπέγνω αὐτὸν καὶ εἶπεν Χιτῶν τοῦ υἱοῦ μου ἐστίν· θηρίον πονηρὸν κατέφαγεν αὐτόν, θηρίον ἤρπασεν τὸν Ἰωσηφ. ³⁴διέρρηξεν δὲ Ἰακωβ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐπέθετο σάκκον ἐπὶ τὴν ὄσφυν αὐτοῦ καὶ ἐπένοι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἡμέρας πολλάς. ³⁵συνήχθησαν δὲ πάντες οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ θυγατέρες καὶ ἤλθον παρακαλέσαι αὐτόν, καὶ οὐκ ἤθελεν παρακαλεῖσθαι λέγων ὅτι Καταβήσομαι πρὸς τὸν υἱόν μου πενθῶν εἰς ἄδου. καὶ ἔκλαυσεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. — ³⁶οἱ δὲ Μαδιθηναῖοι ἀπέδοντο τὸν Ἰωσηφ εἰς Αἴγυπτον τῷ Πετεφρῇ τῷ σπᾶδοντι Φαραῶ, ἀρχιμαγείρῳ.

38 ¹Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ κατέβη Ἰουδας ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ καὶ ἀφίκετο ἕως πρὸς ἄνθρωπὸν τινα Οδολλαμίτην, ᾧ ὄνομα Ἰρας. ²καὶ εἶδεν ἐκεῖ Ἰουδας θυγατέρα ἀνθρώπου Χαναναίου, ἧ ὄνομα Σαυα, καὶ ἔλαβεν αὐτήν καὶ εἰσήλθεν πρὸς αὐτήν. ³καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἡρ. ⁴καὶ συλλαβοῦσα ἔτι ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Αυναν. ⁵καὶ προσθεῖσα ἔτι ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σηλωμ. αὕτη δὲ ἦν ἐν Χασβι, ἡνίκα ἔτεκεν αὐτούς. ⁶καὶ ἔλαβεν Ἰουδας γυναῖκα Ἡρ τῷ πρωτοτόκῳ αὐτοῦ, ἧ ὄνομα Θαμαρ. ⁷ἐγένετο δὲ Ἡρ πρωτότοκος Ἰουδα πονηρὸς ἐναντίον κυρίου, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸν ὁ θεός. ⁸εἶπεν δὲ Ἰουδας τῷ Αυναν Εἴσελθε πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου καὶ γάμβρευσαι αὐτήν καὶ ἀνάστησον σπέρμα τῷ ἀδελφῷ σου. ⁹γνοὺς δὲ Αυναν ὅτι οὐκ αὐτῷ ἔσται τὸ σπέρμα, ἐγένετο ὅταν εἰσῆρχετο πρὸς τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἐξέχεεν ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ μὴ δοῦναι σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ¹⁰πονηρὸν δὲ ἐφάνη ἐναντίον τοῦ θεοῦ ὅτι ἐποίησεν τοῦτο, καὶ ἐθανάτωσεν καὶ τοῦτον. ¹¹εἶπεν δὲ Ἰουδας Θαμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ Κάθου χήρα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός σου, ἕως μέγας γένηται Σηλωμ ὁ

υιός μου· εἶπεν γάρ Μήποτε ἀποθάνῃ καὶ οὗτος ὡσπερ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. ἀπελθοῦσα δὲ Θαμαρ ἐκάθητο ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

¹²Ἐπληθύνθησαν δὲ αἱ ἡμέραι καὶ ἀπέθανεν Σαυα ἡ γυνὴ Ἰουδα· καὶ παρακληθεὶς Ἰουδας ἀνέβη ἐπὶ τοὺς κείροντας τὰ πρόβατα αὐτοῦ, αὐτὸς καὶ Ἰρας ὁ ποιμὴν αὐτοῦ ὁ Οδολλαμίτης, εἰς Θαμνα.
¹³καὶ ἀπηγγέλη Θαμαρ τῇ νύμφῃ αὐτοῦ λέγοντες Ἴδου ὁ πενθερός σου ἀναβαίνει εἰς Θαμνα κεῖραι τὰ πρόβατα αὐτοῦ. ¹⁴καὶ περιελομένη τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως ἀφ' ἑαυτῆς περιεβάλετο θέριστρον καὶ ἐκαλλωπίσατο καὶ ἐκάθισεν πρὸς ταῖς πύλαις Αἰναν, ἣ ἐστὶν ἐν παρόδῳ Θαμνα· εἶδεν γὰρ ὅτι μέγας γέγονεν Σηλωμ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἔδωκεν αὐτὴν αὐτῷ γυναῖκα. ¹⁵καὶ ἰδὼν αὐτὴν Ἰουδας ἔδοξεν αὐτὴν πόρνην εἶναι· κατεκαλύψατο γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ οὐκ ἐπέγνω αὐτήν. ¹⁶ἐξέκλινεν δὲ πρὸς αὐτὴν τὴν ὁδὸν καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἔασόν με εἰσελθεῖν πρὸς σέ· οὐ γὰρ ἔγνω ὅτι ἡ νύμφη αὐτοῦ ἐστίν. ἡ δὲ εἶπεν Τί μοι δώσεις, ἐὰν εἰσέλθῃς πρὸς με; ¹⁷ὁ δὲ εἶπεν Ἐγὼ σοὶ ἀποστελῶ ἔριφον αἰγῶν ἐκ τῶν προβάτων. ἡ δὲ εἶπεν Ἐὰν δῶς ἀρραβῶνα ἕως τοῦ ἀποστεῖλαί σε. ¹⁸ὁ δὲ εἶπεν Τίνα τὸν ἀρραβῶνά σοι δώσω; ἡ δὲ εἶπεν Τὸν δακτύλιόν σου καὶ τὸν ὀρμίσκον καὶ τὴν ῥάβδον τὴν ἐν τῇ χειρὶ σου. καὶ ἔδωκεν αὐτῇ καὶ εἰσῆλθεν πρὸς αὐτήν, καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἐξ αὐτοῦ. ¹⁹καὶ ἀναστᾶσα ἀπῆλθεν καὶ περιείλατο τὸ θέριστρον ἀφ' ἑαυτῆς καὶ ἐνεδύσατο τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως αὐτῆς. ²⁰ἀπέστειλεν δὲ Ἰουδας τὸν ἔριφον ἐξ αἰγῶν ἐν χειρὶ τοῦ ποιμένου αὐτοῦ τοῦ Οδολλαμίτου κομίσασθαι τὸν ἀρραβῶνα παρὰ τῆς γυναικός, καὶ οὐχ εὔρεν αὐτήν. ²¹ἐπηρώτησεν δὲ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκ τοῦ τόπου Ποῦ ἐστὶν ἡ πόρνη ἡ γενομένη ἐν Αἰναν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ; καὶ εἶπαν Οὐκ ἦν ἐνταῦθα πόρνη. ²²καὶ ἀπεστράφη πρὸς Ἰουδαν καὶ εἶπεν Οὐχ εὔρον, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐκ τοῦ τόπου λέγουσιν μὴ εἶναι ὧδε πόρνην. ²³εἶπεν δὲ Ἰουδας Ἐχέτω αὐτά, ἀλλὰ μήποτε καταγελασθῶμεν· ἐγὼ μὲν ἀπέσταλκα τὸν ἔριφον τοῦτον, σὺ δὲ οὐχ εὔρηκας.

²⁴Ἐγένετο δὲ μετὰ τρίμηνον ἀπηγγέλη τῷ Ἰουδα λέγοντες Ἐκπεπόρνευκεν Θαμαρ ἡ νύμφη σου καὶ ἰδοὺ ἐν γαστρὶ ἔχει ἐκ πορνείας. εἶπεν δὲ Ἰουδας Ἐξαγάγετε αὐτήν, καὶ κατακαυθήτω. ²⁵αὐτὴ δὲ ἀγομένη ἀπέστειλεν πρὸς τὸν πενθερὸν αὐτῆς λέγουσα Ἐκ τοῦ ἀνθρώπου, τίνος ταυτά ἐστίν, ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔχω. καὶ εἶπεν Ἐπίγνωθι, τίνος ὁ δακτύλιος καὶ ὁ ὀρμίσκος καὶ ἡ ῥάβδος αὕτη. ²⁶ἐπέγνω δὲ Ἰουδας καὶ εἶπεν Δεδικαίωται Θαμαρ ἡ ἐγώ, οὗ εἶνεκεν οὐκ ἔδωκα αὐτὴν Σηλωμ τῷ υἱῷ μου. καὶ οὐ προσέθετο ἔτι τοῦ γνῶναι αὐτήν.

²⁷Ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἔτικτεν, καὶ τῆδε ἦν δίδυμα ἐν τῇ γαστρὶ αὐτῆς. ²⁸ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τίκτειν αὐτὴν ὁ εἷς προεξήνεγκεν τὴν χεῖρα· λαβοῦσα δὲ ἡ μαῖα ἔδησεν ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ κόκκινον λέγουσα Οὗτος ἐξελεύσεται πρότερος. ²⁹ὡς δὲ ἐπισυνήγαγεν τὴν χεῖρα, καὶ εὐθύς ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. ἡ δὲ εἶπεν Τί διεκόπη διὰ σέ φραγμός; καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Φαρες. ³⁰καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἐφ' ᾧ ἦν ἐπὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὸ κόκκινον· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ζαρα.

39 ¹Ιωσηφ δὲ κατήχθη εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐκτῆσατο αὐτὸν Πετεφρης ὁ εὐνοῦχος Φαραω, ἀρχιμάγειρος, ἀνὴρ Αἰγύπτιος, ἐκ χειρὸς Ἰσραηλιτῶν, οἱ κατήγαγον αὐτὸν ἐκεῖ. ²καὶ ἦν κύριος μετὰ Ἰωσηφ, καὶ ἦν ἀνὴρ ἐπιτυγχάνων καὶ ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ παρὰ τῷ κυρίῳ τῷ Αἰγυπτίῳ. ³ἦδει δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ ὅτι κύριος μετ' αὐτοῦ καὶ ὅσα ἂν ποιῇ, κύριος εὐοδοῖ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. ⁴καὶ εὗρεν Ἰωσηφ χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου αὐτοῦ, εὐηρέσκει δὲ αὐτῷ, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ πάντα, ὅσα ἦν αὐτῷ, ἔδωκεν διὰ χειρὸς Ἰωσηφ. ⁵ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ κατασταθῆναι αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ ἐπὶ πάντα, ὅσα ἦν αὐτῷ, καὶ ἠυλόγησεν κύριος τὸν οἶκον τοῦ Αἰγυπτίου διὰ Ἰωσηφ, καὶ ἐγενήθη εὐλογία κυρίου ἐν πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτῷ ἐν τῷ οἴκῳ καὶ ἐν τῷ ἀγρῷ. ⁶καὶ ἐπέτρεψεν πάντα, ὅσα ἦν αὐτῷ, εἰς χεῖρας Ἰωσηφ καὶ οὐκ ἦδει τῶν καθ' ἑαυτὸν οὐδὲν πλὴν τοῦ ἄρτου, οὗ ἤσθιεν αὐτός.

Καὶ ἦν Ἰωσηφ καλὸς τῷ εἶδει καὶ ὠραῖος τῇ ὄψει σφόδρα. ⁷καὶ ἐγένετο μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἐπέβαλεν ἡ γυνὴ τοῦ κυρίου αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἐπὶ Ἰωσηφ καὶ εἶπεν Κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ. ⁸ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, εἶπεν δὲ τῇ γυναικὶ τοῦ κυρίου αὐτοῦ Εἰ ὁ κύριός μου οὐ γινώσκει δι' ἐμὲ οὐδὲν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ πάντα, ὅσα ἐστὶν αὐτῷ, ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖράς μου ⁹καὶ οὐχ ὑπερέχει ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ οὐθὲν ἐμοῦ οὐδὲ ὑπεξήρηται ἀπ' ἐμοῦ οὐδὲν πλὴν σοῦ διὰ τὸ σὲ γυναῖκα αὐτοῦ εἶναι, καὶ πῶς ποιήσω τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο καὶ ἀμαρτήσομαι ἐναντίον τοῦ θεοῦ; ¹⁰ἡνίκα δὲ ἐλάλει τῷ Ἰωσηφ ἡμέραν ἕξ ἡμέρας, καὶ οὐχ ὑπήκουσεν αὐτῇ καθεύδειν μετ' αὐτῆς τοῦ συγγενέσθαι αὐτῇ. — ¹¹ἐγένετο δὲ τοιαύτη τις ἡμέρα, εἰσῆλθεν Ἰωσηφ εἰς τὴν οἰκίαν ποιεῖν τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ οὐθὲς ἦν τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔσω, ¹²καὶ ἐπεσπάσατο αὐτὸν τῶν ἱματίων λέγουσα Κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ. καὶ καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν ἔξω. ¹³καὶ ἐγένετο ὡς εἶδεν ὅτι κατέλιπεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῆς καὶ ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν ἔξω, ¹⁴καὶ ἐκάλεσεν τοὺς ὄντας ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ εἶπεν αὐτοῖς λέγουσα Ἴδετε, εἰσῆγαγεν ἡμῖν παῖδα Ἐβραῖον ἐμπαίζειν ἡμῖν· εἰσῆλθεν πρὸς με λέγων Κοιμήθητι μετ' ἐμοῦ, καὶ ἐβόησα φωνῇ μεγάλῃ. ¹⁵ἐν δὲ τῷ ἀκοῦσαι αὐτὸν ὅτι ὑψωσα τὴν φωνήν μου καὶ ἐβόησα, καταλιπὼν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ' ἐμοῦ ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν ἔξω. ¹⁶καὶ καταλιμπάνει τὰ ἱμάτια παρ' ἑαυτῆς, ἕως ἦλθεν ὁ κύριος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ¹⁷καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα λέγουσα Εἰσῆλθεν πρὸς με ὁ παῖς ὁ Ἐβραῖος, ὃν εἰσῆγαγες πρὸς ἡμᾶς, ἐμπαῖξάι μοι καὶ εἶπέν μοι Κοιμηθήσομαι μετὰ σοῦ. ¹⁸ὡς δὲ ἤκουσεν ὅτι ὑψωσα τὴν φωνήν μου καὶ ἐβόησα, κατέλιπεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ παρ' ἐμοῦ καὶ ἔφυγεν καὶ ἐξῆλθεν ἔξω. ¹⁹ἐγένετο δὲ ὡς ἤκουσεν ὁ κύριος αὐτοῦ τὰ ῥήματα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ὅσα ἐλάλησεν πρὸς αὐτὸν λέγουσα Οὕτως ἐποίησέν μοι ὁ παῖς σου, καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ. ²⁰καὶ λαβὼν ὁ κύριος Ἰωσηφ ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς τὸ ὀχύρωμα, εἰς τὸν τόπον, ἐν ᾧ οἱ δεσμῶται τοῦ βασιλέως κατέχονται ἐκεῖ ἐν τῷ ὀχυρώματι.

²¹Καὶ ἦν κύριος μετὰ Ἰωσηφ καὶ κατέχεεν αὐτοῦ ἔλεος καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν ἐναντίον τοῦ ἀρχιδεσμοφύλακος, ²²καὶ ἔδωκεν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ τὸ δεσμωτήριον διὰ χειρὸς Ἰωσηφ καὶ πάντας τοὺς ἀπηγμένους, ὅσοι ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ, καὶ πάντα, ὅσα ποιοῦσιν ἐκεῖ. ²³οὐκ ἦν ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ

τοῦ δεσμοτηρίου γινώσκων δι' αὐτὸν οὐθέν· πάντα γὰρ ἦν διὰ χειρὸς Ἰωσηφ διὰ τὸ τὸν κύριον μετ' αὐτοῦ εἶναι, καὶ ὅσα αὐτὸς ἐποίει, κύριος εὐώδου ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ.

40 ¹Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα ἡμαρτεν ὁ ἀρχιοινοχός τοῦ βασιλέως Αἰγύπτου καὶ ὁ ἀρχισιτοποιὸς τῷ κυρίῳ αὐτῶν βασιλεῖ Αἰγύπτου. ²καὶ ὠργίσθη Φαραω ἐπὶ τοῖς δυσὶν εὐνούχοις αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ ἀρχιοινοχῷ καὶ ἐπὶ τῷ ἀρχισιτοποιῷ, ³καὶ ἔθετο αὐτοὺς ἐν φυλακῇ παρὰ τῷ δεσμοφύλακι εἰς τὸ δεσμοτήριον, εἰς τὸν τόπον, οὗ Ἰωσηφ ἀπῆκτο ἐκεῖ. ⁴καὶ συνέστησεν ὁ ἀρχιδεσμώτης τῷ Ἰωσηφ αὐτούς, καὶ παρέστη αὐτοῖς· ἦσαν δὲ ἡμέρας ἐν τῇ φυλακῇ. — ⁵καὶ εἶδον ἀμφότεροι ἐνύπνιον, ἕκαστος ἐνύπνιον, ἐν μιᾷ νυκτὶ ὄρασις τοῦ ἐνυπνίου αὐτοῦ, ὁ ἀρχιοινοχός καὶ ὁ ἀρχισιτοποιός, οἳ ἦσαν τῷ βασιλεῖ Αἰγύπτου, οἳ ὄντες ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ. ⁶εἰσῆλθεν δὲ πρὸς αὐτοὺς Ἰωσηφ τὸ πρῶν καὶ εἶδεν αὐτούς, καὶ ἦσαν τεταραγμένοι. ⁷καὶ ἠρώτα τοὺς εὐνούχους Φαραω, οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ φυλακῇ παρὰ τῷ κυρίῳ αὐτοῦ, λέγων Τί ὅτι τὰ πρόσωπα ὑμῶν σκυθρωπὰ σήμερον; ⁸οἳ δὲ εἶπαν αὐτῷ Ἐνύπνιον εἶδομεν, καὶ ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό. εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ἰωσηφ Οὐχὶ διὰ τοῦ θεοῦ ἡ διασάφησις αὐτῶν ἐστίν; διηγήσασθε οὖν μοι. — ⁹καὶ διηγήσατο ὁ ἀρχιοινοχός τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ τῷ Ἰωσηφ καὶ εἶπεν Ἐν τῷ ὑπνῳ μου ἦν ἄμπελος ἐναντίον μου. ¹⁰ἐν δὲ τῇ ἀμπέλῳ τρεῖς πυθμένες, καὶ αὐτὴ θάλλουσα ἀνενηνοχυῖα βλαστούς· πέπειροι οἱ βότρυες σταφυλῆς. ¹¹καὶ τὸ ποτήριον Φαραω ἐν τῇ χειρὶ μου· καὶ ἔλαβον τὴν σταφυλὴν καὶ ἐξέθλιψα αὐτὴν εἰς τὸ ποτήριον καὶ ἔδωκα τὸ ποτήριον εἰς τὰς χεῖρας Φαραω. ¹²καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωσηφ Τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ· οἳ τρεῖς πυθμένες τρεῖς ἡμέραι εἰσίν· ¹³ἔτι τρεῖς ἡμέραι καὶ μνησθήσεται Φαραω τῆς ἀρχῆς σου καὶ ἀποκαταστήσει σε ἐπὶ τὴν ἀρχιοινοχοῖαν σου, καὶ δώσεις τὸ ποτήριον Φαραω εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀρχὴν σου τὴν προτέραν, ὡς ἦσθα οἰνοχοῶν. ¹⁴ἀλλὰ μνήσθητί μου διὰ σεαυτοῦ, ὅταν εὖ σοι γένηται, καὶ ποιήσεις ἐν ἐμοὶ ἔλεος καὶ μνησθήσῃ περὶ ἐμοῦ Φαραω καὶ ἐξάξεις με ἐκ τοῦ ὀχυρώματος τούτου. ¹⁵ὅτι κλοπῇ ἐκλάπην ἐκ γῆς Εβραίων καὶ ὧδε οὐκ ἐποίησα οὐδέν, ἀλλ' ἐνέβαλόν με εἰς τὸν λάκκον τοῦτον. — ¹⁶καὶ εἶδεν ὁ ἀρχισιτοποιός ὅτι ὀρθῶς συνέκρινεν, καὶ εἶπεν τῷ Ἰωσηφ Καγὼ εἶδον ἐνύπνιον καὶ ὦμην τρία κανᾶ χονδριτῶν αἶρειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου. ¹⁷ἐν δὲ τῷ κανῶ τῷ ἐπάνω ἀπὸ πάντων τῶν γενῶν, ὧν ὁ βασιλεὺς Φαραω ἐσθίει, ἔργον σιτοποιοῦ, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατήσθιεν αὐτὰ ἀπὸ τοῦ κανοῦ τοῦ ἐπάνω τῆς κεφαλῆς μου. ¹⁸ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωσηφ εἶπεν αὐτῷ Αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτοῦ· τὰ τρία κανᾶ τρεῖς ἡμέραι εἰσίν· ¹⁹ἔτι τριῶν ἡμερῶν ἀφελεῖ Φαραω τὴν κεφαλὴν σου ἀπὸ σοῦ καὶ κρεμάσει σε ἐπὶ ξύλου, καὶ φάγεται τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ τὰς σάρκας σου ἀπὸ σοῦ. — ²⁰ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἡμέρα γενέσεως ἦν Φαραω, καὶ ἐποίει πότον πᾶσι τοῖς παισὶν αὐτοῦ. καὶ ἐμνήσθη τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀρχιοινοχοῦ καὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀρχισιτοποιοῦ ἐν μέσῳ τῶν παίδων αὐτοῦ ²¹καὶ ἀπεκατέστησεν τὸν ἀρχιοινοχόν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν τὸ ποτήριον εἰς τὴν χεῖρα Φαραω, ²²τὸν δὲ ἀρχισιτοποιὸν ἐκρέμασεν, καθὰ συνέκρινεν αὐτοῖς Ἰωσηφ. ²³οὐκ ἐμνήσθη δὲ ὁ ἀρχιοινοχός τοῦ Ἰωσηφ, ἀλλὰ ἐπελάθετο αὐτοῦ.

41 ¹Εγένετο δὲ μετὰ δύο ἔτη ἡμερῶν Φαραω εἶδεν ἐνύπνιον. ὤφειτο ἐστάναι ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ, ²καὶ ἰδοὺ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες καλαὶ τῷ εἶδει καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρκῶν καὶ ἐβόσκοντο ἐν τῷ ἄχρῳ. ³ἄλλαι δὲ ἑπτὰ βόες ἀνέβαινον μετὰ ταύτας ἐκ τοῦ ποταμοῦ αἰσχροὶ τῷ εἶδει καὶ λεπταὶ ταῖς σαρκῶν καὶ ἐνέμοντο παρὰ τὰς βόας παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ. ⁴καὶ κατέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ αἰσχροὶ καὶ λεπταὶ ταῖς σαρκῶν τὰς ἑπτὰ βόας τὰς καλὰς τῷ εἶδει καὶ τὰς ἐκλεκτάς. ἠγέρθη δὲ Φαραω. — ⁵καὶ ἐνυπνιάσθη τὸ δεύτερον, καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον ἐν πυθμένι ἐνὶ ἐκλεκτοῖς καὶ καλοῖς. ⁶ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνεφύοντο μετ' αὐτούς. ⁷καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι τοὺς ἑπτὰ στάχους τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. ἠγέρθη δὲ Φαραω, καὶ ἦν ἐνύπνιον.

⁸Εγένετο δὲ πρῶτῃ καὶ ἐταράχθη ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἀποστείλας ἐκάλεσεν πάντας τοὺς ἐξηγητὰς Αἰγύπτου καὶ πάντας τοὺς σοφοὺς αὐτῆς, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς Φαραω τὸ ἐνύπνιον, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων αὐτὸ τῷ Φαραω. ⁹καὶ ἐλάλησεν ὁ ἀρχιεπίσκοπος πρὸς Φαραω λέγων Τὴν ἀμαρτίαν μου ἀναμιμνήσκω σήμερον. ¹⁰Φαραω ὠργίσθη τοῖς παισὶν αὐτοῦ καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἀρχιεπισκόπου, ἐμέ τε καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον. ¹¹καὶ εἶδομεν ἐνύπνιον ἐν νυκτὶ μιᾷ, ἐγὼ τε καὶ αὐτός, ἕκαστος κατὰ τὸ αὐτοῦ ἐνύπνιον εἶδομεν. ¹²ἦν δὲ ἐκεῖ μεθ' ἡμῶν νεανίσκος παῖς Εβραῖος τοῦ ἀρχιεπισκόπου, καὶ διηγησάμεθα αὐτῷ, καὶ συνέκρινεν ἡμῖν. ¹³ἐγενήθη δὲ καθὼς συνέκρινεν ἡμῖν, οὕτως καὶ συνέβη, ἐμέ τε ἀποκατασταθῆναι ἐπὶ τὴν ἀρχὴν μου, ἐκεῖνον δὲ κρεμασθῆναι.

¹⁴Ἀποστείλας δὲ Φαραω ἐκάλεσεν τὸν Ἰωσήφ, καὶ ἐξήγαγον αὐτὸν ἐκ τοῦ ὀχυρώματος καὶ ἐξύρσαν αὐτὸν καὶ ἠλλάξαν τὴν στολὴν αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν πρὸς Φαραω. ¹⁵εἶπεν δὲ Φαραω τῷ Ἰωσήφ Ἐνύπνιον ἐώρακα, καὶ ὁ συγκρίνων οὐκ ἔστιν αὐτό. ἐγὼ δὲ ἀκήκοα περὶ σοῦ λεγόντων ἀκούσαντά σε ἐνύπνια συγκρίναι αὐτά. ¹⁶ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωσήφ τῷ Φαραω εἶπεν Ἄνευ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀποκριθήσεται τὸ σωτήριον Φαραω. ¹⁷ἐλάλησεν δὲ Φαραω τῷ Ἰωσήφ λέγων Ἐν τῷ ὕπνῳ μου ὥμην ἐστάναι παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, ¹⁸καὶ ὥσπερ ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἀνέβαινον ἑπτὰ βόες καλαὶ τῷ εἶδει καὶ ἐκλεκταὶ ταῖς σαρκῶν καὶ ἐνέμοντο ἐν τῷ ἄχρῳ. ¹⁹καὶ ἰδοὺ ἑπτὰ βόες ἕτεραι ἀνέβαινον ὀπίσω αὐτῶν ἐκ τοῦ ποταμοῦ πονηραὶ καὶ αἰσχροὶ τῷ εἶδει καὶ λεπταὶ ταῖς σαρκῶν, οἷας οὐκ εἶδον τοιαύτας ἐν ὅλῃ γῆ Αἰγύπτῳ αἰσχροτέρας. ²⁰καὶ κατέφαγον αἱ ἑπτὰ βόες αἱ αἰσχροὶ καὶ λεπταὶ τὰς ἑπτὰ βόας τὰς πρῶτας τὰς καλὰς καὶ ἐκλεκτάς, ²¹καὶ εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν καὶ οὐ διάδηλοι ἐγένοντο ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὰς κοιλίας αὐτῶν, καὶ αἱ ὄψεις αὐτῶν αἰσχροὶ καθὰ καὶ τὴν ἀρχὴν. ἐξεγερθεὶς δὲ ἐκοιμήθην ²²καὶ εἶδον πάλιν ἐν τῷ ὕπνῳ μου, καὶ ὥσπερ ἑπτὰ στάχυες ἀνέβαινον ἐν πυθμένι ἐνὶ πλήρεις καὶ καλοῖς. ²³ἄλλοι δὲ ἑπτὰ στάχυες λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἀνεφύοντο ἐχόμενοι αὐτῶν. ²⁴καὶ κατέπιον οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι τοὺς ἑπτὰ στάχους τοὺς καλοὺς καὶ τοὺς πλήρεις. εἶπα οὖν τοῖς ἐξηγηταῖς, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀπαγγέλλων μοι.

²⁵Καὶ εἶπεν Ἰωσήφ τῷ Φαραω Τὸ ἐνύπνιον Φαραω ἓν ἐστίν. ὅσα ὁ θεὸς ποιεῖ, ἔδειξεν τῷ Φαραω. ²⁶αἱ ἑπτὰ βόες αἱ καλαὶ ἑπτὰ ἔτη ἐστίν, καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ καλοὶ ἑπτὰ ἔτη ἐστίν. τὸ ἐνύπνιον

Φαραω ἔν ἐστιν. ²⁷καὶ αἱ ἑπτὰ βόες αἱ λεπταὶ αἱ ἀναβαίνουσαι ὀπίσω αὐτῶν ἑπτὰ ἔτη ἐστίν, καὶ οἱ ἑπτὰ στάχυες οἱ λεπτοὶ καὶ ἀνεμόφθοροι ἔσονται ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ. ²⁸τὸ δὲ ῥῆμα, ὃ εἶρηκα Φαραω Ὅσα ὁ θεὸς ποιεῖ, ἔδειξεν τῷ Φαραω, ²⁹ἰδοὺ ἑπτὰ ἔτη ἔρχεται εὐθηνία πολλή ἐν πάσῃ γῆ Αἰγύπτω· ³⁰ἥξει δὲ ἑπτὰ ἔτη λιμοῦ μετὰ ταῦτα, καὶ ἐπιλήσονται τῆς πλησμονῆς ἐν ὅλῃ γῆ Αἰγύπτω, καὶ ἀναλώσει ὁ λιμὸς τὴν γῆν, ³¹καὶ οὐκ ἐπιγνωσθήσεται ἡ εὐθηνία ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ λιμοῦ τοῦ ἐσομένου μετὰ ταῦτα· ἰσχυρὸς γὰρ ἔσται σφόδρα. ³²περὶ δὲ τοῦ δευτερώσαι τὸ ἐνύπνιον Φαραω δὶς, ὅτι ἀληθὲς ἔσται τὸ ῥῆμα τὸ παρὰ τοῦ θεοῦ, καὶ ταχυνεῖ ὁ θεὸς τοῦ ποιῆσαι αὐτό. ³³νῦν οὖν σκέψαι ἄνθρωπον φρόνιμον καὶ συνετὸν καὶ κατάστησον αὐτὸν ἐπὶ γῆς Αἰγύπτου· ³⁴καὶ ποιησάτω Φαραω καὶ καταστησάτω τοπάρχας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀποπεμπτωσάτωσαν πάντα τὰ γενήματα τῆς γῆς Αἰγύπτου τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῆς εὐθηνίας ³⁵καὶ συναγαγέτωσαν πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν τῶν ἐρχομένων τῶν καλῶν τούτων, καὶ συναχθήτω ὁ σῖτος ὑπὸ χεῖρα Φαραω, βρώματα ἐν ταῖς πόλεσιν φυλαχθήτω· ³⁶καὶ ἔσται τὰ βρώματα πεφυλαγμένα τῇ γῆ εἰς τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ, ἃ ἔσονται ἐν γῆ Αἰγύπτω, καὶ οὐκ ἐκτριβήσεται ἡ γῆ ἐν τῷ λιμῷ.

³⁷Ἦρσεν δὲ τὰ ῥήματα ἐναντίον Φαραω καὶ ἐναντίον πάντων τῶν παιδῶν αὐτοῦ, ³⁸καὶ εἶπεν Φαραω πᾶσιν τοῖς παισὶν αὐτοῦ Μὴ εὐρήσομεν ἄνθρωπον τοιοῦτον, ὃς ἔχει πνεῦμα θεοῦ ἐν αὐτῷ; ³⁹εἶπεν δὲ Φαραω τῷ Ἰωσηφ Ἐπειδὴ ἔδειξεν ὁ θεὸς σοὶ πάντα ταῦτα, οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος φρονιμώτερος καὶ συνετώτερός σου· ⁴⁰σὺ ἔσθι ἐπὶ τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἐπὶ τῷ στόματί σου ὑπακούσεται πᾶς ὁ λαὸς μου· πλὴν τὸν θρόνον ὑπερέξω σου ἐγώ. ⁴¹εἶπεν δὲ Φαραω τῷ Ἰωσηφ Ἴδου καθίστημί σε σήμερον ἐπὶ πάσης γῆς Αἰγύπτου. ⁴²καὶ περιελόμενος Φαραω τὸν δακτύλιον ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ περιέθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν χεῖρα Ἰωσηφ καὶ ἐνέδυσεν αὐτὸν στολὴν βυσσίνην καὶ περιέθηκεν κλοιὸν χρυσοῦν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ· ⁴³καὶ ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἄρμα τὸ δεύτερον τῶν αὐτοῦ, καὶ ἐκῆρυξεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ κῆρυξ· καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐφ' ὅλης γῆς Αἰγύπτου. ⁴⁴εἶπεν δὲ Φαραω τῷ Ἰωσηφ Ἐγὼ Φαραω· ἄνευ σοῦ οὐκ ἔξαρεῖ οὐθεὶς τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ πάσῃ γῆ Αἰγύπτου. ⁴⁵καὶ ἐκάλεσεν Φαραω τὸ ὄνομα Ἰωσηφ Ψονθομφανηχ· καὶ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν Ἀσεννεθ θυγατέρα Πετεφρη ἱερέως Ἡλίου πόλεως αὐτῷ γυναῖκα. ⁴⁶Ἰωσηφ δὲ ἦν ἐτῶν τριάκοντα, ὅτε ἔστη ἐναντίον Φαραω βασιλέως Αἰγύπτου.

Ἐξῆλθεν δὲ Ἰωσηφ ἐκ προσώπου Φαραω καὶ διῆλθεν πᾶσαν γῆν Αἰγύπτου. ⁴⁷καὶ ἐποίησεν ἡ γῆ ἐν τοῖς ἑπτὰ ἔτεσιν τῆς εὐθηνίας δράγματα· ⁴⁸καὶ συνήγαγεν πάντα τὰ βρώματα τῶν ἑπτὰ ἐτῶν, ἐν οἷς ἦν ἡ εὐθηνία ἐν γῆ Αἰγύπτου, καὶ ἔθηκεν τὰ βρώματα ἐν ταῖς πόλεσιν, βρώματα τῶν πεδίων τῆς πόλεως τῶν κύκλω αὐτῆς ἔθηκεν ἐν αὐτῇ. ⁴⁹καὶ συνήγαγεν Ἰωσηφ σῖτον ὥσει τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης πολὺν σφόδρα, ἕως οὐκ ἠδύναντο ἀριθμῆσαι, οὐ γὰρ ἦν ἀριθμὸς.

⁵⁰Τῷ δὲ Ἰωσηφ ἐγένοντο υἱοὶ δύο πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ Ἀσεννεθ θυγάτηρ Πετεφρη ἱερέως Ἡλίου πόλεως. ⁵¹ἐκάλεσεν δὲ Ἰωσηφ τὸ ὄνομα τοῦ πρωτοτόκου

Μανασση, ὅτι Ἐπιλαθέσθαι με ἐποίησεν ὁ θεὸς πάντων τῶν πόνων μου καὶ πάντων τῶν τοῦ πατρὸς μου. ⁵²τὸ δὲ ὄνομα τοῦ δευτέρου ἐκάλεσεν Εφραιμ, ὅτι Ἡὔξησέν με ὁ θεὸς ἐν γῆ ταπεινώσεώς μου.

⁵³Παρήλθον δὲ τὰ ἑπτὰ ἔτη τῆς εὐθηνίας, ἃ ἐγένοντο ἐν γῆ Αἰγύπτῳ, ⁵⁴καὶ ἤρξαντο τὰ ἑπτὰ ἔτη τοῦ λιμοῦ ἔρχεσθαι, καθὰ εἶπεν Ἰωσηφ. καὶ ἐγένετο λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῆ, ἐν δὲ πάσῃ γῆ Αἰγύπτου ἦσαν ἄρτοι. ⁵⁵καὶ ἐπέινασεν πᾶσα ἡ γῆ Αἰγύπτου, ἐκέκραξεν δὲ ὁ λαὸς πρὸς Φαραῶν περὶ ἄρτων· εἶπεν δὲ Φαραῶν πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις Πορεύεσθε πρὸς Ἰωσηφ, καὶ ὃ ἐὰν εἴπη ὑμῖν, ποιήσατε. ⁵⁶καὶ ὁ λιμὸς ἦν ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς· ἀνέωξεν δὲ Ἰωσηφ πάντας τοὺς σιτοβολῶνας καὶ ἐπώλει πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις. ⁵⁷καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι ἦλθον εἰς Αἴγυπτον ἀγοράζειν πρὸς Ἰωσηφ· ἐπεκράτησεν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν πάσῃ τῇ γῆ.

42 ¹Ἰδὼν δὲ Ἰακωβ ὅτι ἔστιν πρᾶσις ἐν Αἰγύπτῳ, εἶπεν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ Ἴνα τί ῥαθυμεῖτε; ²ἰδοὺ ἀκήκοα ὅτι ἔστιν σῖτος ἐν Αἰγύπτῳ· κατάβητε ἐκεῖ καὶ πρίασθε ἡμῖν μικρὰ βρώματα, ἵνα ζῶμεν καὶ μὴ ἀποθάνωμεν. ³κατέβησαν δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσηφ οἱ δέκα πρίασθαι σῖτον ἐξ Αἰγύπτου· ⁴τὸν δὲ Βενιαμὴν τὸν ἀδελφὸν Ἰωσηφ οὐκ ἀπέστειλεν μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ· εἶπεν γὰρ Μήποτε συμβῆῖ αὐτῷ μαλακία.

⁵Ἦλθον δὲ οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ ἀγοράζειν μετὰ τῶν ἐρχομένων· ἦν γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῆ Χανααν. ⁶Ἰωσηφ δὲ ἦν ἄρχων τῆς γῆς, οὗτος ἐπώλει παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς· ἐλθόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσηφ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. ⁷Ἰδὼν δὲ Ἰωσηφ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ἐπέγνω καὶ ἠλλοτριόυτο ἀπ' αὐτῶν καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς σκληρὰ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Πόθεν ἦκατε; οἱ δὲ εἶπαν Ἐκ γῆς Χανααν ἀγοράσαι βρώματα. ⁸ἐπέγνω δὲ Ἰωσηφ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, αὐτοὶ δὲ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτόν. ⁹καὶ ἐμνήσθη Ἰωσηφ τῶν ἐνυπνίων, ὧν εἶδεν αὐτός, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Κατάσκοποι ἔστε· κατανοῆσαι τὰ ἴχνη τῆς χώρας ἦκατε. ¹⁰οἱ δὲ εἶπαν Οὐχί, κύριε· οἱ παῖδές σου ἠλθομεν πρίασθαι βρώματα· ¹¹πάντες ἐσμὲν υἱοὶ ἐνὸς ἀνθρώπου· εἰρηνικοὶ ἐσμεν, οὐκ εἰσὶν οἱ παῖδές σου κατάσκοποι. ¹²εἶπεν δὲ αὐτοῖς Οὐχί, ἀλλὰ τὰ ἴχνη τῆς γῆς ἠλθατε ἰδεῖν. ¹³οἱ δὲ εἶπαν Δώδεκά ἐσμεν οἱ παῖδές σου ἀδελφοὶ ἐν γῆ Χανααν, καὶ ἰδοὺ ὁ νεώτερος μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον, ὁ δὲ ἕτερος οὐχ ὑπάρχει. ¹⁴εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ἰωσηφ Τοῦτό ἐστιν, ὃ εἶρηκα ὑμῖν λέγων ὅτι Κατάσκοποι ἔστε· ¹⁵ἐν τούτῳ φανεῖσθε· νῆ τὴν ὑγίειαν Φαραῶν, οὐ μὴ ἐξέλθητε ἐντεῦθεν, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος ἔλθῃ ὧδε. ¹⁶ἀποστείλατε ἐξ ὑμῶν ἓνα καὶ λάβετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν, ὑμεῖς δὲ ἀπάχθητε ἕως τοῦ φανερὰ γενέσθαι τὰ ῥήματα ὑμῶν, εἰ ἀληθεύετε ἢ οὐ· εἰ δὲ μὴ, νῆ τὴν ὑγίειαν Φαραῶν, ἢ μὴν κατάσκοποι ἔστε. ¹⁷καὶ ἔθετο αὐτούς ἐν φυλακῇ ἡμέρας τρεῖς.

¹⁸εἶπεν δὲ αὐτοῖς τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ Τοῦτο ποιήσατε καὶ ζήσεσθε — τὸν θεὸν γὰρ ἐγὼ φοβοῦμαι — . ¹⁹εἰ εἰρηνικοὶ ἔστε, ἀδελφὸς ὑμῶν εἷς κατασχεθήτω ἐν τῇ φυλακῇ, αὐτοὶ δὲ βαδίσατε καὶ ἀπαγάγετε τὸν ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας ὑμῶν ²⁰καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον ἀγάγετε πρὸς με, καὶ πιστευθήσονται τὰ ῥήματα ὑμῶν· εἰ δὲ μὴ, ἀποθανεῖσθε. ἐποίησαν δὲ οὕτως. — ²¹καὶ εἶπεν ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Ναί· ἐν ἀμαρτία γὰρ ἐσμεν περὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν, ὅτι

ὑπερείδομεν τὴν θλίψιν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, ὅτε κατεδέετο ἡμῶν, καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν αὐτοῦ· ἔνεκεν τούτου ἐπῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ἡ θλίψις αὕτη. ²²ἀποκριθεὶς δὲ Ρουβην εἶπεν αὐτοῖς Οὐκ ἐλάλησα ὑμῖν λέγων Μὴ ἀδικήσητε τὸ παιδάριον; καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου· καὶ ἰδοὺ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκζητεῖται. ²³αὐτοὶ δὲ οὐκ ᾔδειςαν ὅτι ἀκούει Ἰωσηφ· ὁ γὰρ ἐρμηνευτῆς ἀνὰ μέσον αὐτῶν ἦν. ²⁴ἀποστραφεῖς δὲ ἀπ' αὐτῶν ἔκλαυσεν Ἰωσηφ. — καὶ πάλιν προσῆλθεν πρὸς αὐτούς καὶ εἶπεν αὐτοῖς καὶ ἔλαβεν τὸν Συμεων ἀπ' αὐτῶν καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐναντίον αὐτῶν. ²⁵ἐνετείλατο δὲ Ἰωσηφ ἐμπλήσαι τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν σίτου καὶ ἀποδοῦναι τὸ ἀργύριον ἐκάστου εἰς τὸν σάκκον αὐτοῦ καὶ δοῦναι αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν. καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς οὕτως. ²⁶καὶ ἐπιθέντες τὸν σῖτον ἐπὶ τοὺς ὄνους αὐτῶν ἀπῆλθον ἐκεῖθεν. — ²⁷λύσας δὲ εἶς τὸν μάρσιππον αὐτοῦ δοῦναι χορτάσματα τοῖς ὄνοις αὐτοῦ, οὗ κατέλυσαν, εἶδεν τὸν δεσμὸν τοῦ ἀργυρίου αὐτοῦ, καὶ ἦν ἐπάνω τοῦ στόματος τοῦ μαρσίππου. ²⁸καὶ εἶπεν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ Ἄπεδόθη μοι τὸ ἀργύριον, καὶ ἰδοὺ τοῦτο ἐν τῷ μαρσίππῳ μου. καὶ ἐξέστη ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ ἐταράχθησαν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες Τί τοῦτο ἐποίησεν ὁ θεὸς ἡμῖν;

²⁹Ἦλθον δὲ πρὸς Ἰακωβ τὸν πατέρα αὐτῶν εἰς γῆν Χανααν καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα τὰ συμβάντα αὐτοῖς λέγοντες ³⁰Λελάληκεν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς πρὸς ἡμᾶς σκληρὰ καὶ ἔθετο ἡμᾶς ἐν φυλακῇ ὡς κατασκοπεύοντας τὴν γῆν. ³¹εἶπαμεν δὲ αὐτῷ Εἰρηνικοὶ ἐσμεν, οὐκ ἐσμεν κατάσκοποι. ³²δώδεκα ἀδελφοὶ ἐσμεν, υἱοὶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν· ὁ εἶς οὐχ ὑπάρχει, ὁ δὲ μικρότερος μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν σήμερον ἐν γῆ Χανααν. ³³εἶπεν δὲ ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος ὁ κύριος τῆς γῆς Ἐν τούτῳ γινώσκωμαι ὅτι εἰρηνικοὶ ἐστε· ἀδελφὸν ἕνα ἄφετε ὧδε μετ' ἐμοῦ, τὸν δὲ ἀγορασμὸν τῆς σιτοδοσίας τοῦ οἴκου ὑμῶν λαβόντες ἀπέλθατε ³⁴καὶ ἀγάγετε πρὸς με τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν νεώτερον, καὶ γινώσκωμαι ὅτι οὐ κατάσκοποι ἐστε, ἀλλ' ὅτι εἰρηνικοὶ ἐστε, καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν ἀποδώσω ὑμῖν, καὶ τῇ γῆ ἐμπορεύεσθε. ³⁵ἐγένετο δὲ ἐν τῷ κατακενοῦν αὐτοὺς τοὺς σάκκους αὐτῶν καὶ ἦν ἐκάστου ὁ δεσμὸς τοῦ ἀργυρίου ἐν τῷ σάκκῳ αὐτῶν· καὶ εἶδον τοὺς δεσμοὺς τοῦ ἀργυρίου αὐτῶν, αὐτοὶ καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶν, καὶ ἐφοβήθησαν. ³⁶εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ἰακωβ ὁ πατὴρ αὐτῶν Ἐμὲ ἠτεκνώσατε· Ἰωσηφ οὐκ ἔστιν, Συμεων οὐκ ἔστιν, καὶ τὸν Βενιαμὴν λήμψεσθε· ἐπ' ἐμὲ ἐγένετο πάντα ταῦτα. ³⁷εἶπεν δὲ Ρουβην τῷ πατρὶ αὐτοῦ λέγων Τοὺς δύο υἱοὺς μου ἀπόκτεινον, ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σέ δὸς αὐτὸν εἰς τὴν χεῖρά μου, κἀγὼ ἀνάξω αὐτὸν πρὸς σέ. ³⁸ὁ δὲ εἶπεν Οὐ καταβήσεται ὁ υἱός μου μεθ' ὑμῶν, ὅτι ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανεν καὶ αὐτὸς μόνος καταλέλειπται· καὶ συμβήσεται αὐτὸν μαλακισθῆναι ἐν τῇ ὁδῷ, ἢ ἂν πορεύησθε, καὶ κατὰξέτε μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ἄδου.

43 ¹Ὁ δὲ λιμὸς ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς. ²ἐγένετο δὲ ἡνίκα συνετέλεσαν καταφαγεῖν τὸν σῖτον, ὃν ἤνεγκαν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν Πάλιν πορευθέντες πρίασθε ἡμῖν μικρὰ βρώματα. ³εἶπεν δὲ αὐτῷ Ἰουδας λέγων Διαμαρτυρία διαμεμαρτύρηται ἡμῖν ὁ ἄνθρωπος λέγων Οὐκ ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ἦ. ⁴εἰ μὲν οὖν ἀποστέλλεις τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, καταβησόμεθα καὶ ἀγοράσωμέν σοι βρώματα· ⁵εἰ δὲ μὴ ἀποστέλλεις

τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν μεθ' ἡμῶν, οὐ πορευσόμεθα· ὁ γὰρ ἄνθρωπος εἶπεν ἡμῖν λέγων Οὐκ ὄψεσθέ μου τὸ πρόσωπον, ἐὰν μὴ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν ᾗ. ⁶εἶπεν δὲ Ἰσραὴλ Τί ἐκακοποιήσατέ με ἀναγγείλαντες τῷ ἀνθρώπῳ εἰ ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός; ⁷οἱ δὲ εἶπαν Ἐρωτῶν ἐπηρώτησεν ἡμᾶς ὁ ἄνθρωπος καὶ τὴν γενεὰν ἡμῶν λέγων Εἰ ἔτι ὁ πατὴρ ὑμῶν ζῆ; εἰ ἔστιν ὑμῖν ἀδελφός; καὶ ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ κατὰ τὴν ἐπερώτησιν ταύτην. μὴ ᾗδειμεν εἰ ἐρεῖ ἡμῖν Ἀγάγετε τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν; ⁸εἶπεν δὲ Ἰουδᾶς πρὸς Ἰσραὴλ τὸν πατέρα αὐτοῦ Ἀποστείλον τὸ παιδάριον μετ' ἐμοῦ, καὶ ἀναστάντες πορευσόμεθα, ἵνα ζῶμεν καὶ μὴ ἀποθάνωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ σὺ καὶ ἡ ἀποσκευὴ ἡμῶν. ⁹ἐγὼ δὲ ἐκδέχομαι αὐτόν, ἐκ χειρός μου ζήτησον αὐτόν· ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτόν πρὸς σέ καὶ στήσω αὐτόν ἐναντίον σου, ἡμαρτηκῶς ἔσομαι πρὸς σέ πάσας τὰς ἡμέρας. ¹⁰εἰ μὴ γὰρ ἐβραδύναμεν, ἤδη ἂν ὑπεστρέψαμεν δις. ¹¹εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ἰσραὴλ ὁ πατὴρ αὐτῶν Εἰ οὕτως ἐστίν, τοῦτο ποιήσατε· λάβετε ἀπὸ τῶν καρπῶν τῆς γῆς ἐν τοῖς ἀγγείοις ὑμῶν καὶ καταγάγετε τῷ ἀνθρώπῳ δῶρα, τῆς ῥητίνης καὶ τοῦ μέλιτος, θυμίαμα καὶ στακτὴν καὶ τερέμινθον καὶ κάρυα. ¹²καὶ τὸ ἀργύριον δισσοῦν λάβετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν· τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφέν ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν ἀποστρέψατε μεθ' ὑμῶν· μήποτε ἀγνόημά ἐστιν. ¹³καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν λάβετε καὶ ἀναστάντες κατάβητε πρὸς τὸν ἄνθρωπον. ¹⁴ὁ δὲ θεὸς μου δῶη ὑμῖν χάριν ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἀποστείλαι τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν τὸν ἕνα καὶ τὸν Βενιαμῖν· ἐγὼ μὲν γάρ, καθὰ ἠτέκνωμαι, ἠτέκνωμαι.

¹⁵Λαβόντες δὲ οἱ ἄνδρες τὰ δῶρα ταῦτα καὶ τὸ ἀργύριον διπλοῦν ἔλαβον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν καὶ τὸν Βενιαμῖν καὶ ἀναστάντες κατέβησαν εἰς Αἴγυπτον καὶ ἔστησαν ἐναντίον Ἰωσηφ. ¹⁶εἶδεν δὲ Ἰωσηφ αὐτούς καὶ τὸν Βενιαμῖν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ὁμομήτριον καὶ εἶπεν τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ Εἰσάγαγε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὴν οἰκίαν καὶ σφάξον θύματα καὶ ἐτοίμασον· μετ' ἐμοῦ γὰρ φάγονται οἱ ἄνθρωποι ἄρτους τὴν μεσημβρίαν. ¹⁷ἐποίησεν δὲ ὁ ἄνθρωπος, καθὰ εἶπεν Ἰωσηφ, καὶ εἰσήγαγεν τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸν οἶκον Ἰωσηφ. — ¹⁸ἰδόντες δὲ οἱ ἄνθρωποι ὅτι εἰσήχθησαν εἰς τὸν οἶκον Ἰωσηφ, εἶπαν Διὰ τὸ ἀργύριον τὸ ἀποστραφέν ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν τὴν ἀρχὴν ἡμεῖς εἰσαγόμεθα τοῦ συκοφαντῆσαι ἡμᾶς καὶ ἐπιθέσθαι ἡμῖν τοῦ λαβεῖν ἡμᾶς εἰς παῖδας καὶ τοὺς ὄνους ἡμῶν. ¹⁹προσελθόντες δὲ πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὸν ἐπὶ τοῦ οἴκου Ἰωσηφ ἐλάλησαν αὐτῷ ἐν τῷ πυλῶνι τοῦ οἴκου ²⁰λέγοντες Δεόμεθα, κύριε· κατέβημεν τὴν ἀρχὴν πρίασθαι βρώματα· ²¹ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἤλθομεν εἰς τὸ καταλῦσαι καὶ ἠνοιξάμεν τοὺς μαρσίππους ἡμῶν, καὶ τότε τὸ ἀργύριον ἐκάστου ἐν τῷ μαρσίππῳ αὐτοῦ· τὸ ἀργύριον ἡμῶν ἐν σταθμῷ ἀπεστρέψαμεν νῦν ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν ²²καὶ ἀργύριον ἕτερον ἠνέγκαμεν μεθ' ἑαυτῶν ἀγοράσαι βρώματα· οὐκ οἶδαμεν, τίς ἐνέβαλεν τὸ ἀργύριον εἰς τοὺς μαρσίππους ἡμῶν. ²³εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ἴλεως ὑμῖν, μὴ φοβεῖσθε· ὁ θεὸς ὑμῶν καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν ἔδωκεν ὑμῖν θησαυροὺς ἐν τοῖς μαρσίπποις ὑμῶν, τὸ δὲ ἀργύριον ὑμῶν εὐδοκιμοῦν ἀπέχῳ. καὶ ἐξήγαγεν πρὸς αὐτούς τὸν Συμεὼν ²⁴καὶ ἠνεγκεν ὕδωρ νίψαι τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔδωκεν χορτάσματα τοῖς ὄνοις αὐτῶν. ²⁵ἠτοίμασαν δὲ τὰ δῶρα ἕως τοῦ ἐλθεῖν Ἰωσηφ μεσημβρίας· ἤκουσαν γὰρ ὅτι ἐκεῖ μέλλει ἀριστᾶν.

²⁶Εἰσῆλθεν δὲ Ἰωσηφ εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ τὰ δῶρα, ἃ εἶχον ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, εἰς τὸν οἶκον καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν. ²⁷ἠρώτησεν δὲ αὐτοὺς Πῶς ἔχετε; καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰ ὑγιαίνει ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ πρεσβύτερος, ὃν εἶπατε; ἔτι ζῆ; ²⁸οἱ δὲ εἶπαν Ὑγιαίνει ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν, ἔτι ζῆ. καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος τῷ θεῷ. καὶ κύψαντες προσεκύνησαν αὐτῷ. ²⁹ἀναβλέψας δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς Ἰωσηφ εἶδεν Βενιαμὶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν ὁμομήτριον καὶ εἶπεν Οὗτος ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος, ὃν εἶπατε πρὸς με ἀγαγεῖν; καὶ εἶπεν Ὁ θεὸς ἐλέησαι σε, τέκνον. ³⁰ἐταράχθη δὲ Ἰωσηφ — συνεστρέφετο γὰρ τὰ ἔντερα αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ — καὶ ἐζήτει κλαῦσαι· εἰσελθὼν δὲ εἰς τὸ ταμιεῖον ἔκλαυσεν ἐκεῖ. ³¹καὶ νιψάμενος τὸ πρόσωπον ἐξελθὼν ἐνεκρατεύσατο καὶ εἶπεν Παράθετε ἄρτους. ³²καὶ παρέθηκαν αὐτῷ μόνῳ καὶ αὐτοῖς καθ' ἑαυτοὺς καὶ τοῖς Αἰγυπτίοις τοῖς συνδαιπνοῦσιν μετ' αὐτοῦ καθ' ἑαυτοὺς· οὐ γὰρ ἐδύναντο οἱ Αἰγύπτιοι συνεσθίειν μετὰ τῶν Εβραίων ἄρτους, βδέλυγμα γὰρ ἐστὶν τοῖς Αἰγυπτίοις. ³³ἐκάθισαν δὲ ἐναντίον αὐτοῦ, ὁ πρωτότοκος κατὰ τὰ πρεσβεῖα αὐτοῦ καὶ ὁ νεώτερος κατὰ τὴν νεότητα αὐτοῦ· ἐξίσταντο δὲ οἱ ἄνθρωποι ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ³⁴ἦραν δὲ μερίδας παρ' αὐτοῦ πρὸς αὐτούς· ἐμεγαλύνθη δὲ ἡ μερὶς Βενιαμὶν παρὰ τὰς μερίδας πάντων πενταπλασίως πρὸς τὰς ἐκείνων. ἔπιον δὲ καὶ ἐμεθύσθησαν μετ' αὐτοῦ.

44 ¹Καὶ ἐνετείλατο Ἰωσηφ τῷ ὄντι ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ λέγων Πλήσατε τοὺς μαρσίππους τῶν ἀνθρώπων βρωμάτων, ὅσα ἐὰν δύνωνται ἄραι, καὶ ἐμβάλατε ἐκάστου τὸ ἀργύριον ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ μαρσίππου ²καὶ τὸ κόνδου μου τὸ ἀργυροῦν ἐμβάλατε εἰς τὸν μάρσιππον τοῦ νεωτέρου καὶ τὴν τιμὴν τοῦ σίτου αὐτοῦ. ἐγενήθη δὲ κατὰ τὸ ῥῆμα Ἰωσηφ, καθὼς εἶπεν. — ³τὸ πρῶν διέφραυσεν, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἀπεστάλησαν, αὐτοὶ καὶ οἱ ὄνοι αὐτῶν. ⁴ἐξεληθόντων δὲ αὐτῶν τὴν πόλιν (οὐκ ἀπέσχον μακρὰν) καὶ Ἰωσηφ εἶπεν τῷ ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτοῦ Ἀναστὰς ἐπιδίωξον ὀπίσω τῶν ἀνθρώπων καὶ καταλήμψατε αὐτούς καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Τί ὅτι ἀνταπεδώκατε πονηρὰ ἀντὶ καλῶν; ⁵ἵνα τί ἐκλέψατέ μου τὸ κόνδου τὸ ἀργυροῦν; οὐ τοῦτό ἐστιν, ἐν ᾧ πίνει ὁ κύριός μου; αὐτὸς δὲ οἰωνισμῷ οἰωνίζεται ἐν αὐτῷ. πονηρὰ συντετέλεσθε, ἃ πεποιήκατε. ⁶εὐρῶν δὲ αὐτούς εἶπεν αὐτοῖς κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα. ⁷οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ Ἰνα τί λαλεῖ ὁ κύριος κατὰ τὰ ῥήματα ταῦτα; μὴ γένοιτο τοῖς παισίν σου ποιῆσαι κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦτο. ⁸εἰ τὸ μὲν ἀργύριον, ὃ εὐρομεν ἐν τοῖς μαρσίπποις ἡμῶν, ἀπεστρέψαμεν πρὸς σὲ ἐκ γῆς Χανααν, πῶς ἂν κλέψαιμεν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ κυρίου σου ἀργύριον ἢ χρυσίον; ⁹παρ' ᾧ ἂν εὐρεθῆ τὸ κόνδου τῶν παίδων σου, ἀποθνησκέτω· καὶ ἡμεῖς δὲ ἐσόμεθα παῖδες τῷ κυρίῳ ἡμῶν. ¹⁰ὁ δὲ εἶπεν Καὶ νῦν ὡς λέγετε, οὕτως ἔσται· ὁ ἄνθρωπος, παρ' ᾧ ἂν εὐρεθῆ τὸ κόνδου, αὐτὸς ἔσται μου παῖς, ὑμεῖς δὲ ἔσεσθε καθαροί. ¹¹καὶ ἔσπευσαν καὶ καθεῖλαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἠνοιξαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ. ¹²ἠρεύνα δὲ ἀπὸ τοῦ πρεσβυτέρου ἀρξάμενος ἕως ἤλθεν ἐπὶ τὸν νεώτερον, καὶ εὗρεν τὸ κόνδου ἐν τῷ μαρσίππῳ τῷ Βενιαμὶν. ¹³καὶ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ ἐπέθηκαν ἕκαστος τὸν μάρσιππον αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ὄνον αὐτοῦ καὶ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν.

¹⁴Εἰσῆλθεν δὲ Ἰουδας καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς Ἰωσηφ ἔτι αὐτοῦ ὄντος ἐκεῖ καὶ ἔπεσον ἐναντίον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν. ¹⁵εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ἰωσηφ Τί τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ὃ ἐποιήσατε; οὐκ οἴδατε ὅτι οἰωνισμῶ οἰωνιεῖται ἄνθρωπος οἶος ἐγώ; ¹⁶εἶπεν δὲ Ἰουδας Τί ἀντεροῦμεν τῷ κυρίῳ ἢ τί λαλήσωμεν ἢ τί δικαιωθῶμεν; ὃ δὲ θεὸς εὔρεν τὴν ἀδικίαν τῶν παίδων σου. ἰδοὺ ἐσμεν οἰκέται τῷ κυρίῳ ἡμῶν, καὶ ἡμεῖς καὶ παρ' ὧ εὐρέθη τὸ κόνδυ. ¹⁷εἶπεν δὲ Ἰωσηφ Μὴ μοι γένοιτο ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τοῦτο· ὁ ἄνθρωπος, παρ' ὧ εὐρέθη τὸ κόνδυ, αὐτὸς ἔσται μου παῖς, ὑμεῖς δὲ ἀνάβητε μετὰ σωτηρίας πρὸς τὸν πατέρα ὑμῶν.

¹⁸Ἐγγίσας δὲ αὐτῷ Ἰουδας εἶπεν Δέομαι, κύριε, λαλησάτω ὁ παῖς σου ῥῆμα ἐναντίον σου, καὶ μὴ θυμωθῆς τῷ παιδί σου, ὅτι σὺ εἶ μετὰ Φαραῶ. ¹⁹κύριε, σὺ ἠρώτησας τοὺς παῖδάς σου λέγων Εἰ ἔχετε πατέρα ἢ ἀδελφόν; ²⁰καὶ εἶπαμεν τῷ κυρίῳ Ἔστιν ἡμῖν πατὴρ πρεσβύτερος καὶ παιδίον γῆρας νεώτερον αὐτῷ, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ μόνος ὑπελείφθη τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ὃ δὲ πατὴρ αὐτὸν ἠγάπησεν. ²¹εἶπας δὲ τοῖς παισίν σου Καταγάγετε αὐτὸν πρὸς με, καὶ ἐπιμελοῦμαι αὐτοῦ. ²²καὶ εἶπαμεν τῷ κυρίῳ Οὐ δυνήσεται τὸ παιδίον καταλιπεῖν τὸν πατέρα· ἐὰν δὲ καταλίπη τὸν πατέρα, ἀποθανεῖται. ²³σὺ δὲ εἶπας τοῖς παισίν σου Ἐὰν μὴ καταβῆ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν ὁ νεώτερος μεθ' ὑμῶν, οὐ προσθήσεσθε ἔτι ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου. ²⁴ἐγένετο δὲ ἡνίκα ἀνέβημεν πρὸς τὸν παῖδά σου πατέρα δὲ ἡμῶν, ἀπηγγείλαμεν αὐτῷ τὰ ῥήματα τοῦ κυρίου. ²⁵εἶπεν δὲ ἡμῖν ὁ πατὴρ ἡμῶν Βαδίσατε ἄλιν, ἀγοράσατε ἡμῖν μικρὰ βρώματα. ²⁶ἡμεῖς δὲ εἶπαμεν Οὐ δυνησόμεθα καταβῆναι· ἀλλ' εἰ μὲν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ νεώτερος καταβαίνει μεθ' ἡμῶν, καταβησόμεθα· οὐ γὰρ δυνησόμεθα ἰδεῖν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ νεωτέρου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν. ²⁷εἶπεν δὲ ὁ παῖς σου ὁ πατὴρ ἡμῶν πρὸς ἡμᾶς Ὑμεῖς γινώσκετε ὅτι δύο ἔτεκεν μοι ἡ γυνή· ²⁸καὶ ἐξῆλθεν ὁ εἷς ἀπ' ἐμοῦ, καὶ εἶπατε ὅτι θηριόβρωτος γέγονεν, καὶ οὐκ εἶδον αὐτὸν ἔτι καὶ νῦν· ²⁹ἐὰν οὖν λάβητε καὶ τοῦτον ἐκ προσώπου μου καὶ συμβῆ αὐτῷ μαλακία ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ κατάξετέ μου τὸ γῆρας μετὰ λύπης εἰς ἄδου. ³⁰νῦν οὖν ἐὰν εἰσπορεύωμαι πρὸς τὸν παῖδά σου πατέρα δὲ ἡμῶν καὶ τὸ παιδάριον μὴ ᾗ μεθ' ἡμῶν — ἢ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ ἐκκρέμαται ἐκ τῆς τούτου ψυχῆς —, ³¹καὶ ἔσται ἐν τῷ ἰδεῖν αὐτὸν μὴ ὄν τὸ παιδάριον μεθ' ἡμῶν τελευτήσῃ, καὶ κατάξουσιν οἱ παῖδές σου τὸ γῆρας τοῦ παιδός σου πατρὸς δὲ ἡμῶν μετ' ὁδύνης εἰς ἄδου. ³²ὁ γὰρ παῖς σου ἐκδέδεκται τὸ παιδίον παρὰ τοῦ πατρὸς λέγων Ἐὰν μὴ ἀγάγω αὐτὸν πρὸς σέ καὶ στήσω αὐτὸν ἐναντίον σου, ἡμαρτηκῶς ἔσομαι πρὸς τὸν πατέρα πάσας τὰς ἡμέρας. ³³νῦν οὖν παραμενῶ σοι παῖς ἀντὶ τοῦ παιδίου, οἰκέτης τοῦ κυρίου· τὸ δὲ παιδίον ἀναβήτω μετὰ τῶν ἀδελφῶν. ³⁴πῶς γὰρ ἀναβήσομαι πρὸς τὸν πατέρα, τοῦ παιδίου μὴ ὄντος μεθ' ἡμῶν; ἵνα μὴ ἴδω τὰ κακά, ἃ εὐρήσει τὸν πατέρα μου.

45 ¹Καὶ οὐκ ἠδύνατο Ἰωσηφ ἀνέχεσθαι πάντων τῶν παρεστηκότων αὐτῷ, ἀλλ' εἶπεν Ἐξαποστείλατε πάντας ἀπ' ἐμοῦ. καὶ οὐ παρειστήκει οὐδεὶς ἔτι τῷ Ἰωσηφ, ἡνίκα ἀνεγνωρίζετο τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. ²καὶ ἀφῆκεν φωνὴν μετὰ κλαυθμοῦ· ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι, καὶ ἀκουστὸν ἐγένετο εἰς τὸν οἶκον Φαραῶ. ³εἶπεν δὲ Ἰωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ Ἐγὼ εἰμι Ἰωσηφ· ἔτι ὁ

πατήρ μου ζῆ; και οὐκ ἐδύναντο οἱ ἀδελφοὶ ἀποκριθῆναι αὐτῷ· ἐταράχθησαν γάρ. ⁴εἶπεν δὲ Ἰωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ Ἐγγίσατε πρὸς με. και ἤγγισαν. και εἶπεν Ἐγὼ εἰμι Ἰωσηφ ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν, ὃν ἀπέδοσθε εἰς Αἴγυπτον. ⁵ἄν οὖν μὴ λυπεῖσθε μηδὲ σκληρὸν ὑμῖν φανήτω ὅτι ἀπέδοσθέ με ὧδε· εἰς γὰρ ζῶν ἀπέστειλέν με ὁ θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν. ⁶τοῦτο γὰρ δεύτερον ἔτος λιμὸς ἐπὶ τῆς γῆς, και ἔτι λοιπὰ πέντε ἔτη, ἐν οἷς οὐκ ἔσται ἀροτρίασις οὐδὲ ἄμητος. ⁷ἀπέστειλεν γάρ με ὁ θεὸς ἔμπροσθεν ὑμῶν, ὑπολείπεσθαι ὑμῶν κατάλειμμα ἐπὶ τῆς γῆς και ἐκθρέψαι ὑμῶν κατάλειψιν μεγάλην. ⁸ἄν οὖν οὐχ ὑμεῖς με ἀπεστάλακατε ὧδε, ἀλλ' ἢ ὁ θεός, και ἐποίησέν με ὡς πατέρα Φαραω και κύριον παντὸς τοῦ οἴκου αὐτοῦ και ἄρχοντα πάσης γῆς Αἰγύπτου. ⁹σπεύσαντες οὖν ἀνάβητε πρὸς τὸν πατέρα μου και εἶπατε αὐτῷ Τάδε λέγει ὁ υἱὸς σου Ἰωσηφ Ἐποίησέν με ὁ θεὸς κύριον πάσης γῆς Αἰγύπτου· κατάβηθι οὖν πρὸς με και μὴ μείνης. ¹⁰και κατοικήσεις ἐν γῆ Γεσεμ Ἀραβίας και ἔση ἐγγὺς μου, σὺ και οἱ υἱοὶ σου και οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σου, τὰ πρόβατά σου και αἱ βόες σου και ὅσα σοὶ ἔστιν, ¹¹και ἐκθρέψω σε ἐκεῖ — ἔτι γὰρ πέντε ἔτη λιμὸς —, ἵνα μὴ ἐκτριβῆς, σὺ και οἱ υἱοὶ σου και πάντα τὰ ὑπάρχοντά σου. ¹²ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν βλέπουσιν και οἱ ὀφθαλμοὶ Βενιαμιν τοῦ ἀδελφοῦ μου ὅτι τὸ στόμα μου τὸ λαλοῦν πρὸς ὑμᾶς. ¹³ἀπαγγείλατε οὖν τῷ πατρί μου πᾶσαν τὴν δόξαν μου τὴν ἐν Αἰγύπτῳ και ὅσα εἶδετε, και ταχύναντες καταγάγετε τὸν πατέρα μου ὧδε. ¹⁴και ἐπιπεσὼν ἐπὶ τὸν τράχηλον Βενιαμιν τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτῷ, και Βενιαμιν ἔκλαυσεν ἐπὶ τῷ τραχήλῳ αὐτοῦ. ¹⁵και καταφιλήσας πάντας τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτοῖς, και μετὰ ταῦτα ἐλάλησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν.

¹⁶Και διεβοήθη ἡ φωνὴ εἰς τὸν οἶκον Φαραω λέγοντες Ἡκασιν οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσηφ. ἐχάρη δὲ Φαραω και ἡ θεραπεία αὐτοῦ. ¹⁷εἶπεν δὲ Φαραω πρὸς Ἰωσηφ Εἰπὸν τοῖς ἀδελφοῖς σου Τοῦτο ποιήσατε· γεμίσατε τὰ πορεῖα ὑμῶν και ἀπέλθατε εἰς γῆν Χανααν ¹⁸και παραλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν και τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν ἦκετε πρὸς με, και δώσω ὑμῖν πάντων τῶν ἀγαθῶν Αἰγύπτου, και φάγεσθε τὸν μυελὸν τῆς γῆς. ¹⁹σὺ δὲ ἔντειλαι ταῦτα, λαβεῖν αὐτοῖς ἀμάξας ἐκ γῆς Αἰγύπτου τοῖς παιδίοις ὑμῶν και ταῖς γυναιξίν, και ἀναλαβόντες τὸν πατέρα ὑμῶν παραγίνεσθε. ²⁰και μὴ φείσησθε τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν σκευῶν ὑμῶν, τὰ γὰρ πάντα ἀγαθὰ Αἰγύπτου ὑμῖν ἔσται. ²¹ἐποίησαν δὲ οὕτως οἱ υἱοὶ Ἰσραηλ· ἔδωκεν δὲ Ἰωσηφ αὐτοῖς ἀμάξας κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ Φαραω τοῦ βασιλέως και ἔδωκεν αὐτοῖς ἐπισιτισμὸν εἰς τὴν ὁδόν, ²²και πᾶσιν ἔδωκεν δισσὰς στολὰς, τῷ δὲ Βενιαμιν ἔδωκεν τριακοσίους χρυσοῦς και πέντε ἐξαλλασσοῦσας στολὰς, ²³και τῷ πατρί αὐτοῦ ἀπέστειλεν κατὰ τὰ αὐτὰ και δέκα ὄνους αἶροντας ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν Αἰγύπτου και δέκα ἡμίονους αἰρούσας ἄρτους τῷ πατρί αὐτοῦ εἰς ὁδόν. ²⁴ἐξαπέστειλεν δὲ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, και ἐπορεύθησαν· και εἶπεν αὐτοῖς Μὴ ὀργίζεσθε ἐν τῇ ὁδῷ.

²⁵Και ἀνέβησαν ἐξ Αἰγύπτου και ἦλθον εἰς γῆν Χανααν πρὸς Ἰακωβ τὸν πατέρα αὐτῶν ²⁶και ἀνήγγειλαν αὐτῷ λέγοντες ὅτι Ὁ υἱὸς σου Ἰωσηφ ζῆ, και αὐτὸς ἄρχει πάσης γῆς Αἰγύπτου. και ἐξέστη ἡ διάνοια Ἰακωβ· οὐ γὰρ ἐπίστευσεν αὐτοῖς. ²⁷ἐλάλησαν δὲ αὐτῷ πάντα τὰ ῥηθέντα ὑπὸ

Ιωσηφ, ὅσα εἶπεν αὐτοῖς. ἰδὼν δὲ τὰς ἀμάξας, ἃς ἀπέστειλεν Ιωσηφ ὥστε ἀναλαβεῖν αὐτόν, ἀνεζωπύρησεν τὸ πνεῦμα Ιακωβ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. ²⁸εἶπεν δὲ Ισραηλ Μέγα μοί ἐστιν, εἰ ἔτι Ιωσηφ ὁ υἱός μου ζῆ· πορευθεῖς ὄψομαι αὐτόν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.

46 ¹Ἀπάρας δὲ Ισραηλ, αὐτὸς καὶ πάντα τὰ αὐτοῦ, ἦλθεν ἐπὶ τὸ φρέαρ τοῦ ὄρκου καὶ ἔθυσεν θυσίαν τῷ θεῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ισαακ. ²εἶπεν δὲ ὁ θεὸς Ισραηλ ἐν ὄραματι τῆς νυκτὸς εἶπας Ιακωβ, Ιακωβ. ὁ δὲ εἶπεν Τί ἐστιν; ³λέγων Ἐγὼ εἰμι ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου· μὴ φοβοῦ καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον· εἰς γὰρ ἔθνος μέγα ποιήσω σε ἐκεῖ, ⁴καὶ ἐγὼ καταβήσομαι μετὰ σοῦ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐγὼ ἀναβιβάσω σε εἰς τέλος, καὶ Ιωσηφ ἐπιβαλεῖ τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς σου. ⁵ἀνέστη δὲ Ιακωβ ἀπὸ τοῦ φρέατος τοῦ ὄρκου, καὶ ἀνέλαβον οἱ υἱοὶ Ισραηλ τὸν πατέρα αὐτῶν καὶ τὴν ἀποσκευὴν καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἐπὶ τὰς ἀμάξας, ἃς ἀπέστειλεν Ιωσηφ ἄραι αὐτόν, ⁶καὶ ἀναλαβόντες τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν καὶ πᾶσαν τὴν κτήσιν, ἣν ἐκτήσαντο ἐν γῆ Χανααν, εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, Ιακωβ καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, ⁷υἱοὶ καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ, θυγατέρες καὶ θυγατέρες τῶν υἱῶν αὐτοῦ· καὶ πᾶν τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἦγαγεν εἰς Αἴγυπτον.

⁸Ταῦτα δὲ τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν Ισραηλ τῶν εἰσελθόντων εἰς Αἴγυπτον. Ιακωβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ· πρωτότοκος Ιακωβ Ρουβην. ⁹υἱοὶ δὲ Ρουβην· Ενωχ καὶ Φαλλους, Ασρων καὶ Χαρμι. ¹⁰υἱοὶ δὲ Συμεων· Ιεμουηλ καὶ Ιαμιν καὶ Αωδ καὶ Ιαχιν καὶ Σααρ καὶ Σαουλ υἱὸς τῆς Χανανίτιδος. ¹¹υἱοὶ δὲ Λευι· Γηρσων, Κααθ καὶ Μεραρι. ¹²υἱοὶ δὲ Ιουδα· Ηρ καὶ Αυναν καὶ Σηλωμ καὶ Φαρες καὶ Ζαρα· ἀπέθανεν δὲ Ηρ καὶ Αυναν ἐν γῆ Χανααν· ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Φαρες Ασρων καὶ Ιεμουηλ. ¹³υἱοὶ δὲ Ισσαχαρ· Θωλα καὶ Φουα καὶ Ιασουβ καὶ Ζαμβραμ. ¹⁴υἱοὶ δὲ Ζαβουλων· Σερεδ καὶ Αλλων καὶ Αλοηλ. ¹⁵οὔτοι υἱοὶ Λειας, οὓς ἔτεκεν τῷ Ιακωβ ἐν Μεσοποταμίᾳ τῆς Συρίας, καὶ Διναν τὴν θυγατέρα αὐτοῦ· πᾶσαι αἱ ψυχαί, υἱοὶ καὶ θυγατέρες, τριάκοντα τρεῖς. — ¹⁶υἱοὶ δὲ Γαδ· Σαφων καὶ Αγγις καὶ Σαυνις καὶ Θασοβαν καὶ Αηδισ καὶ Αροηδισ καὶ Αροηλις. ¹⁷υἱοὶ δὲ Ασηρ· Ιεμνα καὶ Ιεσοα καὶ Ιεουλ καὶ Βαρια, καὶ Σαρα ἀδελφὴ αὐτῶν. υἱοὶ δὲ Βαρια· Χοβορ καὶ Μελχηηλ. ¹⁸οὔτοι υἱοὶ Ζελφας, ἣν ἔδωκεν Λαβαν Λεια τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, ἣ ἔτεκεν τούτους τῷ Ιακωβ, δέκα ἕξ ψυχᾶς. — ¹⁹υἱοὶ δὲ Ραχηλ γυναικὸς Ιακωβ· Ιωσηφ καὶ Βενιαμιν. ²⁰ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Ιωσηφ ἐν γῆ Αἰγύπτῳ, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ Ασενεθ θυγάτηρ Πετεφρη ἱερέως Ἡλίου πόλεως, τὸν Μανασση καὶ τὸν Εφραιμ. ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Μανασση, οὓς ἔτεκεν αὐτῷ ἡ παλλακὴ ἡ Σύρα, τὸν Μαχιρ· Μαχιρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Γαλααδ. υἱοὶ δὲ Εφραιμ ἀδελφοῦ Μανασση· Σουταλααμ καὶ Τααμ. υἱοὶ δὲ Σουταλααμ· Εδεμ. ²¹υἱοὶ δὲ Βενιαμιν· Βαλα καὶ Χοβωρ καὶ Ασβηλ. ἐγένοντο δὲ υἱοὶ Βαλα· Γηρα καὶ Νοεμαν καὶ Αγγις καὶ Ρως καὶ Μαμφιν καὶ Οφιμιν· Γηρα δὲ ἐγέννησεν τὸν Αραδ. ²²οὔτοι υἱοὶ Ραχηλ, οὓς ἔτεκεν τῷ Ιακωβ· πᾶσαι ψυχαὶ δέκα ὀκτώ. — ²³υἱοὶ δὲ Δαν· Ασομ. ²⁴καὶ υἱοὶ Νεφθαλι· Ασηηλ καὶ Γωυνι καὶ Ισσααρ καὶ Συλλημ. ²⁵οὔτοι υἱοὶ Βαλλας, ἣν ἔδωκεν Λαβαν Ραχηλ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ, ἣ ἔτεκεν τούτους τῷ Ιακωβ· πᾶσαι ψυχαὶ ἑπτά. — ²⁶πᾶσαι δὲ ψυχαὶ αἱ εἰσελθοῦσαι μετὰ Ιακωβ εἰς Αἴγυπτον, οἱ ἐξεληθόντες ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ, χωρὶς τῶν γυναικῶν υἱῶν Ιακωβ, πᾶσαι ψυχαὶ

ἐξήκοντα ἕξ. ²⁷υἱοὶ δὲ Ἰωσηφ οἱ γενόμενοι αὐτῷ ἐν γῆ Αἰγύπτῳ ψυχαὶ ἑννέα. πᾶσαι ψυχαὶ οἴκου Ἰακωβ αἱ εἰσελθοῦσαι εἰς Αἴγυπτον ἑβδομήκοντα πέντε.

²⁸Τὸν δὲ Ἰουδαν ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς Ἰωσηφ συναντῆσαι αὐτῷ καθ' Ἡρώων πόλιν εἰς γῆν Ραμεσση. ²⁹ζεύξας δὲ Ἰωσηφ τὰ ἄρματα αὐτοῦ ἀνέβη εἰς συνάντησιν Ἰσραηλ τῷ πατρὶ αὐτοῦ καθ' Ἡρώων πόλιν καὶ ὄφθεις αὐτῷ ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔκλαυσεν κλαυθμῷ πλείονι. ³⁰καὶ εἶπεν Ἰσραηλ πρὸς Ἰωσηφ Ἀποθανοῦμαι ἀπὸ τοῦ νῦν, ἐπεὶ ἐώρακα τὸ πρόσωπόν σου· ἔτι γὰρ σὺ ζῆς. ³¹εἶπεν δὲ Ἰωσηφ πρὸς τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ Ἀναβάς ἀπαγγελῶ τῷ Φαραῶ καὶ ἐρῶ αὐτῷ Οἱ ἀδελφοί μου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου, οἳ ἦσαν ἐν γῆ Χανααν, ἤκασιν πρὸς με· ³²οἱ δὲ ἄνδρες εἰσὶν ποιμένες — ἄνδρες γὰρ κτηνοτρόφοι ἦσαν — καὶ τὰ κτήνη καὶ τοὺς βόας καὶ πάντα τὰ αὐτῶν ἀγειόχασιν. ³³ἐὰν οὖν καλέσῃ ὑμᾶς Φαραῶ καὶ εἴπῃ ὑμῖν Τί τὸ ἔργον ὑμῶν ἐστίν; ³⁴ἐρεῖτε Ἄνδρες κτηνοτρόφοι ἐσμέν οἱ παῖδές σου ἐκ παιδός ἕως τοῦ νῦν, καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, ἵνα κατοικήσῃτε ἐν γῆ Γεσεμ Ἀραβία· βδέλυγμα γὰρ ἐστὶν Αἰγυπτίοις πᾶς ποιμὴν προβάτων.

47 ¹Ἐλθὼν δὲ Ἰωσηφ ἀπήγγειλεν τῷ Φαραῶ λέγων Ὁ πατήρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου καὶ τὰ κτήνη καὶ οἱ βόες αὐτῶν καὶ πάντα τὰ αὐτῶν ἦλθον ἐκ γῆς Χανααν καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἐν γῆ Γεσεμ. ²ἀπὸ δὲ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ παρέλαβεν πέντε ἄνδρας καὶ ἔστησεν αὐτοὺς ἐναντίον Φαραῶ. ³καὶ εἶπεν Φαραῶ τοῖς ἀδελφοῖς Ἰωσηφ Τί τὸ ἔργον ὑμῶν; οἱ δὲ εἶπαν τῷ Φαραῶ Ποιμένες προβάτων οἱ παῖδές σου, καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν. ⁴εἶπαν δὲ τῷ Φαραῶ Παροικεῖν ἐν τῇ γῆ ἠκαμεν· οὐ γὰρ ἐστὶν νομὴ τοῖς κτήνεσιν τῶν παιδῶν σου, ἐνίσχυσε γὰρ ὁ λιμὸς ἐν γῆ Χανααν· νῦν οὖν κατοικήσομεν οἱ παῖδές σου ἐν γῆ Γεσεμ. ⁵εἶπεν δὲ Φαραῶ τῷ Ἰωσηφ Κατοικεῖτωσαν ἐν γῆ Γεσεμ· εἰ δὲ ἐπίστη ὅτι εἰσὶν ἐν αὐτοῖς ἄνδρες δυνατοί, κατάστησον αὐτοὺς ἄρχοντας τῶν ἐμῶν κτηνῶν.

⁶Ἦλθον δὲ εἰς Αἴγυπτον πρὸς Ἰωσηφ Ἰακωβ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ ἤκουσεν Φαραῶ βασιλεὺς Αἰγύπτου. καὶ εἶπεν Φαραῶ πρὸς Ἰωσηφ λέγων Ὁ πατήρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἠκασὶ πρὸς σέ· οἶδου ἡ γῆ Αἰγύπτου ἐναντίον σου ἐστίν· ἐν τῇ βελτίστῃ γῆ κατοικήσῃσιν τὸν πατέρα σου καὶ τοὺς ἀδελφούς σου. ⁷εἰσήγαγεν δὲ Ἰωσηφ Ἰακωβ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐναντίον Φαραῶ, καὶ εὐλόγησεν Ἰακωβ τὸν Φαραῶ. ⁸εἶπεν δὲ Φαραῶ τῷ Ἰακωβ Πόσα ἔτη ἡμερῶν τῆς ζωῆς σου; ⁹καὶ εἶπεν Ἰακωβ τῷ Φαραῶ Αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου, ἃς παροικῶ, ἑκατὸν τριάκοντα ἔτη· μικραὶ καὶ πονηραὶ γεγόνασιν αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς μου, οὐκ ἀφίκοντο εἰς τὰς ἡμέρας τῶν ἐτῶν τῆς ζωῆς τῶν πατέρων μου, ἃς ἡμέρας παρώκησαν. ¹⁰καὶ εὐλογῆσας Ἰακωβ τὸν Φαραῶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. ¹¹καὶ κατώκισεν Ἰωσηφ τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς κατάσχεσιν ἐν γῆ Αἰγύπτου ἐν τῇ βελτίστῃ γῆ ἐν γῆ Ραμεσση, καθὰ προσέταξεν Φαραῶ. ¹²καὶ ἐσιτομέτρει Ἰωσηφ τῷ πατρὶ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός αὐτοῦ σῖτον κατὰ σῶμα.

¹³Σῖτος δὲ οὐκ ἦν ἐν πάσῃ τῇ γῆ· ἐνίσχυσε γὰρ ὁ λιμὸς σφόδρα· ἐξέλιπεν δὲ ἡ γῆ Αἰγύπτου καὶ ἡ γῆ Χανααν ἀπὸ τοῦ λιμοῦ. ¹⁴συνήγαγεν δὲ Ἰωσηφ πᾶν τὸ ἀργύριον τὸ εὐρεθὲν ἐν γῆ Αἰγύπτου καὶ

ἐν γῆ Χανααν τοῦ σίτου, οὗ ἠγόραζον καὶ ἐσιτομέτρει αὐτοῖς, καὶ εἰσήνεγκεν Ἰωσηφ πᾶν τὸ ἀργύριον εἰς τὸν οἶκον Φαραω. ¹⁵καὶ ἐξέλιπεν πᾶν τὸ ἀργύριον ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ἐκ γῆς Χανααν. ἤλθον δὲ πάντες οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς Ἰωσηφ λέγοντες Δὸς ἡμῖν ἄρτους, καὶ ἵνα τί ἀποθνήσκομεν ἐναντίον σου; ἐκλέλοιπεν γὰρ τὸ ἀργύριον ἡμῶν. ¹⁶εἶπεν δὲ αὐτοῖς Ἰωσηφ Φέρετε τὰ κτήνη ὑμῶν, καὶ δώσω ὑμῖν ἄρτους ἀντὶ τῶν κτηνῶν ὑμῶν, εἰ ἐκλέλοιπεν τὸ ἀργύριον. ¹⁷ἤγαγον δὲ τὰ κτήνη πρὸς Ἰωσηφ, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς Ἰωσηφ ἄρτους ἀντὶ τῶν ἵππων καὶ ἀντὶ τῶν προβάτων καὶ ἀντὶ τῶν βοῶν καὶ ἀντὶ τῶν ὄνων καὶ ἐξέθρεψεν αὐτοὺς ἐν ἄρτοις ἀντὶ πάντων τῶν κτηνῶν αὐτῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ. — ¹⁸ἐξῆλθεν δὲ τὸ ἔτος ἐκεῖνο, καὶ ἤλθον πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ καὶ εἶπαν αὐτῷ Μήποτε ἐκτριβῶμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν· εἰ γὰρ ἐκλέλοιπεν τὸ ἀργύριον καὶ τὰ ὑπάρχοντα καὶ τὰ κτήνη πρὸς σέ τὸν κύριον, καὶ οὐχ ὑπολείπεται ἡμῖν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν ἀλλ' ἢ τὸ ἴδιον σῶμα καὶ ἡ γῆ ἡμῶν. ¹⁹ἵνα οὖν μὴ ἀποθάνωμεν ἐναντίον σου καὶ ἡ γῆ ἐρημωθῇ, κτήσαι ἡμᾶς καὶ τὴν γῆν ἡμῶν ἀντὶ ἄρτων, καὶ ἐσόμεθα ἡμεῖς καὶ ἡ γῆ ἡμῶν παῖδες Φαραω· δὸς σπέρμα, ἵνα σπείρωμεν καὶ ζῶμεν καὶ μὴ ἀποθάνωμεν καὶ ἡ γῆ οὐκ ἐρημωθῆσεται. ²⁰καὶ ἐκτήσατο Ἰωσηφ πᾶσαν τὴν γῆν τῶν Αἰγυπτίων τῷ Φαραω· ἀπέδοντο γὰρ οἱ Αἰγύπτιοι τὴν γῆν αὐτῶν τῷ Φαραω, ἐπεκράτησεν γὰρ αὐτῶν ὁ λιμός· καὶ ἐγένετο ἡ γῆ Φαραω, ²¹καὶ τὸν λαὸν κατεδουλώσατο αὐτῷ εἰς παῖδας ἀπ' ἄκρων ὀρίων Αἰγύπτου ἕως τῶν ἄκρων, ²²χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνον· οὐκ ἐκτήσατο ταύτην Ἰωσηφ, ἐν δόσει γὰρ ἔδωκεν δόμα τοῖς ἱερεῦσιν Φαραω, καὶ ἤσθιον τὴν δόσιν, ἣν ἔδωκεν αὐτοῖς Φαραω· διὰ τοῦτο οὐκ ἀπέδοντο τὴν γῆν αὐτῶν. ²³εἶπεν δὲ Ἰωσηφ πᾶσι τοῖς Αἰγυπτίοις Ἴδου κέκτημαι ὑμᾶς καὶ τὴν γῆν ὑμῶν σήμερον τῷ Φαραω· λάβετε ἑαυτοῖς σπέρμα καὶ σπείρατε τὴν γῆν, ²⁴καὶ ἔσται τὰ γενήματα αὐτῆς δώσετε τὸ πέμπτον μέρος τῷ Φαραω, τὰ δὲ τέσσαρα μέρη ἔσται ὑμῖν αὐτοῖς εἰς σπέρμα τῆς γῆς καὶ εἰς βρωσὶν ὑμῖν καὶ πᾶσιν τοῖς ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν. ²⁵καὶ εἶπαν Σέσωκας ἡμᾶς, εὖρομεν χάριν ἐναντίον τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ ἐσόμεθα παῖδες Φαραω. ²⁶καὶ ἔθετο αὐτοῖς Ἰωσηφ εἰς πρόσταγμα ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου τῷ Φαραω ἀποπεμπτοῦν, χωρὶς τῆς γῆς τῶν ἱερέων μόνον· οὐκ ἦν τῷ Φαραω.

²⁷Κατώκησεν δὲ Ἰσραηλ ἐν γῆ Αἰγύπτῳ ἐπὶ τῆς γῆς Γεσεμ καὶ ἐκληρονόμησαν ἐπ' αὐτῆς καὶ ηὐξήθησαν καὶ ἐπληθύνθησαν σφόδρα. — ²⁸ἐπέζησεν δὲ Ἰακωβ ἐν γῆ Αἰγύπτῳ δέκα ἑπτὰ ἔτη· ἐγένοντο δὲ αἱ ἡμέραι Ἰακωβ ἐνιαυτῶν τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἑπτὰ ἔτη. ²⁹ἤγγισαν δὲ αἱ ἡμέραι Ἰσραηλ τοῦ ἀποθανεῖν, καὶ ἐκάλεσεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰωσηφ καὶ εἶπεν αὐτῷ Εἰ εὕρηκα χάριν ἐναντίον σου, ὑπόθες τὴν χειρὰ σου ὑπὸ τὸν μηρόν μου καὶ ποιήσεις ἐπ' ἐμέ ἐλεημοσύνην καὶ ἀλήθειαν τοῦ μή με θάψαι ἐν Αἰγύπτῳ, ³⁰ἀλλὰ κοιμηθῆσομαι μετὰ τῶν πατέρων μου, καὶ ἀρεῖς με ἐξ Αἰγύπτου καὶ θάψεις με ἐν τῷ τάφῳ αὐτῶν. ὁ δὲ εἶπεν Ἐγὼ ποιήσω κατὰ τὸ ῥῆμά σου. ³¹εἶπεν δὲ Ὅμοσόν μοι. καὶ ὤμοσεν αὐτῷ. καὶ προσεκύνησεν Ἰσραηλ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ.

48 ¹Ἐγένετο δὲ μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἀπηγγέλη τῷ Ἰωσηφ ὅτι Ὁ πατήρ σου ἐνοχλεῖται. καὶ ἀναλαβὼν τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, τὸν Μανασση καὶ τὸν Εφραιμ, ἤλθεν πρὸς Ἰακωβ. ²ἀπηγγέλη δὲ

τῷ Ιακωβ λέγοντες Ἴδου ὁ υἱός σου Ιωσηφ ἔρχεται πρὸς σέ. καὶ ἐνισχύσας Ἰσραηλ ἐκάθισεν ἐπὶ τὴν κλίνην. ³καὶ εἶπεν Ιακωβ τῷ Ιωσηφ Ὁ θεός μου ὤφθη μοι ἐν Λουζα ἐν γῆ Χανααν καὶ εὐλόγησέν με ⁴καὶ εἶπέν μοι Ἴδου ἐγὼ αὐξανῶ σε καὶ πληθυνῶ σε καὶ ποιήσω σε εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν καὶ δώσω σοι τὴν γῆν ταύτην καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σέ εἰς κατάσχεσιν αἰώνιον. ⁵ὣν οὖν οἱ δύο υἱοί σου οἱ γενόμενοί σοι ἐν Αἰγύπτῳ πρὸ τοῦ με ἐλθεῖν πρὸς σέ εἰς Αἴγυπτον ἐμοί εἰσιν, Εφραιμ καὶ Μανασση ὡς Ρουβην καὶ Συμεων ἔσονταί μοι. ⁶τὰ δὲ ἔκγονα, ἃ ἐὰν γεννήσῃς μετὰ ταῦτα, σοὶ ἔσσονται, ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν κληθήσονται ἐν τοῖς ἐκείνων κλήροις. ⁷ἐγὼ δὲ ἡνίκα ἠρχόμην ἐκ Μεσοποταμίας τῆς Συρίας, ἀπέθανεν Ραχὴλ ἡ μήτηρ σου ἐν γῆ Χανααν ἐγγίζοντός μου κατὰ τὸν ἵπποδρομον χαβραθα τῆς γῆς τοῦ ἐλθεῖν Εφραθα, καὶ κατώρυξα αὐτὴν ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἵπποδρόμου (αὕτη ἐστὶν Βαιθλεεμ). — ⁸ἰδὼν δὲ Ἰσραηλ τοὺς υἱοὺς Ιωσηφ εἶπεν Τίνες σοι οὗτοι; ⁹εἶπεν δὲ Ιωσηφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Υἱοί μου εἰσιν, οὓς ἔδωκέν μοι ὁ θεός ἐνταῦθα. καὶ εἶπεν Ιακωβ Προσάγαγέ μοι αὐτούς, ἵνα εὐλογήσω αὐτούς. ¹⁰οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ Ἰσραηλ ἐβαρύνθησαν ἀπὸ τοῦ γῆρους, καὶ οὐκ ἠδύνατο βλέπειν· καὶ ἤγγισεν αὐτούς πρὸς αὐτόν, καὶ ἐφίλησεν αὐτούς καὶ περιέλαβεν αὐτούς. ¹¹καὶ εἶπεν Ἰσραηλ πρὸς Ιωσηφ Ἴδου τοῦ προσώπου σου οὐκ ἐστερήθην, καὶ ἰδοὺ ἔδειξέν μοι ὁ θεός καὶ τὸ σπέρμα σου. ¹²καὶ ἐξήγαγεν Ιωσηφ αὐτούς ἀπὸ τῶν γονάτων αὐτοῦ, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τῆς γῆς. ¹³λαβὼν δὲ Ιωσηφ τοὺς δύο υἱοὺς αὐτοῦ, τὸν τε Εφραιμ ἐν τῇ δεξιᾷ ἐξ ἀριστερῶν δὲ Ἰσραηλ, τὸν δὲ Μανασση ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἐκ δεξιῶν δὲ Ἰσραηλ, ἤγγισεν αὐτούς αὐτῷ. ¹⁴ἐκτείνας δὲ Ἰσραηλ τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν ἐπέβαλεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Εφραιμ — οὗτος δὲ ἦν ὁ νεώτερος — καὶ τὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασση, ἐναλλάξ τὰς χεῖρας. ¹⁵καὶ ἠύλόγησεν αὐτούς καὶ εἶπεν Ὁ θεός, ὃ εὐηρέστησαν οἱ πατέρες μου ἐναντίον αὐτοῦ Ἀβρααμ καὶ Ἰσαακ, ὁ θεός ὁ τρέφων με ἐκ νεότητος ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης, ¹⁶ὁ ἄγγελος ὁ ῥυόμενός με ἐκ πάντων τῶν κακῶν εὐλογῆσαι τὰ παιδία ταῦτα, καὶ ἐπικληθήσεται ἐν αὐτοῖς τὸ ὄνομά μου καὶ τὸ ὄνομα τῶν πατέρων μου Ἀβρααμ καὶ Ἰσαακ, καὶ πληθυνθῆσαν εἰς πλῆθος πολὺ ἐπὶ τῆς γῆς. ¹⁷ἰδὼν δὲ Ιωσηφ ὅτι ἐπέβαλεν ὁ πατὴρ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Εφραιμ, βαρὺ αὐτῷ κατεφάνη, καὶ ἀντελάβετο Ιωσηφ τῆς χειρὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀφελεῖν αὐτὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς Εφραιμ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Μανασση. ¹⁸εἶπεν δὲ Ιωσηφ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Οὐχ οὕτως, πάτερ· οὗτος γὰρ ὁ πρωτότοκος· ἐπίθες τὴν δεξιὰν σου ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ¹⁹καὶ οὐκ ἠθέλησεν, ἀλλὰ εἶπεν Οἶδα, τέκνον, οἶδα· καὶ οὗτος ἔσται εἰς λαόν, καὶ οὗτος ὑψωθήσεται, ἀλλὰ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ νεώτερος μείζων αὐτοῦ ἔσται, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἔσται εἰς πλῆθος ἐθνῶν. ²⁰καὶ εὐλόγησεν αὐτούς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ λέγων Ἐν ὑμῖν εὐλογηθήσεται Ἰσραηλ λέγοντες Ποιῆσαι σε ὁ θεός ὡς Εφραιμ καὶ ὡς Μανασση· καὶ ἔθηκεν τὸν Εφραιμ ἔμπροσθεν τοῦ Μανασση. — ²¹εἶπεν δὲ Ἰσραηλ τῷ Ιωσηφ Ἴδου ἐγὼ ἀποθνήσκω, καὶ ἔσται ὁ θεός μεθ' ὑμῶν καὶ ἀποστρέψει ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τῶν πατέρων ὑμῶν.

²²Εγὼ δὲ δίδωμί σοι Σικιμα ἐξαιρέτον ὑπὲρ τοὺς ἀδελφούς σου, ἣν ἔλαβον ἐκ χειρὸς Ἀμορραίων ἐν μαχαίρᾳ μου καὶ τόξῳ.

49 ¹Ἐκάλεσεν δὲ Ἰακωβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν
 Συναχθήτε, ἵνα ἀναγγείλω ὑμῖν,
 τί ἀπαντήσῃ ὑμῖν ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν·
²ἀθροίσθητε καὶ ἀκούσατε, υἱοὶ Ἰακωβ,
 ἀκούσατε Ἰσραὴλ τοῦ πατρὸς ὑμῶν.
³Ρουβην, πρωτότοκός μου σύ,
 ἰσχύς μου καὶ ἀρχὴ τέκνων μου,
 σκληρὸς φέρεσθαι καὶ σκληρὸς αὐθάδης.
⁴ἐξύβρισας ὡς ὕδωρ, μὴ ἐκζέσης·
 ἀνέβης γὰρ ἐπὶ τὴν κοίτην τοῦ πατρὸς σου·
 τότε ἐμίανας τὴν στρωμνὴν, οὗ ἀνέβης.
⁵Συμεων καὶ Λευὶ ἀδελφοί·
 συνετέλεσαν ἀδικίαν ἐξ αἰρέσεως αὐτῶν.
⁶εἰς βουλὴν αὐτῶν μὴ ἔλθοι ἡ ψυχὴ μου,
 καὶ ἐπὶ τῇ συστάσει αὐτῶν μὴ ἐρείσαι τὰ ἥπατά μου,
 ὅτι ἐν τῷ θυμῷ αὐτῶν ἀπέκτειναν ἀνθρώπους
 καὶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῶν ἐνευροκόπησαν ταῦρον.
⁷ἐπικατάρατος ὁ θυμὸς αὐτῶν, ὅτι αὐθάδης,
 καὶ ἡ μῆνις αὐτῶν, ὅτι ἐσκληρύνθη·
 διαμεριῶ αὐτοὺς ἐν Ἰακωβ
 καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν Ἰσραὴλ.
⁸Ἰουδα, σὲ αἰνέσαισαν οἱ ἀδελφοί σου·
 αἱ χεῖρές σου ἐπὶ νώτου τῶν ἐχθρῶν σου·
 προσκυνήσουσίν σοι οἱ υἱοὶ τοῦ πατρὸς σου.
⁹σκύμνος λέοντος Ἰουδα·
 ἐκ βλαστοῦ, υἱέ μου, ἀνέβης·
 ἀναπесῶν ἐκοιμήθης ὡς λέων
 καὶ ὡς σκύμνος· τίς ἐγερεῖ αὐτόν;
¹⁰οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰουδα
 καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ,
 ἕως ἂν ἔλθῃ τὰ ἀποκείμενα αὐτῷ,
 καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν.
¹¹δεσμεύων πρὸς ἄμπελον τὸν πῶλον αὐτοῦ
 καὶ τῇ ἔλικι τὸν πῶλον τῆς ὄνου αὐτοῦ·

πλυνεῖ ἐν οἴνῳ τὴν στολὴν αὐτοῦ
 καὶ ἐν αἵματι σταφυλῆς τὴν περιβολὴν αὐτοῦ·
¹²χαροποὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀπὸ οἴνου,
 καὶ λευκοὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ἢ γάλα.
¹³Ζαβουλων παράλιος κατοικήσει,
 καὶ αὐτὸς παρ' ὄρμον πλοίων,
 καὶ παρατενεῖ ἕως Σιδῶνος.
¹⁴Ἰσσαχαρ τὸ καλὸν ἐπεθύμησεν
 ἀναπαυόμενος ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων·
¹⁵καὶ ἰδὼν τὴν ἀνάπαυσιν ὅτι καλή,
 καὶ τὴν γῆν ὅτι πίων,
 ὑπέθηκεν τὸν ὦμον αὐτοῦ εἰς τὸ πονεῖν
 καὶ ἐγενήθη ἀνὴρ γεωργός.
¹⁶Δαν κρινεῖ τὸν ἑαυτοῦ λαὸν
 ὡσεὶ καὶ μία φυλὴ ἐν Ἰσραηλ.
¹⁷καὶ γενηθήτω Δαν ὄφεις ἐφ' ὁδοῦ
 ἐγκαθήμενος ἐπὶ τρίβου,
 δάκνων πτέρναν ἵππου,
 καὶ πεσεῖται ὁ ἵππευς εἰς τὰ ὀπίσω.
¹⁸τὴν σωτηρίαν περιμένω κυρίου.
¹⁹Γαδ, πειρατήριον πειρατεύσει αὐτόν,
 αὐτὸς δὲ πειρατεύσει αὐτῶν κατὰ πόδας.
²⁰Ἀσηρ, πίων αὐτοῦ ὁ ἄρτος,
 καὶ αὐτὸς δώσει τρυφὴν ἄρχουσιν.
²¹Νεφθαλι στέλεχος ἀνειμένον,
 ἐπιδιδούς ἐν τῷ γενήματι κάλλος.
²²Υἱὸς ἠύξημένος Ἰωσηφ,
 υἱὸς ἠύξημένος ζηλωτός,
 υἱὸς μου νεώτατος·
 πρὸς με ἀνάστρεψον.
²³εἰς ὃν διαβουλεύόμενοι ἐλοιδόρουν,
 καὶ ἐνεῖχον αὐτῷ κύριοι τοξευμάτων·
²⁴καὶ συνετρίβη μετὰ κράτους τὰ τόξα αὐτῶν,
 καὶ ἐξελύθη τὰ νεῦρα βραχιόνων χειρῶν αὐτῶν

διὰ χειρα δυνάστου Ιακωβ,
 ἐκεῖθεν ὁ κατισχύσας Ισραηλ·
²⁵παρὰ θεοῦ τοῦ πατρός σου,
 καὶ ἐβοήθησέν σοι ὁ θεὸς ὁ ἐμὸς
 καὶ εὐλόγησέν σε εὐλογίαν οὐρανοῦ ἄνωθεν
 καὶ εὐλογίαν γῆς ἐχούσης πάντα·
 ἔνεκεν εὐλογίας μαστῶν καὶ μήτρας,
²⁶εὐλογίας πατρός σου καὶ μητρός σου·
 ὑπερίσχυσεν ἐπ' εὐλογίαις ὀρέων μονίμων
 καὶ ἐπ' εὐλογίαις θινῶν ἀενάων·
 ἔσονται ἐπὶ κεφαλὴν Ἰωσηφ
 καὶ ἐπὶ κορυφῆς ὧν ἠγήσατο ἀδελφῶν.
²⁷Βενιαμιν λύκος ἄρπαξ·
 τὸ πρῶτον ἔδεται ἔτι
 καὶ εἰς τὸ ἐσπέρας διαδώσει τροφήν.

²⁸Πάντες οὗτοι υἱοὶ Ιακωβ δώδεκα, καὶ ταῦτα ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν καὶ εὐλόγησεν αὐτούς, ἕκαστον κατὰ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. ²⁹καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἐγὼ προστίθεμαι πρὸς τὸν ἐμὸν λαόν· θάψατέ με μετὰ τῶν πατέρων μου ἐν τῷ σπηλαίῳ, ὃ ἐστὶν ἐν τῷ ἀγρῷ Εφρων τοῦ Χετταίου, ³⁰ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ τῷ ἀπέναντι Μαμβρη ἐν τῇ γῇ Χανααν, ὃ ἐκτίσατο Αβρααμ τὸ σπήλαιον παρὰ Εφρων τοῦ Χετταίου ἐν κτήσει μνημείου· ³¹ἐκεῖ ἔθαψαν Αβρααμ καὶ Σαρραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, ἐκεῖ ἔθαψαν Ἰσαακ καὶ Ρεβεκκαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔθαψα Λειαν ³²ἐν κτήσει τοῦ ἀγροῦ καὶ τοῦ σπηλαίου τοῦ ὄντος ἐν αὐτῷ παρὰ τῶν υἱῶν Χετ. ³³καὶ κατέπαυσεν Ιακωβ ἐπιτάσων τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ ἐξάρας τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κλίνην ἐξέλιπεν καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.

50 ¹Καὶ ἐπιπεσὼν Ἰωσηφ ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός αὐτοῦ ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐφίλησεν αὐτόν. ²καὶ προσέταξεν Ἰωσηφ τοῖς παισὶν αὐτοῦ τοῖς ἐνταφιασταῖς ἐνταφιάσαι τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ ἐνεταφίασαν οἱ ἐνταφιασταὶ τὸν Ισραηλ. ³καὶ ἐπλήρωσαν αὐτοῦ τεσσαράκοντα ἡμέρας· οὕτως γὰρ καταριθμοῦνται αἱ ἡμέραι τῆς ταφῆς. καὶ ἐπένησεν αὐτὸν Αἴγυπτος ἐβδομήκοντα ἡμέρας.

⁴Ἐπειδὴ δὲ παρῆλθον αἱ ἡμέραι τοῦ πένθους, ἐλάλησεν Ἰωσηφ πρὸς τοὺς δυνάστας Φαραω λέγων Εἰ εὖρον χάριν ἐναντίον ὑμῶν, λαλήσατε περὶ ἐμοῦ εἰς τὰ ὦτα Φαραω λέγοντες ⁵Ὁ πατὴρ μου ὥρκισέν με λέγων Ἐν τῷ μνημείῳ, ᾧ ὠρυξα ἐμαυτῷ ἐν γῇ Χανααν, ἐκεῖ με θάψεις· νῦν οὖν ἀναβὰς θάψω τὸν πατέρα μου καὶ ἐπανελεύσομαι. ⁶καὶ εἶπεν Φαραω Ἀνάβηθι, θάψον τὸν πατέρα σου, καθάπερ ὥρκισέν σε. ⁷καὶ ἀνέβη Ἰωσηφ θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ, καὶ συνανέβησαν μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ παῖδες Φαραω καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ πρεσβύτεροι τῆς γῆς

Αιγύπτου ⁸και πάσα ἡ πανοικία Ἰωσηφ και οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ και πάσα ἡ οἰκία ἡ πατρικὴ αὐτοῦ, και τὴν συγγένειαν και τὰ πρόβατα και τοὺς βόας ὑπελίποντο ἐν γῆ Γεσεμ. ⁹και συνανέβησαν μετ' αὐτοῦ και ἄρματα και ἵππεῖς, και ἐγένετο ἡ παρεμβολὴ μεγάλη σφόδρα. ¹⁰και παρεγένοντο ἐφ' ἄλωνα Αταδ, ὃ ἐστὶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου, και ἐκόψαντο αὐτὸν κοπετὸν μέγαν και ἰσχυρὸν σφόδρα· και ἐποίησεν τὸ πένθος τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἑπτὰ ἡμέρας. ¹¹και εἶδον οἱ κάτοικοι τῆς γῆς Χανααν τὸ πένθος ἐν ἄλωνι Αταδ και εἶπαν Πένθος μέγα τοῦτό ἐστιν τοῖς Αἰγυπτίοις· διὰ τοῦτο ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Πένθος Αἰγύπτου, ὃ ἐστὶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου. ¹²και ἐποίησαν αὐτῷ οὕτως οἱ υἱοὶ αὐτοῦ και ἔθαιψαν αὐτὸν ἐκεῖ. ¹³και ἀνέλαβον αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ εἰς γῆν Χανααν και ἔθαιψαν αὐτὸν εἰς τὸ σπήλαιον τὸ διπλοῦν, ὃ ἐκτήσατο Αβρααμ τὸ σπήλαιον ἐν κτήσει μνημείου παρὰ Εφρων τοῦ Χετταίου κατέναντι Μαμβρη. ¹⁴και ἀπέστρεψεν Ἰωσηφ εἰς Αἴγυπτον, αὐτὸς και οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ και οἱ συναναβάντες θάψαι τὸν πατέρα αὐτοῦ.

¹⁵Ἰδόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσηφ ὅτι τέθνηκεν ὁ πατὴρ αὐτῶν, εἶπαν Μήποτε μνησικακήσῃ ἡμῖν Ἰωσηφ και ἀνταπόδομα ἀνταποδῶ ἡμῖν πάντα τὰ κακά, ἃ ἐνεδειξάμεθα αὐτῷ. ¹⁶και παρεγένοντο πρὸς Ἰωσηφ λέγοντες Ὁ πατὴρ σου ὥρκισεν πρὸ τοῦ τελευτῆσαι αὐτὸν λέγων ¹⁷Οὕτως εἶπατε Ἰωσηφ Ἄφες αὐτοῖς τὴν ἀδικίαν και τὴν ἁμαρτίαν αὐτῶν, ὅτι πονηρὰ σοι ἐνεδείξαντο· και νῦν δέξαι τὴν ἀδικίαν τῶν θεραπόντων τοῦ θεοῦ τοῦ πατρός σου. και ἔκλαυσεν Ἰωσηφ λαλούντων αὐτῶν πρὸς αὐτόν. ¹⁸και ἐλθόντες πρὸς αὐτόν εἶπαν Οἶδε ἡμεῖς σοι οἰκέται. ¹⁹και εἶπεν αὐτοῖς Ἰωσηφ Μὴ φοβεῖσθε· τοῦ γὰρ θεοῦ εἰμι ἐγώ. ²⁰ὑμεῖς ἐβουλεύσασθε κατ' ἐμοῦ εἰς πονηρὰ, ὁ δὲ θεὸς ἐβουλεύσατο περὶ ἐμοῦ εἰς ἀγαθὰ, ὅπως ἂν γενηθῆ ὡς σήμερον, ἵνα διατραφῆ λαὸς πολὺς. ²¹και εἶπεν αὐτοῖς Μὴ φοβεῖσθε· ἐγὼ διαθρέψω ὑμᾶς και τὰς οἰκίας ὑμῶν. και παρεκάλεσεν αὐτοὺς και ἐλάλησεν αὐτῶν εἰς τὴν καρδίαν.

²²Και κατώκησεν Ἰωσηφ ἐν Αἰγύπτῳ, αὐτὸς και οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ και πάσα ἡ πανοικία τοῦ πατρός αὐτοῦ. και ἔζησεν Ἰωσηφ ἔτη ἑκατὸν δέκα. ²³και εἶδεν Ἰωσηφ Εφραϊμ παιδία ἕως τρίτης γενεᾶς, και υἱοὶ Μαχίρ τοῦ υἱοῦ Μανασσῆ ἐτέχθησαν ἐπὶ μηρῶν Ἰωσηφ. ²⁴και εἶπεν Ἰωσηφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ λέγων Ἐγὼ ἀποθνήσκω· ἐπισκοπῆ δὲ ἐπισκέπεται ὑμᾶς ὁ θεὸς και ἀνάξει ὑμᾶς ἐκ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσεν ὁ θεὸς τοῖς πατράσιν ἡμῶν Αβρααμ και Ἰσαακ και Ἰακωβ. ²⁵και ὥρκισεν Ἰωσηφ τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ λέγων Ἐν τῇ ἐπισκοπῇ, ἣ ἐπισκέπεται ὑμᾶς ὁ θεός, και συνανοίσετε τὰ ὀστᾶ μου ἐντεῦθεν μεθ' ὑμῶν. ²⁶και ἐτελεύτησεν Ἰωσηφ ἐτῶν ἑκατὸν δέκα· και ἔθαιψαν αὐτόν και ἔθηκαν ἐν τῇ σορῷ ἐν Αἰγύπτῳ.